

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Εταιρεία ΣΑΡΑΝΤΗΣ – Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Η εργασία υποβάλλεται για τη μερική κάλυψη των απαιτήσεων με στόχο την απόκτηση του διπλώματος:

**Μεταπτυχιακό στην Οικονομική και Επιχειρησιακή
Στρατηγική**

Από το Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΚΟΛΛΙΑ ΕΛΕΝΗ

Επιβλέπων καθηγητής : Κος Παντελίδης Παντελής

Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης

2010

Αφιερώνεται

Στην οικογένειά μου που τόσα χρόνια με στηρίζει
Στον κ. Παντελίδη Π. για την ουσιαστική βοήθεια που μου έχει
προσφέρει και την καθοδήγησή του μέχρι την πλήρη ολοκλήρωση της
διπλωματικής μου εργασίας

Δήλωση

Η διατριβή αυτή είναι πρωτότυπη και εκπονήθηκε αποκλειστικά και μόνο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού τίτλου «Οικονομική και Επιχειρησιακή Στρατηγική», του Τμήματος Οικονομικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Η μεταπτυχιακή φοιτήτρια,

Κόλλια Ελένη

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει ως θέμα την εξέταση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της ελληνικής εταιρείας Σαράντης. Αρχικά γίνεται αναφορά και έρευνα στις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις γενικότερα, ενώ παράλληλα εξετάζονται οι λόγοι για τους οποίους η Ελλάδα παρουσιάζει σημαντικό ενδιαφέρον για τις επενδύσεις της στα Βαλκάνια. Ακολουθεί μια ιστορική αναδρομή για την πορεία της εταιρείας Σαράντης μέσα στο χρόνο και παρουσιάζονται πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία για την επιχείρηση.

Στο κύριο πλέον θέμα της εργασίας δίνεται έμφαση στις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις της εταιρείας σε επτά χώρες του εξωτερικού (Βουλγαρία, Πολωνία, Τσεχία, Ρουμανία, Σερβία, Ουγγαρία και ΠΓΔΜ). Παράλληλα, παρατίθενται στοιχεία των χωρών που δέχονται τις επενδύσεις, η οικονομική κατάσταση της εταιρείας εκεί, καταλήγοντας με αυτό τον τρόπο στο συμπέρασμα της επιτυχούς ή αντίθετα της ανεπιτυχούς δραστηριότητάς της.

Επιπρόσθετα παρουσιάζονται οι στόχοι της επιχείρησης για επέκτασή της στο μέλλον και σε άλλες χώρες του εξωτερικού, ενώ ταυτόχρονα γίνεται αναφορά και στις χώρες – διανομείς της.

Στην κατακλείδα, δίνεται έμφαση σε ένα από τα πλέον σημαντικά ζητήματα που απασχολεί παγκοσμίως την ανθρωπότητα και είναι η οικονομική κρίση. Θα παρουσιαστεί με ιδιαίτερο ενδιαφέρον πως επηρέασε η παρούσα οικονομική κρίση τις χώρες υποδοχής των επενδύσεων της εταιρείας και αν εν τέλει η τελευταία κατόρθωσε να βγει αλώβητη από μια τέτοια κατάσταση. Τέλος, παρατίθενται συμπεράσματα, πιθανοί κίνδυνοι, αλλά και προβλέψεις της εταιρείας, δείχνοντας πως είναι μία επιχείρηση που δεν περνάει απαρατήρητη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Ορισμός – Έννοια Α.Ξ.Ε.	σελ. 8
1.2. Μορφές Α.Ξ.Ε. (Τρόποι πραγματοποίησης Α.Ξ.Ε.)	σελ. 9
1.3. Βασικοί τύποι Α.Ξ.Ε.	σελ. 12
1.4. Κριτήρια Προσέλκυσης των Α.Ξ.Ε.	σελ. 14
1.5. Οι Α.Ξ.Ε. στα Βαλκάνια	σελ. 17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο ΟΜΙΛΟΣ «ΣΑΡΑΝΤΗ»

2.1. Ιστορική Αναδρομή	σελ. 19
2.2. Ανθρώπινο Δυναμικό	σελ. 22
2.3. Έρευνα και Ανάπτυξη (R&D)	σελ. 24
2.4. Κλάδοι δραστηριότητας	σελ. 25
2.5. Οικονομικά στοιχεία Ομίλου	σελ. 27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ανάλυση θυγατρικών Ομίλου & των Χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται:

3.1. <u>Βουλγαρία</u>	σελ. 34
3.1.1. Γενικές πληροφορίες για τη Βουλγαρία	σελ.36
3.1.2. Τοποθεσία – Θρησκεία – Κλίμα	σελ. 37
3.1.3. Κυβέρνηση	σελ.38
3.1.4. Φορολογία Φυσικών & Νομικών Προσώπων.....	σελ.40
3.1.5. Σχετικές αναλύσεις για ΑΕΠ το 2009	σελ.47

3.1.6. Διεθνείς επενδύσεις – Η ελληνική επιχειρηματικότητα στη Βουλγαρία	σελ. 49
3.1.7. Προστασία περιβάλλοντος	σελ. 55
3.1.8. Η εταιρεία Σαράντης στη Βουλγαρία	σελ.57
3.1.9. Οικονομικά στοιχεία - Σαράντης Βουλγαρία	σελ.59
3.2. Πολωνία	σελ.60
3.2.1. Πολιτικοί Παράγοντες	σελ.61
3.2.2. Οικονομικοί Παράγοντες	σελ. 65
3.2.3. Κοινωνικοπολιτιστικοί Παράγοντες	σελ.66
3.2.4. Τεχνολογικοί Παράγοντες	σελ.68
3.2.5. Περιβαλλοντικοί Παράγοντες	σελ.69
3.2.6. Νομικοί Παράγοντες	σελ. 70
3.2.7. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις	σελ.71
3.2.8. Η εταιρεία Σαράντης στην Πολωνία	σελ.72
3.2.9. Οικονομικά στοιχεία - Σαράντης Πολωνία	σελ.73
3.3. Τσεχία	σελ.74
3.3.1. Γενικές πληροφορίες για την Τσεχία	σελ.75
3.3.2. Πληθυσμός	σελ.78
3.3.3. Θρησκεία	σελ.79
3.3.4. Πολιτικά	σελ.79
3.3.5. Οικονομία	σελ.80
3.3.6. Εισαγωγές-Εξαγωγές	σελ.81
3.3.7. Διεθνείς επενδύσεις στην Τσεχία – Ελληνική Παρουσία	σελ.85
3.3.8. Στατιστικά στοιχεία Οικονομίας	σελ.88
3.3.9. Η εταιρεία Σαράντης στην Τσεχική Δημοκρατία	σελ.91

3.3.10. Οικονομικά στοιχεία - Σαράντης Τσεχία.....	σελ.93
3.4. Ρουμανία	σελ.94
3.4.1. Πολιτικοί Παράγοντες	σελ.95
3.4.2. Οικονομικοί Παράγοντες	σελ.102
3.4.3. Κοινωνικοπολιτιστικοί Παράγοντες	σελ.104
3.4.4. Τεχνολογικοί Παράγοντες	σελ.106
3.4.5. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις	σελ.107
3.4.6. Η εταιρεία Σαράντης στη Ρουμανία.....	σελ.108
3.4.7. Οικονομικά στοιχεία - Σαράντης Ρουμανία.....	σελ.109
3.5. Σερβία	σελ.110
3.5.1. Γενικές πληροφορίες για τη Σερβία.....	σελ.112
3.5.2. Πολιτική της Σερβίας	σελ.112
3.5.3. Οικονομία.....	σελ.113
3.5.4. Μεταφορές	σελ.116
3.5.5. Διεθνείς Επενδύσεις στη Σερβία – Ελληνική παρουσία.....	σελ.116
3.5.6. Η εταιρεία Σαράντης στη Σερβία.....	σελ.122
3.5.7. Οικονομικά στοιχεία - Σαράντης Σερβία.....	σελ.123
3.6. Ουγγαρία	σελ. 124
3.6.1. Πολιτικοί Παράγοντες	σελ.125
3.6.2. Οικονομικοί Παράγοντες	σελ. 128
3.6.3. Κοινωνικοπολιτιστικοί Παράγοντες	σελ.129
3.6.4. Τεχνολογικοί Παράγοντες.....	σελ.131
3.6.5. Περιβαλλοντικοί Παράγοντες	σελ.131
3.6.6. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις	σελ.132
3.6.7. Η εταιρεία Σαράντης στην Ουγγαρία.....	σελ.134

3.6.8. Οικονομικά στοιχεία - Σαράντης Ουγγαρία.....	σελ.134
3.7. <u>πΓΔΜ</u>	σελ.136
3.7.1. Γενικές Πληροφορίες για την πΓΔΜ.....	σελ.138
3.7.2. Διακυβέρνηση.....	σελ.141
3.7.3. πΓΔΜ & Ελλάδα – Το ζήτημα του Ονόματος.....	σελ.141
3.7.4. Ανεργία.....	σελ.146
3.7.5. Πληθωρισμός.....	σελ.148
3.7.6. ΑΕΠ.....	σελ.149
3.7.7. Ξένες Επενδύσεις στην πΓΔΜ.....	σελ.150
3.7.8. Η εταιρεία Σαράντης στην πΓΔΜ.....	σελ.153
3.7.9. Οικονομικά στοιχεία - Σαράντης πΓΔΜ.....	σελ.154

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Χώρες – Διανομείς της εταιρείας Σαράντης - Στόχοι για επέκταση στο μέλλον	σελ. 154
--	----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η Παγκόσμια Οικονομική Κρίση & οι επιπτώσεις της	σελ.158
--	---------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Συμπεράσματα – Επιχείρησης Σαράντης.....	σελ.163
--	---------

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ	σελ.168
------------------------	---------

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ.169
---------------------------	---------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγή

1.1. Ορισμός – Έννοια Α.Ξ.Ε.

Με τον όρο Άμεση Ξένη Επένδυση – Α.Ξ.Ε. (Foreign Direct Investment – FDI) εννοούμε την ίδρυση θυγατρικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό, οι οποίες είναι μερικώς ή ολικώς ιδιοκτησία της μητρικής επιχείρησης.¹

Οι Α.Ξ.Ε. περιλαμβάνουν τη μεταφορά πέρα από τα εθνικά σύνορα ενός πακέτου παραγωγικών πόρων/εισροών. Οι εισροές αυτές είναι είτε υλικές (π.χ. μετοχικό κεφάλαιο, εξοπλισμός, ενδιάμεσες και πρώτες ύλες), είτε άυλες (π.χ. τεχνογνωσία οργάνωσης της παραγωγής, ποιοτικού ελέγχου, marketing). Η μεταφορά των εισροών/πόρων γίνεται χωρίς την παρεμβολή της αγοράς, δεν έχει δηλαδή τη μορφή μιας εμπορικής συναλλαγής ή συμφωνίας μεταξύ δύο ανεξάρτητων επιχειρηματικών οντοτήτων, αλλά συμβαίνει μεταξύ δύο επιχειρήσεων οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους με σχέση ιδιοκτησίας. Οι Α.Ξ.Ε. επίσης συνεπάγονται τον έλεγχο της θυγατρικής επιχείρησης που δημιουργείται μέσω των Α.Ξ.Ε. από τη μητρική επιχείρηση. Με άλλα λόγια, η μητρική επιχείρηση πρέπει να επηρεάζει τη διαδικασία και τα κριτήρια λήψης αποφάσεων της θυγατρικής και να καθορίζει τη συμπεριφορά της θυγατρικής σε μια σειρά από ζητήματα (επιλογή τεχνολογίας, πηγές πρώτων υλών κ.λπ.).

¹ Η θυγατρική επιχείρηση είναι επιχείρηση εξαρτημένη από άλλη επιχείρηση, τη μητρική επιχείρηση. Αυτό συμβαίνει συνήθως όταν το 51% και πάνω των μετοχών με δικαίωμα ψήφου αυτής της επιχείρησης ανήκουν στην κυριότητα της μητρικής επιχείρησης. Πρέπει να επισημάνουμε ότι η θυγατρική επιχείρηση είναι νομικά αυτοτελής οικονομική μονάδα και σε αυτό διαφέρει από το υποκατάστημα.

1.2. Μορφές Α.Ξ.Ε. (τρόποι πραγματοποίησης Α.Ξ.Ε.)

1. Θυγατρική αποκλειστικής ιδιοκτησίας (wholly - owned subsidiary)

Η επιχείρηση ιδρύει μια νέα επιχείρηση στην ξένη χώρα και είναι ο μοναδικός μέτοχος σε αυτήν. Η θυγατρική μπορεί να είναι μια εντελώς νέα επιχείρηση (greenfield strategy) ή μια ήδη υπάρχουσα επιχείρηση την οποία εξαγόρασε (acquisition strategy).

Τα πλεονεκτήματα :

- Η μητρική επιχείρηση διατηρεί το διοικητικό έλεγχο της θυγατρικής με όλα τα πλεονεκτήματα που συνεπάγεται αυτό για τη διαμόρφωση και εφαρμογή των στρατηγικών της σε παγκόσμιο επίπεδο. Έτσι, η επιχειρησιακή στρατηγική της θυγατρικής αποτελεί ενσωματωμένο μέρος της ευρύτερης επιχειρησιακής στρατηγικής της μητρικής.
- Η μητρική καρπώνεται το σύνολο των κερδών της θυγατρικής.
- Η θυγατρική όντας στο πολιτιστικό περιβάλλον μιας άλλης χώρας δύναται να εξειδικεύσει και να διαφοροποιήσει τα παραγόμενα προϊόντα της με τρόπο ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των καταναλωτών της τοπικής αγοράς. Έτσι, η μητρική επιχείρηση αποκτά στρατηγικό πλεονέκτημα στην προσπάθεια να διευρύνει τις παραγωγικές και εμπορικές δραστηριότητες της σε νέες αγορές στο εξωτερικό.
- Επιτυγχάνονται οικονομίες κλίμακας λόγω της αύξησης του συνολικού όγκου παραγωγής του ομίλου.

Τα μειονεκτήματα :

- Η μητρική επιχείρηση επιβαρύνεται με το σύνολο του οικονομικού κόστους του εγχειρήματος και αναλαμβάνει όλους τους κινδύνους.
- Η θυγατρική χαρακτηρίζεται ως ξένη, πράγμα που μπορεί να προδιαθέσει αρνητικά την κοινή γνώμη, την κυβέρνηση και τις δημόσιες υπηρεσίες.

2. Κοινοπραξία (joint venture)

Είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας μιας ή περισσότερων ξένων επιχειρήσεων με μία ή περισσότερες τοπικές επιχειρήσεις για τη δημιουργία μιας νέας επιχείρησης ή για την εξαγορά μιας ήδη υπάρχουσας τοπικής επιχείρησης. Οι εταίροι συνεισφέρουν κεφάλαια, στελεχικό δυναμικό, τεχνολογία και τεχνογνωσία. Συνήθως, συνεισφέρουν τον παραγωγικό συντελεστή στον οποίο υπερτερούν σε σχέση με τους υπόλοιπους εταίρους.

Τα πλεονεκτήματα :

- Η επιχείρηση αποκτά έναν εταίρο που έχει τις κατάλληλες γνωριμίες και διασυνδέσεις, γνωρίζει το περιβάλλον και τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά της χώρας.
- Επιμερισμός του κόστους και του κινδύνου του εγχειρήματος.
- Η νομοθεσία πολλών χωρών δίνει σημαντικά οικονομικά κίνητρα στις κοινοπραξίες με αποτέλεσμα η ίδρυση θυγατρικής να συνεπάγεται διαφυγόντα κέρδη.
- Συμβάλει στη βελτίωση των αποτελεσμάτων συνεργείας (μείωση κόστους που προκύπτει από τη συνεργασία ή συσσωμάτωση δύο πρώην ανεξάρτητων

επιχειρηματικών μονάδων, λόγω του ότι αποφεύγεται η επανάληψη παρόμοιων ενεργειών, κ.λπ.) των δύο εταίρων.

- Δημιουργεί οικονομίες κλίμακας και ίσως και πεδίου λόγω της συμπαραγωγής.
- Διεύρυνση των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων.
- Μείωση του μεταξύ τους ανταγωνισμού, αντιμετώπιση κοινού κινδύνου και αποτροπή εισόδου νέου ανταγωνιστή στην αγορά.

Τα μειονεκτήματα :

- Η επιχείρηση δεν ελέγχει απόλυτα τη διοίκηση της νέας επιχείρησης με αποτέλεσμα να μην μπορεί να την εντάξει πλήρως στο στρατηγικό σχεδιασμό της.
- Σύμφωνα με την πρακτική εμπειρία, πολλές φορές εμφανίζονται διαφορές και διαφωνίες μεταξύ των εταίρων σχετικά με τους στόχους και την στρατηγική της κοινοπραξίας, γεγονός που οδηγεί τις περισσότερες φορές σε διάλυση της.

3. Μερική εξαγορά (partial acquisition)

Η επιχείρηση αποκτά μέρος των μετοχών μιας τοπικής επιχείρησης με την οποία συνεργάζεται μέσω της μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, συμφωνιών αμοιβαίας διανομής των προϊόντων τους κ.λπ.

Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα αυτής της μορφής ταυτίζονται, με μικρές διαφοροποιήσεις με αυτά των κοινοπραξιών.

Πρέπει να τονίσουμε ότι αυτή η μορφή, στα πλαίσια των Α.Ξ.Ε. που αναλαμβάνουν αλλοδαποί επενδυτικοί φορείς είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη και συχνή. Ίσως επιλέγεται γιατί συνδυάζει πολλά από τα πλεονεκτήματα όλων των λοιπών μορφών Α.Ξ.Ε. χωρίς όμως να παρουσιάζει σοβαρά μειονεκτήματα.

1.3. Βασικοί τύποι Α.Ξ.Ε.

Μπορούμε να προσδιορίσουμε 4 βασικούς τύπους Α.Ξ.Ε. (με βάση το σκοπό/λόγο για τον οποίο γίνονται):

α) Άμεσες ξένες επενδύσεις προς αναζήτηση πλουτοπαραγωγικών πόρων (resource seeking)

Κάποιες επιχειρήσεις προβαίνουν σε Α.Ξ.Ε. προκειμένου να αποκτήσουν συγκεκριμένους πλουτοπαραγωγικούς πόρους σε χαμηλότερο κόστος από ότι στην χώρα προέλευσης. Υπάρχουν 3 κύριοι τύποι πλουτοπαραγωγικών πόρων:

- Φυσικοί πόροι

Σε αυτούς περιλαμβάνονται μεταλλεύματα (πετρέλαιο, χαλκός, βωξίτης) και αγροτικά προϊόντα (ζάχαρη, μπανάνες, καφές, τσάι). Αυτού του τύπου οι Α.Ξ.Ε. συνδέονται αποκλειστικά με τη χώρα υποδοχής και απαιτούν υψηλές επενδύσεις σε υποδομή. Οι πετρελαϊκές ΠΕ ανήκουν σε αυτήν την κατηγορία των Α.Ξ.Ε., όπως η Shell, η Mobil ή μεταλλευτικές, όπως η Ιαπωνική Nippon Steel Corporation και η Γαλλική Pechiney SA.

- Φθηνό ανειδίκευτο ή μερικά ειδικευμένο εργατικό δυναμικό

ΠΕ που προέρχονται από ανεπτυγμένες χώρες, όπου το εργατικό κόστος (μισθοί) είναι υψηλό αναζητούν φθηνό εργατικό δυναμικό στις αναπτυσσόμενες χώρες. Το Μεξικό και η Κίνα αποτελούν χώρες υποδοχής που προσφέρουν φθηνό εργατικό δυναμικό.

- Τεχνολογικές και διαχειριστικές ικανότητες

Στην κατηγορία αυτή των Α.Ξ.Ε. θα μπορούσαμε να συμπεριλάβουμε και επιχειρήσεις που ανήκουν στο τομέα των υπηρεσιών, όπως τουρισμός, ενοικιάσεις

αυτοκινήτων, ιατρικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες γιατί έχουν χαρακτήρα που συνδέεται σχεδόν αποκλειστικά με τη χώρα υποδοχής.

β) Άμεσες ξένες επενδύσεις προς αναζήτηση αγορών (market seeking)

Ο στόχος αυτών των Α.Ξ.Ε. είναι η παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών για την αγορά της χώρας υποδοχής ή/και γειτονικών αγορών. Θα μπορούσαμε να διακρίνουμε 4 κίνητρα που ωθούν τις επιχειρήσεις για Α.Ξ.Ε. τέτοιου είδους :

- Γιατί έχουν εγκατασταθεί στην αγορά στόχο πελάτες ή προμηθευτές της επιχείρησης. Για παράδειγμα, πολλές Ιαπωνικές επιχειρήσεις ανταλλακτικών ακολούθησαν τις Ιαπωνικές αυτοκινητοβιομηχανίες στην επέκτασή τους στην Ευρώπη και ΗΠΑ.
- Πολλά προϊόντα χρειάζονται προσαρμογή στα εγχώρια καταναλωτικά πρότυπα ή συνθήκες παραγωγής (π.χ. τρόφιμα και ποτά ή υπηρεσίες όπως η διαφήμιση).
- Η εξυπηρέτηση μιας αγοράς με Α.Ξ.Ε. μπορεί να είναι πιο συμφέρουσα από άποψη κόστους. Αγορές που οι επιχειρήσεις θεωρούν σημαντικές και βρίσκονται σε απόσταση από τη χώρα προέλευσης θα προτιμήσουν να τις εξυπηρετήσουν μέσω Α.Ξ.Ε. παρά με κάποιον άλλο τρόπο, όπως το εμπόριο.
- Πολλές επιχειρήσεις οδηγούνται σε Α.Ξ.Ε. προκειμένου να βρίσκονται σε αγορές που βρίσκονται και οι ανταγωνιστές τους. Χαρακτηριστική είναι η αγορά των ΗΠΑ που εξ' αιτίας του μεγέθους της, αλλά και γιατί η ίδια αποτελεί χώρα προέλευσης πολλών ΠΕ, έχει κινητοποιήσει σχεδόν όλες τις ΠΕ, να έχουν παρουσία εκεί.

Ενδεικτικά αναφέρουμε την Ελληνική τσιμεντοβιομηχανία TITAN και την φαρμακοβιομηχανία LAVIPHARM που εξαγόρασαν παραγωγικές μονάδες στις ΗΠΑ προκειμένου να δραστηριοποιηθούν σε μια από τις δυναμικότερες αγορές του κόσμου.

γ) Άμεσες ξένες επενδύσεις προς αναζήτηση αποδοτικότητας (efficiency seeking)

Οι ΠΕ αφού έχουν κατοχυρώσει τους πλουτοπαραγωγικούς πόρους και τις αγορές που αναζητούν, επιδιώκουν να οργανώσουν όλες αυτές τις δραστηριότητες προκειμένου να κάνουν την καλύτερη δυνατή χρήση των πλουτοπαραγωγικών πηγών τους.

δ) Άμεσες ξένες επενδύσεις προς αναζήτηση στρατηγικών πόρων ή ικανοτήτων (strategic asset seeking)

Αυτός ο τύπος Α.Ξ.Ε. περιλαμβάνει ΠΕ που στοχεύουν στη διατήρηση και βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς τους με την εξαγορά (των πλουτοπαραγωγικών πόρων) άλλων επιχειρήσεων. Τέτοιου είδους Α.Ξ.Ε. συναντούμε κυρίως σε κλάδους υψηλής τεχνολογίας.

1.4. Κριτήρια Προσέλκυσης των Α.Ξ.Ε

Η προσέλκυση των άμεσων ξένων επενδύσεων (Α.Ξ.Ε.) υπήρξε πάντα βασικός στόχος των κυβερνήσεων των υπό ανάπτυξη χωρών. Γεγονός είναι ότι η πλειοψηφία των Α.Ξ.Ε. προέρχονται από χώρες που έχουν πολλές πολυεθνικές επιχειρήσεις. Έτσι λοιπόν, θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ως κριτήρια προσέλκυσης των Α.Ξ.Ε. σε μία χώρα τα εξής:

1. Πολιτική και Κοινωνική Σταθερότητα
2. Νομοθετικό πλαίσιο
3. Διαθεσιμότητα των παραγωγικών συντελεστών
4. Ζήτηση στην αγορά
5. Κουλτούρα – Πολιτισμός
6. Πολιτιστικό επίπεδο

7. Οικονομική και Εμπορική Πολιτική
8. Χαμηλό Εργατικό Κόστος
9. Ανθρώπινο δυναμικό
10. Στρατηγικοί στόχοι
11. Γεωπολιτική θέση της χώρας
12. Διεθνής προσανατολισμός
13. Υποδομές στη χώρα δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων

➤ **Μητρική Επιχείρηση**

Τα οφέλη που αποκομίζει η μητρική επιχείρηση είναι τα εξής:

- Πλεονεκτήματα που συνδέονται με ατελείς αγορές προϊόντων, όπως διαφοροποίηση προϊόντος, επιδεξιότητες στο marketing, τμηματοποίηση αγορών, πρόσβαση σε δίκτυα διανομής, σε πατέντες προϊόντων
- Πλεονεκτήματα που πηγάζουν από ατελείς αγορές παραγωγικών εισροών και περιλαμβάνουν τεχνολογικές πατέντες, προνομιακή πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές, διευθυντικές και οργανωτικές επιδεξιότητες που δημιουργούνται μέσα στην επιχείρηση και δεν αποκτώνται μέσω ανταγωνιστικών αγορών
- Οικονομίες κλίμακας, στις οποίες περιλαμβάνονται και εκείνες που προκύπτουν από κάθετη ολοκλήρωση
- Κρατικός παρεμβατισμός, όσον αφορά στο μέγεθος της παραγωγής ή την είσοδο στην αγορά
- Πλεονεκτήματα που πηγάζουν από την οικονομική πολιτική κάθε χώρας, όπως φορολογικά κίνητρα και ευνοϊκότεροι δείκτες επιτοκίων

Τα μειονεκτήματα αφορούν κυρίως κόστη επικοινωνίας και ταξιδιών. Η διαφορά στη γλώσσα και στην κουλτούρα μπορεί επίσης να δημιουργήσει κάποια προβλήματα. Η πολιτική και οικονομική αστάθεια της χώρας υποδοχής είναι επιπλέον θέματα που απασχολούν τη μητρική εταιρεία.

➤ **Χώρα Υποδοχής των επενδύσεων**

Από την άλλη μεριά και η χώρα υποδοχής των επενδύσεων αποκομίζει οφέλη όσον αφορά στην οικονομική της ανάπτυξη, κυρίων αν πρόκειται για μία αναπτυσσόμενη χώρα. Κατά τη δεκαετία του 1990, οι Α.Ξ.Ε. ήταν μία από τις κύριες εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης για τις υπό-ανάπτυξη χώρες. Έχει επίσης παρατηρηθεί ότι οι Α.Ξ.Ε. έχουν βοηθήσει αρκετές από αυτές τις χώρες όταν αντιμετώπισαν οικονομικές δυσκολίες. Επίσης επιτρέπουν τη μεταφορά νέων τεχνολογιών στη χώρα υποδοχής. Αυτό επιτυγχάνεται κυρίως με την παροχή εισροών κεφαλαίου. Η σημασία αυτού του παράγοντα έγκειται στο ότι η μεταφορά τεχνολογιών δεν μπορεί να επιτευχθεί τόσο μέσω του εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών, όσο με την άμεση επένδυση οικονομικών πόρων. Ένας άλλος παράγοντας που εξελίσσεται, είναι οι ανθρώπινοι πόροι, αφού οι εργαζόμενοι έχουν την δυνατότητα εκπαίδευσης και εξειδίκευσης σε ένα εργασιακό περιβάλλον διαφορετικό και περισσότερο αναπτυγμένο. Οι Α.Ξ.Ε. συνεισφέρουν στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, καθώς και στην αύξηση των μισθών με αποτέλεσμα τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των ανθρώπων. Εκτός από τη βελτιωμένη τεχνολογία, έχει παρατηρηθεί και εισροή επιδεξιοτήτων όπως και δραστηριοτήτων έρευνας, καθώς και ανάπτυξη της βιομηχανίας.

Τα μειονεκτήματα που έχουν παρατηρηθεί, αφορούν στη λειτουργία της επιχείρησης, αλλά και στη διανομή των κερδών. Επίσης η διαφορετική συμπεριφορά

προς το προσωπικό και η πολιτική που ακολουθείται μπορεί να προκαλέσει τη δυσαρέσκεια του εργατικού δυναμικού. Πολλές φορές είναι δύσκολη η προσαρμογή της μητρικής επιχείρησης στην πραγματικότητα της χώρας υποδοχής, όσον αφορά στους κοινωνικούς, πολιτικούς, οικονομικούς, αλλά και ηθικούς κανόνες που ισχύουν. Η εισροή Α.Ξ.Ε. αναπτύσσεται πολύ γρήγορα τα τελευταία χρόνια, πράγμα το οποίο συνεπάγεται και καλύτερο οικονομικό περιβάλλον με πολιτικές προσανατολισμένες προς την επένδυση.

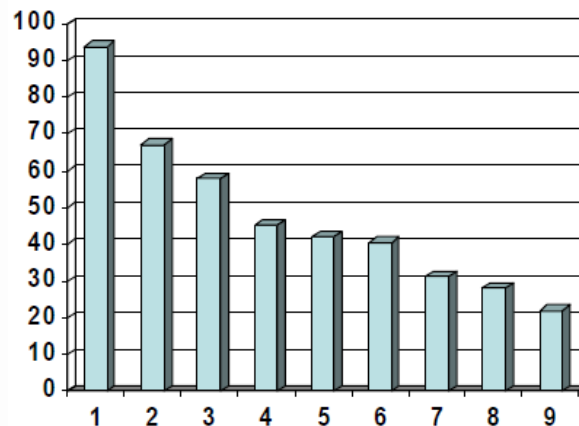
1.5. Οι Α.Ξ.Ε. στα Βαλκάνια

Η ελληνική παρουσία στα Βαλκάνια ξεκίνησε περίπου 15 – 20 χρόνια πριν, από βιομηχανικές κυρίως επιχειρήσεις, οι οποίες προέρχονταν από τους κλάδους της κλωστοϋφαντουργίας (και γενικότερα της μεταποίησης) και των τροφίμων. Τέσσερις ήταν κυρίως οι λόγοι που υπαγόρευαν στις ελληνικές επιχειρήσεις την επέκτασή τους ή και τη μεταφορά του συνόλου των δραστηριοτήτων τους στα Βαλκάνια και σε χώρες της ΝΑ Ευρώπης:

1. το χαμηλό κόστος εργασίας
2. οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης των οικονομιών των χωρών της περιοχής
3. η γεωγραφική εγγύτητα
4. η έλλειψη εγχώριου ανταγωνισμού

Στο παρακάτω διάγραμμα μπορούμε να δούμε τα βασικότερα κίνητρα για Α.Ξ.Ε. στα Βαλκάνια :

ΒΑΣΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ Α.Ξ.Ε. ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ²

1. Μέγεθος Αγοράς	93,8 %
2. Χαμηλό κόστος ανειδίκευτου εργατικού προσωπικού	67,2 %
3. Γεωγραφική εγγύτητα	57,8 %
4. Διεθνείς Πιέσεις	45,3 %
5. Σχέση με άλλη γείτονα χώρα	42,2 %
6. Έλλειψη εγχώριου ανταγωνισμού	40,6 %
7. Απουσία εμπορικών εμποδίων	31,3 %
8. Έλλειψη κορεσμού ζήτησης	28,1 %
9. Υπάρχοντες επιχειρηματικοί δεσμοί	21,9 %

Τέλος μπορούμε να σημειώσουμε ότι η Ελλάδα επιδιώκει να πραγματοποιεί τις επενδύσεις της σε Βαλκανικές χώρες λόγω της καλής και ελπιδοφόρας πορείας της οικονομικής κατάστασης των χωρών αυτών τα τελευταία χρόνια.

Τα πιο σημαντικά εμπόδια ³ για Α.Ξ.Ε. στα βαλκάνια μπορούμε να πούμε ότι είναι τα παρακάτω :

- Ασταθές πολιτικό σύστημα

² Τρύφωνας Κωστόπουλος (Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Μακεδονίας), Οι Ελληνικές επενδύσεις στα Βαλκάνια: περιφερειακές ανισότητες και οικονομικές αντιδράσεις

³ Τρύφωνας Κωστόπουλος (Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Μακεδονίας), Οι Ελληνικές επενδύσεις στα Βαλκάνια: περιφερειακές ανισότητες και οικονομικές αντιδράσεις

- Γραφειοκρατία
- Διαφθορά – έγκλημα
- Υψηλό ρίσκο επένδυσης
- Περιορισμένη αγοραστική δύναμη
- Έλλειψη υποδομής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο ΟΜΙΛΟΣ «ΣΑΡΑΝΤΗ»

2.1. Ιστορική Αναδρομή

Το **1930**, ιδρύεται στην Κωνσταντινούπολη από το Γρηγόρη Σαράντη η εταιρεία που έμελλε να διαμορφώσει το τοπίο των επιχειρήσεων καλλωπισμού στην Ελλάδα. Με αντικείμενο την αντιπροσώπευση και διάθεση καλλυντικών πολυτελείας, η εταιρεία, που μέχρι σήμερα φέρει το όνομά του ιδρυτή της, αποτελεί σημείο αναφοράς για τον επιχειρηματικό κόσμο στον κλάδο των καλλυντικών προϊόντων.

Το **1956**, η πολιτική κατάσταση επιτάσσει τη μεταφορά της έδρας της εταιρείας στην Αθήνα. Το γεγονός αυτό γίνεται η απαρχή της μεγάλης ανάπτυξης της επιχείρησης, η οποία έχει ήδη αποκτήσει βαθειά γνώση του αντικειμένου στο οποίο δραστηριοποιείται. Ενώ, 10 χρόνια μετά, το **1965**, με τη δημιουργία νέων εργοστασιακών εγκαταστάσεων στο Μαρούσι, η εταιρεία Σαράντης εγκαινιάζει μία αυτόνομη παραγωγική δραστηριότητα, με πρώτα προϊόντα τα καλλυντικά Prosar και Clochard. Τα δύο αυτά brands εξακολουθούν ακόμα και σήμερα να αποτελούν

διαχρονικές αξίες στο χώρο της κοσμετολογίας, έχοντας διαγράψει μία επιτυχημένη πορεία στην περιποίηση γενεών.

Η δεκαετία του **1980** βρίσκει τον Όμιλο Σαράντη να αναπτύσσει μία σαφή στρατηγική ανάπτυξης και επέκτασης των δραστηριοτήτων του. Συνάπτονται νέες συνεργασίες με ηγετικές εταιρείες καλλυντικών της Ευρώπης και της Αμερικής (Estee Lauder, Clinique κ.α.), ενώ οι συνεχώς αυξανόμενες καταναλωτικές επιθυμίες καλύπτονται με νέα, πρωτοποριακά προϊόντα. Η δεκαετία του **1990** είναι από τις πλέον δυναμικές για τον Όμιλο Σαράντη. Η στρατηγική της διαρκούς επέκτασης αποδίδει καρπούς και η οικονομική συγκυρία ευνοεί την ανάπτυξη των κλάδων στους οποίους δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Νέα, ιδιοπαραγόμενα προϊόντα τοποθετούνται στα «ράφια» ενός όλο και περισσότερο ευρέως δικτύου διανομής. Από τους πρωτοπόρους στον εγχώριο επιχειρηματικό κόσμο, ο Όμιλος Σαράντη εισάγεται στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών το **1994**, αποκτώντας τα εχέγγυα για μία διαρκώς ανοδική πορεία.

Σημαντικό σημάδι της ανθοφορίας του Ομίλου αποτελεί η επέκτασή του στην αγορά των Βαλκανίων το **1995**, προσδίδοντας στη δραστηριότητά του πολυεθνικό χαρακτήρα. Είναι από τις πρώτες Ελληνικές εταιρείες που διεισδύουν στην αγορά αυτή, κάτι που συνιστά ένα ποιοτικό άλμα, ειδικά για τα δεδομένα της περιόδου εκείνης. Σήμερα, ο Όμιλος έχει παρουσία, πέρα από την Ελλάδα, σε : Πολωνία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία, Τσεχία, Ουγγαρία και αρχίζει και αναπτύσσεται σε ΗΓΔΜ, Ουκρανία, Τουρκία και Ρωσία. Οι διανομείς – χώρες του Ομίλου είναι : Αλβανία, Εσθονία, Κροατία, Κύπρος, Λευκορωσία, Λιθουανία, Μάλτα, Μολδαβία, Πορτογαλία, Λετονία, Ρωσικό Καλίνιγκραντ, Σλοβακία, Σλοβενία, Αιθιοπία, Αρμενία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Καζακστάν και Λίβανος.

Το **1997**, ο Όμιλος Σαράντη επεκτείνει το φάσμα των δραστηριοτήτων του, ξεκινώντας την παραγωγή προϊόντων οικιακής χρήσης. Η διετία **1997-1999** εγκαινιάζει την κτηριακή «αναδιάρθρωση» του Ομίλου. Οι αποθηκευτικοί χώροι και το κέντρο διανομής μεταφέρονται το 1997 σε νέες, υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις στα Οινόφυτα Βοιωτίας, σε μία ιδιόκτητη έκταση 98 στρεμμάτων και 27.000 τ.μ. κτηριακής κάλυψης. Τον Αύγουστο του 1999 μεταφέρονται στον ίδιο χώρο και οι παραγωγικές εγκαταστάσεις του Ομίλου.

Το **2002** συνάπτεται joint venture⁴ με την Estee Lauder, κίνηση που ενισχύει τη δραστηριότητα του Ομίλου στο χώρο των καλλυντικών επιλεκτικής διανομής. Αυτή η στρατηγικής σημασίας απόφαση ενισχύει περαιτέρω την παρουσία του Ομίλου τόσο στην Ελλάδα, όσο και στις αγορές της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας. Το **2004** ολοκληρώνεται το πλάνο συγχωνεύσεων των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου στην Ελλάδα, σχηματίζοντας μία δυναμική, ισχυρή εταιρεία με μακρά παράδοση και σίγουρα ένα πολλά υποσχόμενο μέλλον.

Το **2005** χαρακτηρίζεται από μια σειρά από ενέργειες που εξυπηρετούν τα στρατηγικά σχέδια του Ομίλου για επέκταση των δραστηριοτήτων του στην Ανατολική Ευρώπη και περαιτέρω ενίσχυση του portfolio των ιδιοπαραγόμενων προϊόντων του στις βασικές κατηγορίες δραστηριοποίησης του. Πιο συγκεκριμένα, το Μάιο του 2005 ιδρύθηκαν οι 2 νέες θυγατρικές του Ομίλου, 'Sarantis Ukraine' και 'Sarantis Turkiye' στην Ουκρανία και Τουρκία αντιστοίχως, ενώ εντατικοποιήθηκαν οι ενέργειες για τη σύσταση θυγατρικών εταιρειών στη Ρωσία και στην Ουγγαρία εντός του 2006. Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια του 2005 πραγματοποιήθηκαν

⁴ **Joint venture** (σε συντομογραφία **JV**) είναι μία οντότητα που σχηματίζεται μεταξύ δύο ή περισσότερων μερών με σκοπό να αναλάβουν από κοινού μία οικονομική δραστηριότητα. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν στη δημιουργία της νέας αυτής οντότητας με το να συνεισφέρουν όλοι το ίδιο και έπειτα μοιράζονται τα έσοδα και τα έξοδα, όπως και τον έλεγχο της επιχείρησης.

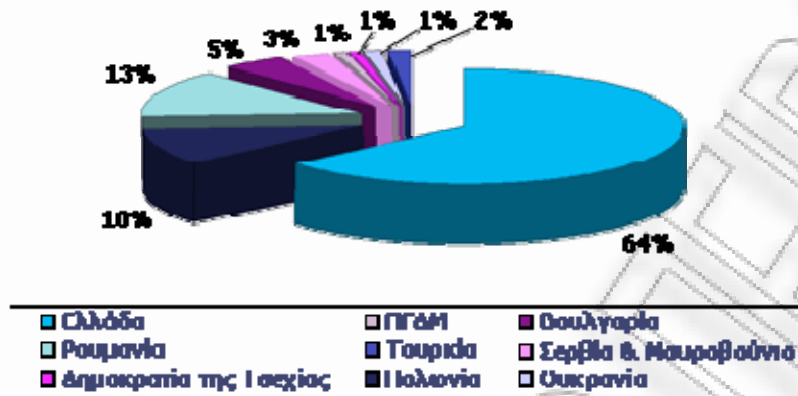
επιτυχώς τα επαναλανσάρια του STR8 και του Carroten, ενώ παράλληλα συνάφθηκαν νέες συνεργασίες για τη διάθεση νέων καλλυντικών όπως Prada, miss sixty, Jo Malone, κα. Το 2006 ο Όμιλος συμπληρώνει 50 «Σπουδαία» χρόνια στην Ελληνική αγορά προσφέροντας «Σπουδαία Προϊόντα» για τις καθημερινές ανάγκες 400 εκ. καταναλωτών στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής και Νοτιανατολικής Ευρώπης. Το 2007 συνεχίζεται η δυναμική ανάπτυξη του Ομίλου σε όλους τους τομείς και σε όλες τις χώρες δραστηριοποίησής του.

Εκμεταλλεόμενος την εξειδίκευση και πολύχρονη εμπειρία του στον τομέα σχεδιασμού, κατασκευής και παραγωγής καλλυντικών, ο Όμιλος Σαράντη, σύναψε συνεργασία με την Estee Lauder για το λανσάρισμα του ανδρικού αρώματος Mustang στην αμερικανική αγορά, αυξάνοντας με αυτόν τον τρόπο την καταναλωτική βάση στην οποία απευθυνόμαστε και δημιουργώντας παράλληλα προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης. Επιπλέον, ολοκληρώθηκε επιτυχώς το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης στις “νέες” χώρες δραστηριοποίησης, Ουκρανία, Ρωσία και Τουρκία εφαρμόζοντας το νέο μοντέλο διείσδυσης μέσω εθνικού τοπικού διανομέα σε κάθε χώρα. Επίσης, το 2007 πραγματοποιήθηκε η εξαγορά της ρουμανικής εταιρείας καλλυντικών ELMIPLANT, ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο το ήδη επιτυχημένο επιχειρηματικό μοντέλο της ρουμανικής θυγατρικής του Ομίλου.

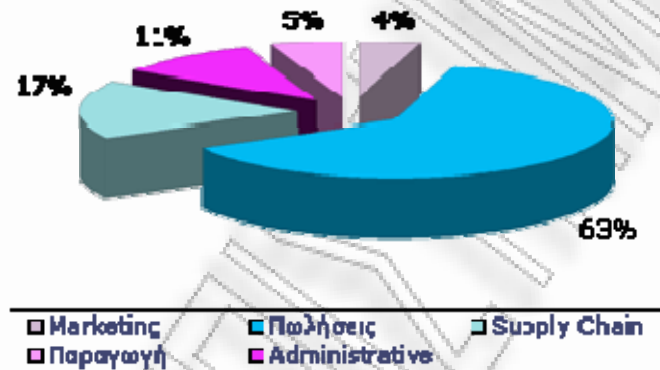
2.2. Ανθρώπινο Δυναμικό

Ο Όμιλος απασχολεί σήμερα 2.224 εργαζόμενους. Δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στο ανθρώπινο δυναμικό, διοργανώνει συστηματικά εκπαιδευτικά προγράμματα, συμβάλλοντας στη διαρκή ενημέρωση, ανάπτυξη και εξέλιξή του.

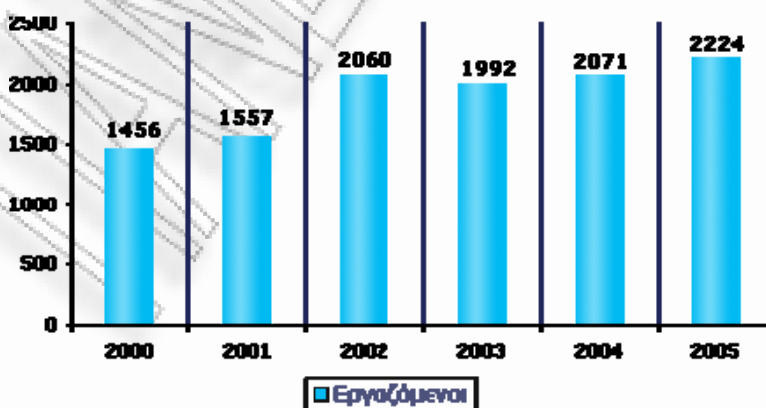
Γεωγραφική Κατανομή Εργαζομένων Ομίλου (2005)

Κατανομή Εργαζομένων Ομίλου ανά Τμήμα (2005)

Κατανομή Εργαζομένων Ομίλου ανά Έτος

Στατιστικά στοιχεία

- 19% των εργαζομένων είναι κάτοχοι πτυχίου από Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- Μέσος όρος επαγγελματικής εμπειρίας: 11 χρόνια
- Κατά την διάρκεια του 2005, 15% των εργαζομένων παρακολούθησε εκπαιδευτικά προγράμματα

2.3. Έρευνα και Ανάπτυξη (R&D)

Η τεχνογνωσία, η πείρα και η έμφαση στην υψηλή ποιότητα αποτελούν το μεγαλύτερο κεφάλαιο του ομίλου Σαράντη. Ως εκ τούτου, η συνεχής έρευνα καθώς και η ανάπτυξη νέων, αλλά και η διαρκής βελτίωση των υφισταμένων προϊόντων λειτουργούν ως κινητήρια δύναμη των ποικίλων δραστηριοτήτων του ομίλου. Παράλληλα, οι συνεργασίες με τα πιο εξειδικευμένα ινστιτούτα ερευνών του κόσμου διασφαλίζουν ώστε κάθε νέο προϊόν να ανταποκρίνεται στα πλέον απαιτητικά ποιοτικά κριτήρια αλλά και στις σύγχρονες ανάγκες ενός διαρκώς διευρυνόμενου καταναλωτικού κοινού.

Στο τμήμα Έρευνας & Ανάπτυξης επιστήμονες όλων των ειδικοτήτων, χημικοί, φαρμακοποιοί και βιολόγοι διασφαλίζουν ώστε πάντα η επιστημονική γνώση να υλοποιείται με τον καλύτερο τρόπο σε προϊόντα καινοτόμα όσο και απόλυτα ασφαλή για την

υγεία. Ο έλεγχος ποιότητας εγγυάται την απόλυτη ποιότητα κάθε προϊόντος, από το στάδιο της συλλογής πρώτων υλών μέχρι και την εμφάνιση του στα σημεία

πώλησης. Έτσι, δημιουργούνται δεσμοί εμπιστοσύνης με τους καταναλωτές, δεσμοί που έχουν φέρει τα προϊόντα του ομίλου Σαράντη στην κορυφή των προτιμήσεων των καταναλωτών.

2.4. Κλάδοι Δραστηριότητας

Καλλυντικά Ευρείας Διανομής

Με μια σειρά καλλυντικών προϊόντων σε προσιτές τιμές και ηγετική θέση στην αγορά, ο τομέας αυτός εκπροσωπείται από ιδιοπαραγόμενα κυρίως εμπορικά σήματα, όπως το STR 8, το C-THRU, το BU και το CARROTEN. Η εταιρεία με τα ανωτέρω προϊόντα έχει κερδίσει την πρώτη θέση στις προτιμήσεις των καταναλωτών, αποτελώντας καθημερινή επιλογή τους. Μέσω της ευρείας διάθεσης αυτών των προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού, η εταιρεία έχει πετύχει την επέκταση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων στην Ανατολική Ευρώπη.

Προϊόντα Οικιακής / Επαγγελματικής Χρήσης

Ο κλάδος των προϊόντων οικιακής χρήσης με ονόματα που για χρόνια αποτελούν «σύμμαχο» κάθε νοικοκυριού, αποτελείται ως επί το πλείστο από ιδιοπαραγόμενα προϊόντα και έχει φέρει τον όμιλο Σαράντη στην πρώτη θέση πολλών προϊόντικών κατηγοριών. Συγκεκριμένα, το Sanitas είναι ο αδιαφιλονίκητος ηγέτης στην κατηγορία των προϊόντων συσκευασίας τροφίμων, ενώ σημαντική δραστηριότητα σημειώνεται στην αγορά των στιλβωτικών προϊόντων με το εμπορικό σήμα CAMEL, όπως και στο χώρο των καθαριστικών τουαλέτας και αποσμητικών χώρου με το AFROSO.

Προϊόντα Υγείας και Φροντίδας

Με σημαντική δραστηριότητα στην Ελληνική αγορά, αλλά και στα Βαλκάνια, ο όμιλος αντιπροσωπεύει και διανέμει ηγετικές μάρκες στο χώρο των βιταμινών και των παραφαρμακευτικών προϊόντων. Με πολύ γνωστά εμπορικά σήματα, όπως τα Lanes, τα Korff, και τα Ortis ο Όμιλος διατηρεί ηγετική θέση στο συγκεκριμένο κλάδο της αγοράς.

Λοιπές Πωλήσεις

Σημαντικός πυλώνας ανάπτυξης της εταιρείας είναι οι συνεργασίες που έχει πραγματοποιήσει με ηγετικές εταιρείες παγκοσμίως. Πιο συγκεκριμένα, η εταιρεία διατηρεί ισχυρή παρουσία στον χώρο των καλλυγτικών επιλεκτικής διανομής, τόσο μέσω της κοινοπραξίας που έχει συνάψει με την Estee Lauder, όσο και μέσω συνεργασιών με άλλα σημαντικά ονόματα στον κλάδο των καλλυγτικών παγκοσμίως, όπως Cartier, Juvena, Nina Ricci, κλπ. Επιπρόσθετα, μέσω της εταιρείας Κ. Θεοδορίδης Α.Ε. ο Όμιλος αντιπροσωπεύει και διανέμει μια μεγάλη γκάμα αξεσουάρ αυτοκινήτου για την κάλυψη των αναγκών και επιθυμιών των καταναλωτών.

2.5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΜΙΛΟΥ

P&L (€ mil.)	FY 2008	%	FY 2007	FY 2007 incl. Cap. Gains from sale of affiliated company K.P. Marinopoulos S.A.
Turnover	259.37	7.36%	241.59	241.59
Gross Profit	132.06	8.64%	121.56	121.56
Gross Profit Margin	50.92%		50.32%	50.32%
EBITDA	37.51	0.14%	37.46	37.46
EBITDA Margin	14.46%		15.51%	15.51%
EBIT	33.78	-0.48%	33.94	33.94
EBIT Margin	13.02%		14.05%	14.05%
Financial income/(expense)	-1.04		-2.38	-2.38
Capital Gains				8.50
EBT	32.74	3.73%	31.56	40.06
EBT Margin	12.62%		13.06%	16.58%
Tax	7.36	4.13%	7.06	7.06
Tax on Cap.Gains				2.13
Profit After Tax	25.38	3.62%	24.50	30.87
Profit After Tax Margin	9.79%		10.14%	12.78%
Minority Interests	0.00		-1.05	-1.05
EATAM	25.39	-0.62%	25.54	31.92
EATAM Margin	9.79%		10.57%	13.21%
EPS	0.66	-0.62%	0.67	0.83

Sarantis Group

Όπως παρατηρούμε από το παραπάνω πίνακα οι πωλήσεις το 2008 σε σχέση με το 2007 παρουσίασαν αύξηση 7,36%, φτάνοντας στα 259,37 εκ. € από 241,59 εκ. € που ήταν τον προηγούμενο χρόνο.

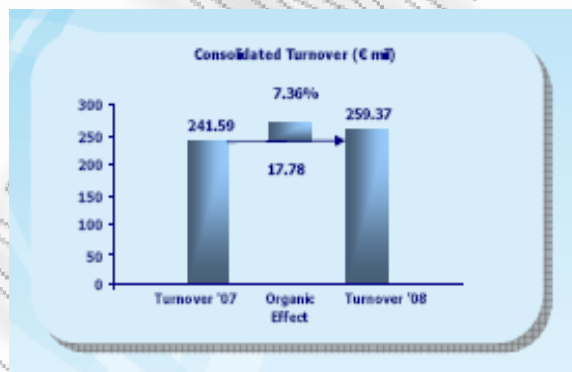
Τα Κέρδη μετά φόρων του Ομίλου ανήλθαν σε €25,38 εκ., από €24,50 εκ. αυξημένα κατά 3,62% σε σχέση με το 2007 και τα Κέρδη Μετά Φόρων και Δικαιωμάτων Μειοψηφίας διαμορφώθηκαν σε €25,39 εκ., ενώ το αντίστοιχο περιθώριο κέρδους ανήλθε σε 9,79%.

Κατά την διάρκεια του 2008 μέχρι και το Γ' τρίμηνο του 2008, παρατηρήθηκε σταθερά ανοδική πορεία στα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου,

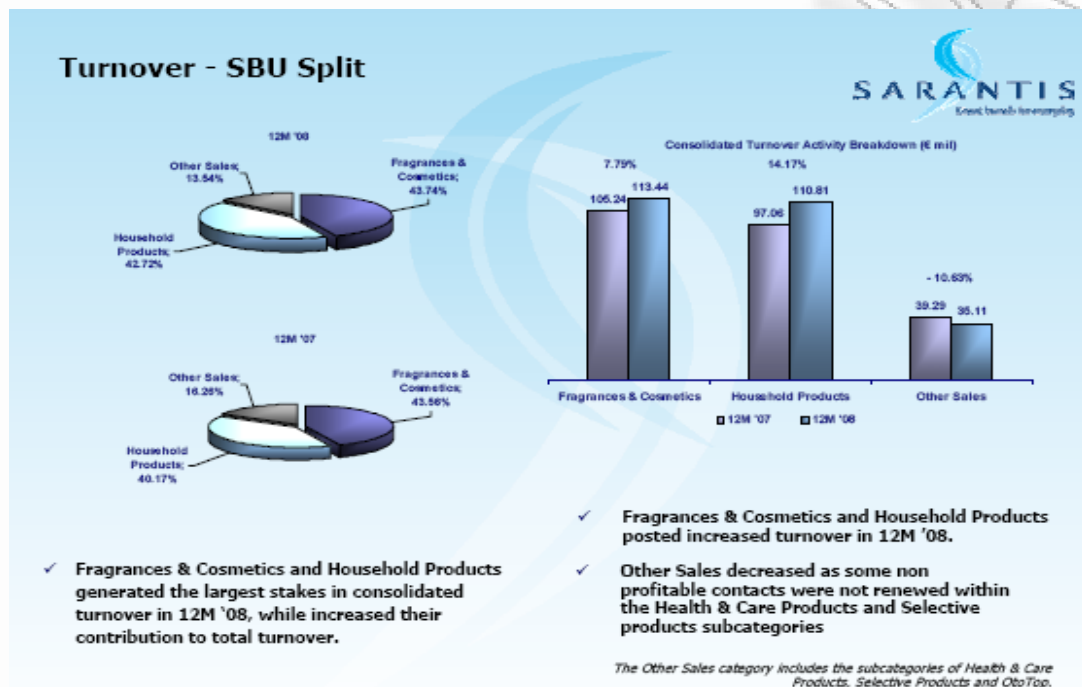
τόσο στις ενοποιημένες πωλήσεις όσο και σε επίπεδο κερδοφορίας του Ομίλου.

Παρόλα αυτά,

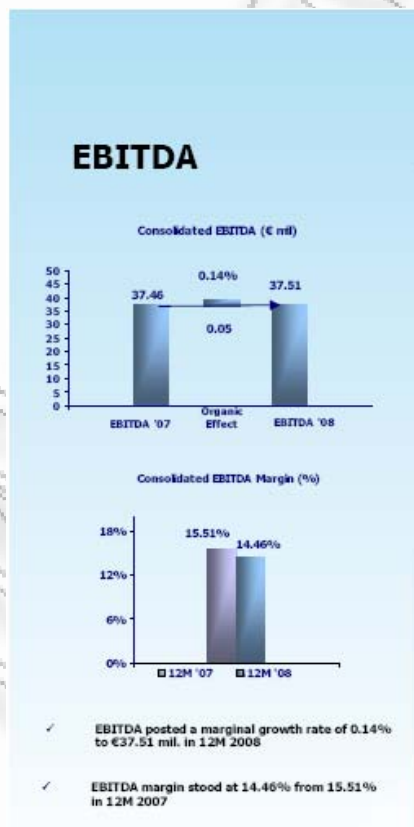
κατά την διάρκεια του Δ' τριμήνου του 2008 οι επιδόσεις του Ομίλου περιορίστηκαν απρόβλεπτα σημειώνοντας υστέρηση σε επίπεδο πωλήσεων καθώς και πτώση σε επίπεδο κερδοφορίας σε σχέση με το Δ' τρίμηνο του 2007. Οι κύριοι λόγοι που συνετέλεσαν στην συγκράτηση της απόδοσης του Ομίλου το τελευταίο τρίμηνο του 2008 είναι η υποτίμηση νομισμάτων στις ξένες χώρες του Ομίλου, οι αναταραχές στην Αθήνα και η συγκρατημένη καταναλωτική δραστηριότητα, η μειωμένη απόδοση κερδών από την Estee Lauder JV, η έκτακτη ζημιά που καταγράφηκε λόγω κλεισίματος θέσης σε τιμές αλουμινίου, τα μέτρα μείωσης κόστους του Ομίλου και οι πρόσθετες προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων.

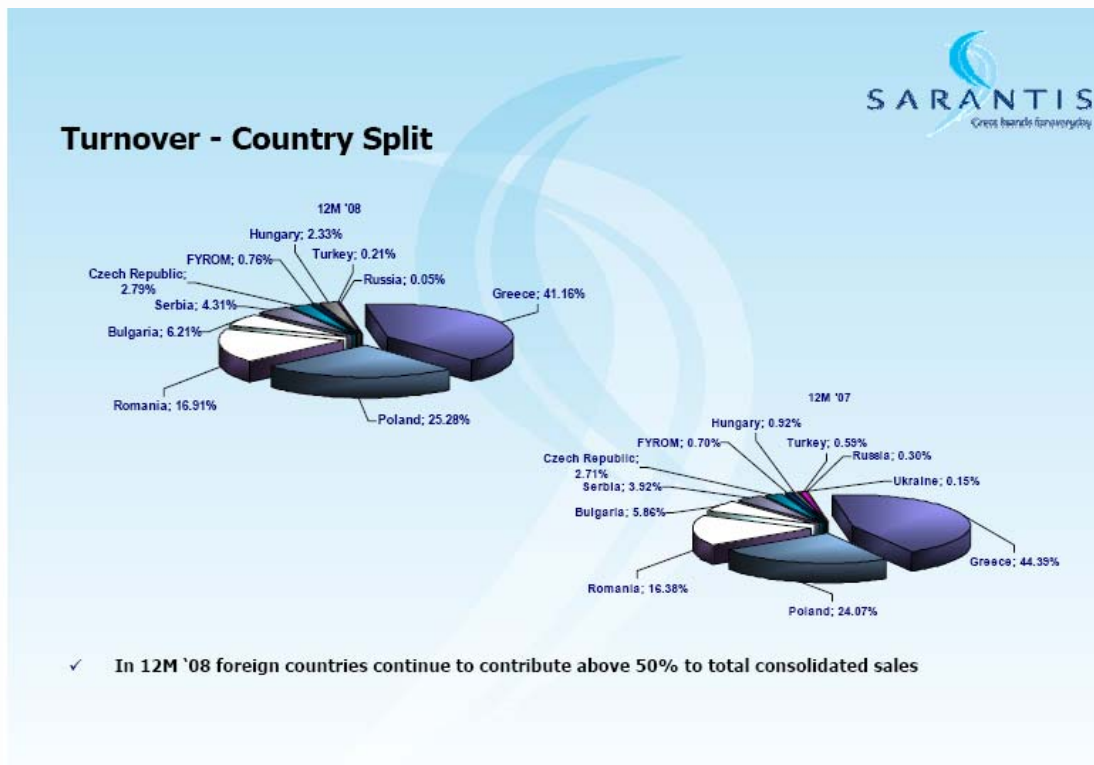
Πωλήσεις σε κατηγορίες προϊόντων για τα έτη 2007 και 2008

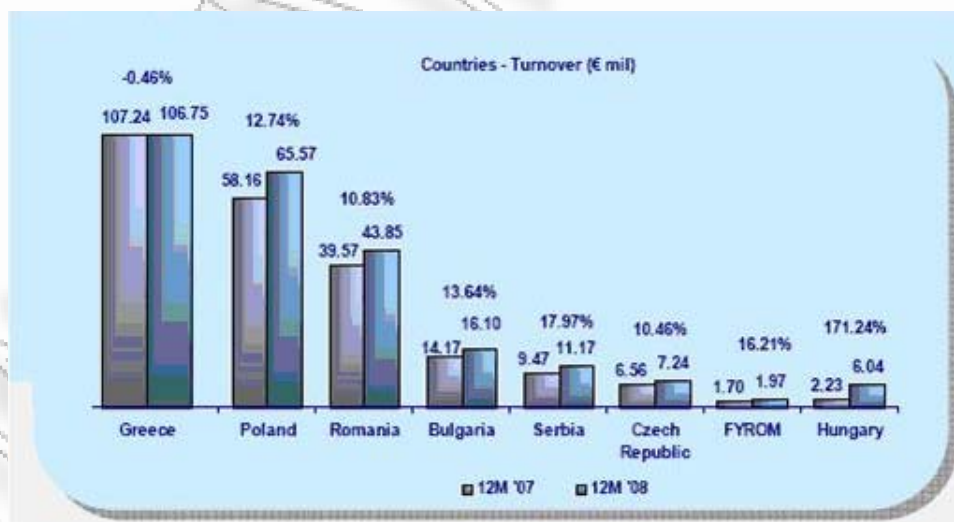
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων

Παρατηρούμε ότι τα κέρδη προ φόρων και τόκων μεταξύ 2007 και 2008 παρουσιάζουν μικρή διαφορά – 0,14%. Η διαφορά αυτή αποδεικνύει ότι η επιχείρηση, παρά την οικονομική κρίση που εμφανίστηκε το 2008, κατάφερε να διατηρήσει τα κέρδη της στο ίδιο περίπου επίπεδο.

Οι πωλήσεις στην ελληνική αγορά μειώθηκαν κατά 0,46%, το οποίο ήταν αποτέλεσμα της γενικότερης μείωσης της κατανάλωσης και της επίδρασης των αναταραχών που έλαβαν χώρα το Δεκέμβριο του 2008 στη χώρα μας.

Ωστόσο, τα αρώματα, καλλυντικά και προϊόντα οικιακής χρήσης παρουσίασαν μία αύξηση της τάξεως του 3,86%. Όλες οι άλλες χώρες όπως φαίνεται

από το παραπάνω διάγραμμα παρουσιάζουν αύξηση στις πωλήσεις τους το 2008 σε σχέση με το 2007.

Στους παρακάτω πίνακες παρατίθενται μερικοί βασικοί αριθμοδείκτες που αφορούν την οικονομική διάρθρωση και την αποδοτικότητα του Ομίλου για την χρήση 2008 συγκριτικά με την χρήση του 2007.

	2008	2007
Μικτό Περιθώριο Κέρδους	50,92%	50,32%
Περιθώριο ΚΜΦΜΔΜ	9,79%	10,57%
Λειτουργικό Κεφάλαιο Κίνησης ως προς Πωλήσεις	27,44%	28,84%
Συνολικός Τραπεζικός Δανεισμός	€64,92 εκ.	€81,21 εκ.
Μόχλευση (Δανεισμός/Ίδια Κεφάλαια)	61,96%	80,07%
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις στο Σύνολο	10,07%	35,88%
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις στο Σύνολο	44,18%	22,72%

Όπως βλέπουμε παρακάτω παρουσιάζεται ο ισολογισμός και η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης με στοιχεία από την Ετήσια Οικονομική Έκθεση της περιόδου 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου του 2008.

Ετήσια Οικονομική Έκθεση περιόδου 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2008

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	74.839.473,11	72.636.176,15	94.357.360,65	95.764.038,99
Ενσώματα πάγια	43.733.650,40	42.687.361,79	38.025.807,71	37.206.293,75
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	1.796.756,95	248.091,60	71.207,39	79.940,33
Υπεράξια επιχειρήσεων	6.082.525,83	4.705.775,00		
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	2.224.181,03	2.840.631,32	1.806.464,72	2.808.588,74
Επενδύσεις σε θυγατρικές ,συγγενείς επιχειρήσεις	19.490.416,89	20.224.191,40	53.304.972,35	53.521.270,79
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	1.511.942,01	1.930.125,04	1.148.908,48	2.147.945,38
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	154.199.010,24	172.371.959,57	88.665.160,58	105.120.238,45
Αποθέματα	44.954.118,95	39.316.599,01	21.891.547,63	20.997.323,74
Απαιτήσεις από πελάτες	73.312.724,26	73.688.460,01	42.988.981,51	42.216.518,00
Λοιπές απαιτήσεις	6.054.920,21	7.099.299,35	4.209.784,70	4.257.393,12
Ταμειακά διαθέσιμα	23.160.007,71	43.165.272,60	14.471.653,57	29.256.819,24
Χρεόγραφα	5.972.453,00	8.340.248,22	4.919.100,00	8.120.863,58
Μεταβατικοί λογ. ενεργ.	744.786,11	762.080,38	184.093,17	271.320,77
Σύνολο Ενεργητικού	229.038.483,35	245.008.135,72	183.022.521,23	200.884.277,44
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ Μετόχων της Μητρικής:				
Μετοχικό κεφάλαιο	59.060.447,60	59.060.447,60	59.060.447,60	59.060.447,60
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο:	39.252.195,98	39.252.195,98	39.252.195,98	39.252.195,98
Αποθεματικά	-12.241.635,30	-3.037.785,22	-11.299.975,40	-3.037.785,22
Κέρδη (ζημιές) εις νέον	18.706.144,33	6.293.422,99	-32.744.807,32	-31.463.422,08
Μειοψηφίας:	2.107,57	-140.435,61	0,00	0,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	104.779.260,18	101.427.845,74	54.267.860,86	63.811.436,28
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	23.065.449,22	87.911.677,95	20.847.062,20	85.683.142,28
Δάνεια	18.250.000,00	78.811.510,00	17.000.000,00	77.500.000,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	48.095,79	143.727,54	0,00	143.727,54
Προβλέψεις για παροχές στους εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία	1.696.595,09	1.759.583,05	1.641.233,00	1.690.392,63
Προβλέψεις και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	3.070.758,34	7.196.857,36	2.205.829,20	6.349.022,11
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	101.193.773,95	55.668.612,03	107.907.598,17	51.389.698,88
Προμηθευτές	44.386.535,61	39.358.863,00	29.502.679,74	25.044.173,85
Λοιπές υποχρεώσεις	2.709.131,03	3.961.254,56	35.036.609,15	21.187.980,73
Φόρος εισοδήματος και λοιποί φόροι πληρωτέοι	4.138.364,31	6.776.708,34	2.180.153,36	4.067.524,96
Δάνεια	46.671.255,93	2.401.450,00	40.500.000,00	0,00
Μεταβατικοί λογ. παθητικού	3.288.487,07	3.170.336,13	688.155,92	1.090.019,34
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	229.038.483,35	245.008.135,72	183.022.521,23	200.884.277,44

Ετήσια Οικονομική Έκθεση περιόδου 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2008

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	1/1 - 31/12/2008	1/1 - 31/12/2007	1/10 - 31/12/2008	1/10 - 31/12/2007	1/1 - 31/12/2008	1/1 - 31/12/2007	1/10 - 31/12/2008	1/10 - 31/12/2007
Πωλήσεις	259.368.049,53	241.587.885,72	68.664.455,23	67.624.928,15	123.586.927,77	119.168.174,61	28.074.462,22	30.328.833,77
Κόστος πωληθέντων	127.303.658,45	120.031.807,73	34.467.547,43	33.448.608,00	65.844.619,92	62.204.273,33	16.464.979,26	16.630.278,92
Μικτό κέρδος	132.064.391,08	121.556.077,99	34.196.907,80	34.176.320,15	57.742.307,85	56.963.901,28	11.609.482,96	13.698.554,85
Λοιπά έσοδα - έξοδα (καθαρά)	9.387.513,25	12.836.392,44	3.126.498,57	2.532.161,67	2.379.228,76	4.191.108,13	828.681,64	1.249.603,68
Έξοδα πωλησεων	81.256.258,02	86.447.603,92	24.452.939,07	22.958.690,09	40.314.753,76	39.927.004,23	9.224.503,83	8.967.897,44
Έξοδα διοικησης	16.416.216,03	14.003.586,70	5.504.183,19	1.540.390,96	9.253.551,89	6.350.579,23	3.052.347,79	569.931,51
Κέρδη εκμετάλλευσης	33.779.430,28	33.941.279,81	7.366.284,11	12.209.400,78	10.553.230,96	14.877.425,95	161.312,98	5.410.329,58
Αποτέλεσμα από πώληση συγγενούς επιχειρησης	0,00	8.502.902,61	0,00	8.502.902,61	0,00	8.502.902,61	0,00	8.502.902,61
Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό)	-1.040.175,89	-2.379.953,20	-1.521.902,46	-1.273.044,83	-794.524,56	-1.220.166,71	-469.343,55	-1.238.963,06
Καθαρά κέρδη προ φόρων	32.739.254,39	40.064.229,22	5.844.381,65	19.439.258,56	9.758.706,40	22.160.161,85	-308.030,57	12.674.269,13
Φόρος εισοδήματος	6.592.962,88	6.787.317,39	2.074.145,99	1.313.271,22	1.700.498,39	1.908.500,45	482.578,00	43.264,30
Φόρος εισοδήματος από πώληση συγγενούς	0,00	2.125.725,65	0,00	2.125.725,65	0,00	2.125.725,65	0,00	2.125.725,65
Αναβαλλόμενοι φόροι	763.360,56	277.329,96	-75.566,42	166.128,63	858.396,48	277.166,01	19.469,50	167.991,30
Καθαρά κέρδη περιόδου	25.382.930,95	30.873.856,22	3.845.802,08	15.832.133,06	7.199.811,53	17.848.769,74	-810.078,07	10.337.287,88
Κατανομή σε:								
Μετοχούς της μητρικής	25.386.210,92	31.920.877,27	3.849.949,62	15.819.438,84	7.199.811,53	17.848.769,74	-810.078,07	10.337.287,88
Δικαιώματα μειοψηφίας	-3.279,97	-1.047.021,05	-4.147,54	12.694,22	0,00	0,00	0,00	0,00
Κέρδη κατά μετοχή που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής για την περίοδο	0,6619	0,8323	0,1003	0,4125	0,1877	0,4654	-0,0212	0,2695

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΝΑΛΥΣΗ ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΣΑΡΑΝΤΗ & ΧΩΡΩΝ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΕΙΤΑΙ

3.1. ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Δημοκρατία της Βουλγαρίας

Σημαία της Βουλγαρίας

Εθνόσημο της Βουλγαρίας

- **Πρωτεύουσα** : Σόφια (και μεγαλύτερη πόλη)
- **Πληθυσμός** : 1.395.568
- **Επίσημες γλώσσες** : Βουλγάρικα
- **Πολίτευμα** : Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
- **Πρόεδρος** : Γκεόργκι Παρβάνοφ ⁵
- **Πρωθυπουργός** : Μπόικο Μπορίσοφ ⁶

Ανεξάρτητο κράτος

- **Ίδρυση** : 681
- **Κατάλυση** : 1422
- **Αυτονομία** : 3 Μαρτίου 1878
- **Ανεξαρτησία** : 22 Σεπτεμβρίου 1908

⁵ Από τις 22 Ιανουαρίου 2002

⁶ Από τον Ιουλίου του 2009

Έκταση

- **Σύνολο** : 110.910 km²
- **% Νερό** : 0.3%
- **Σύνορα** : 1.808 χμ

Πληθυσμός

- Απογραφή 1998 : 7.932.984
- Πυκνότητα : 69,3 κατ./km²
- Εκτίμηση 2009 : 7.602.116 ⁷

Α.Ε.Π. (PPP) ⁸

- **Ολικό (2009)** : 89,002 δις \$ ⁹
- **Κατά κεφαλή** : 11.760 \$ ⁹

Α.Ε.Π. (Ονομαστικό)

- **Ολικό (2009)** : 44,777 δις. \$ ⁹
- **Κατά κεφαλή** : 5.916 \$ ⁹

ΔΑΑ¹⁰ (2007) : 0,840 – υψηλός

Νόμισμα : Λεβ (BGN)

Έτος προσχώρησης στην ΕΕ: 2007

⁷ (Total population at 1 January, ανακτήθηκε 14-04-2009)

⁸ Αξία σε μονάδες αγοραστικής δύναμης

⁹ World Economic Outlook Database. ΔΝΤ (Οκτώβριος 2009) (ανακτήθηκε 18-10-2009)

¹⁰ Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης

3.1.1. Γενικές Πληροφορίες για τη Βουλγαρία

Η Δημοκρατία της Βουλγαρίας είναι μια χώρα της νοτιοανατολικής Ευρώπης με έκταση 111.910 τετραγωνικά χλμ. και πληθυσμό 7.602.116¹¹.

Βρέχεται στα ανατολικά από τη Μαύρη Θάλασσα, ενώ συνορεύει με την Ελλάδα στα νότια, την Τουρκία στα ανατολικά, την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας στα δυτικά, τη Σερβία και τη Ρουμανία στα βόρεια. Φυσικό σύνορο μεταξύ της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας αποτελεί ο ποταμός Δούναβης.

Η Βουλγαρία, χώρα που βρίσκεται στην καρδιά των Βαλκανίων, εμφανίζει ποικίλη μορφολογία εδάφους: στο βορρά εκτείνονται οι απέραντες πεδιάδες του Δούναβη, ενώ στο νότο υπάρχουν ορεινές εκτάσεις και οροπέδια. Η Μαύρη Θάλασσα, στα ανατολικά, προσελκύει τουρίστες όλες τις εποχές του χρόνου.

Η Βουλγαρία ιδρύθηκε το 681 και είναι ένα από τα αρχαιότερα κράτη της Ευρώπης. Η θέση της, κοντά στα σύνορα της Ευρώπης με την Ασία, έχει επηρεάσει την ιστορία της. Περίπου 85% του πληθυσμού της είναι χριστιανοί ορθόδοξοι και 13% μουσουλμάνοι. Επίσης, το 10% περίπου του πληθυσμού είναι τουρκικής καταγωγής και το 3% Τσιγγάνοι (Ρομ). Αλλά και στην παραδοσιακή κουζίνα της Βουλγαρίας συνυπάρχουν οι ανατολικές και οι δυτικές γεύσεις. Το πιο γνωστό

¹¹ Με βάση εκτιμήσεις του 2009 (Total population at 1 January. Eurostat – ανακτήθηκε 14 - 04 -2009)

προϊόν της βουλγαρικής διατροφής είναι το γιαούρτι, που φημίζεται για τη μακροζωία που προσφέρει σε όσους το καταναλώνουν συχνά.

Η βουλγαρική Εθνοσυνέλευση (με ένα μόνο σώμα) έχει 240 μέλη που εκλέγονται για τετραετή θητεία.

Η Βουλγαρία εξάγει κυρίως προϊόντα ελαφράς βιομηχανίας, τρόφιμα και κρασιά που ανταγωνίζονται επιτυχώς τα προϊόντα άλλων ευρωπαϊκών αγορών. Οι λάτρεις της παραδοσιακής μουσικής σίγουρα γνωρίζουν αρκετούς Βούλγαρους μουσικούς. Στο χρυσό δίσκο που έστειλε στο διάστημα η NASA με το διαστημόπλοιο Voyager υπάρχει ένα παραδοσιακό τραγούδι της Βουλγαρίας. Διάσημοι Βούλγαροι είναι η φιλόσοφος Τζούλια Κρίστεβα, ο Ελίας Κανέτι, που έλαβε το βραβείο Νόμπελ λογοτεχνίας το 1981, και ο Κρίστο Γιαβάτσεφ (γνωστός ως «Κρίστο»), δημιουργός πολλών ανορθόδοξων υπαίθριων καλλιτεχνικών έργων.

3.1.2. Τοποθεσία - Θρησκεία - Κλίμα

Η Βουλγαρία βρίσκεται στο Νοτιοανατολικό τμήμα της Ευρώπης. Από το Βορά συνορεύει με τη Ρουμανία, από το Νότο με τη Ελλάδα και την Τουρκία, από τη Δύση με τη Σερβία, το Μαυροβούνιο και την ΠΓΔΜ-Σκόπια και από την ανατολή με τη Μαύρη Θάλασσα. Η πρωτεύουσα της Βουλγαρίας που είναι η Σόφια βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της χώρας, στους πρόποδες του βουνού Vitosha.

Γλώσσα : Βουλγαρική
Αλφάβητος : Κυριλλική
Θρησκεία : Χριστιανοί Ορθόδοξοι (85 %)
Μουσουλμάνοι (13%)

Καθολικοί (1%)

Νόμισμα : Lev

Συναλλαγματική ισοτιμία : 1 BGN = 0.51129 EUR

Το μέσο υψόμετρο της χώρας είναι 470 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Η υψηλότερη κορυφή είναι η Musala που είναι 2,925 m. Το κλίμα είναι ηπειρωτικό στο βόρειο τμήμα της χώρας, ενώ είναι σημαντική η επιρροή του Μεσογειακού κλίματος στο νότιο τμήμα της χώρας. Το χειμώνα η μέση θερμοκρασία είναι γύρω στους -1 , - 2 C, ενώ το καλοκαίρι γύρω στους 20 - 22 C.

3.1.3. Κυβέρνηση

Στη Βουλγαρία επικρατεί κοινοβουλευτική Δημοκρατία και η χώρα υπακούει στο Σύνταγμα της Δημοκρατίας που πέρασε στη Μεγάλη Εθνική συνέλευση τον

Ιούλιο του 1991. Το Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας αποτελεί τον ανώτατο νόμο της χώρας και κανένας άλλος νόμος δεν μπορεί να τον αντικαταστήσει και να τον παραβεί. Όλες οι διεθνείς συνθήκες, οι οποίες

επικυρώνονται σύμφωνα με τη συνταγματική διαδικασία, αποτελούν τμήμα της εσωτερικής νομοθεσίας.

Η Εθνική Συνέλευση αποτελείται από 240 μέλη του Κοινοβουλίου που εκλέγονται κάθε τέσσερα χρόνια. Η Εθνική Συνέλευση είναι ένα μόνιμο σώμα δράσης κατευθυνόμενο από μια επιτροπή Προέδρων, η οποία που περιλαμβάνει και τον Πρόεδρο της Εθνικής Συνέλευσης.

Ο επικεφαλής του κράτους είναι ο Πρόεδρος, ο οποίος ενσωματώνει την ενότητα του έθνους και αντιπροσωπεύει τη Δημοκρατία της Βουλγαρίας στις διεθνείς της σχέσεις. Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας είναι ο Georgi Parvanov.

Το Συμβούλιο των Υπουργών αποτελεί το εκτελεστικό σώμα και κατευθύνει την εγχώρια αλλά και εξωτερική πολιτική της χώρας. Η Κυβέρνηση διαχειρίζεται την εφαρμογή του κρατικού προϋπολογισμού, οργανώνει τη διοίκηση της κρατικής ιδιοκτησίας και εγκρίνει ή ακυρώνει ορισμένες κατηγορίες διεθνών συνθηκών που επισημαίνονται στο Σύνταγμα.

Σύμφωνα με μελέτη που έγινε γνωστή κατά την διάρκεια ενός συνεδρίου στην Φίλιππούπολη με θέμα την ασφάλεια των επιχειρήσεων στην Βουλγαρία, το 30% των εταιρειών παραπονούνται για απώλειες στην παραγωγή τους. Οι μισές από τις εταιρείες δηλώνουν ότι αντιμετωπίζουν αθέμιτο ανταγωνισμό, ενώ το 15% ότι πέφτει θύμα κλοπών ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, αρχείων και δεδομένων. Το 27% των εταιρειών υποδεικνύουν ως το κυριότερο πρόβλημά τους τις διαρροές σε τεχνολογικό εξοπλισμό, ενώ το 16% την έλλειψη σεβασμού και πίστης των υπαλλήλων τους (disloyal behavior).

3.1.4. Φορολογία Φυσικών & Νομικών Προσώπων

Το φορολογικό σύστημα της Βουλγαρίας διακρίνεται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Άμεση Φορολογία: προσωπική(φυσικών προσώπων), νομικών προσώπων
- Έμμεση Φορολογία: Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, ειδικοί φόροι κατανάλωσης

Αναλυτικότερα για τις ανωτέρω κατηγορίες:

❖ Άμεση Φορολογία

Φορολογία Φυσικών Προσώπων

Όπως προβλέπεται από τον Νόμο για τον Προσωπικό Φόρο Κατανάλωσης υπόχρεοι είναι τα φυσικά πρόσωπα – κάτοικοι ή μη-κάτοικοι, και εταιρείες που σαφώς αναφέρονται στον νόμο αυτό. Οι κάτοικοι είναι υπόχρεοι για το εισόδημα που αποκτούν από όλο τον κόσμο. Ως μη-κάτοικοι θεωρούνται τα άτομα που δεν εντάσσονται στην κατοικία του κατοίκου της χώρας. Οι μη-κάτοικοι είναι υπόχρεοι μόνο για το εισόδημα που απέκτησαν από βουλγαρικές πηγές. Το συνολικό ετήσιο εισόδημα, φορολογείται σύμφωνα με προοδευτική κλίμακα φόρου.

Φορολογία Νομικών Προσώπων

Όπως προβλέπεται από τον Νόμο για τον Φόρο Νομικών Προσώπων, όλες οι εταιρείες και οι συμμετοχές (όπου συμπεριλαμβάνονται και οι μη-ενοποιημένες συμμετοχές) υπάγονται σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων. Από το 2005 το ποσοστό είναι 15%. Τα νομικά πρόσωπα με έδρα στην Βουλγαρία φορολογούνται για τα εισοδήματά τους που αποκτώνται από όλο τον κόσμο. Τα νομικά πρόσωπα με έδρα εκτός Βουλγαρίας φορολογούνται για εισοδήματά τους που αποκτώνται μόνο

στην Βουλγαρία. Οι μη-επιχειρηματικοί οργανισμοί (όπου περιλαμβάνονται και οι κυβερνητικοί) φορολογούνται για τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Αν και τα παραρτήματα των εταιρειών δεν έχουν νομική προσωπικότητα, εντούτοις τα παραρτήματα των εταιρειών με έδρα εκτός Βουλγαρίας διατηρούν χωριστό ισολογισμό και λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως. Υπάγονται στον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων με το στάνταρτ ποσοστό 15%. Τα ετήσια εισοδήματα πρέπει να δηλώνονται μέχρι την 31η Μαρτίου του επομένου έτους.

Φορολογικές απαλλαγές

Οι βιομηχανικές επιχειρήσεις (όπου περιλαμβάνονται και όσες προβαίνουν σε παθητική τελειοποίηση) απολαμβάνουν 100% απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων στην περίπτωση που συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις :

1. Τα πάγια της επιχείρησης, τα οποία δηλώνονται υποχρεωτικά σύμφωνα με τις διαδικασίες του Κώδικα Φορολογικών Διαδικασιών πρέπει να είναι ολοσχερώς εγκατεστημένα εντός των διοικητικών ορίων και δήμων και κοινοτήτων, όπου το ποσοστό ανεργίας είναι 50% υψηλότερο από το μέσο όρο ανεργίας της χώρας τον προηγούμενο χρόνο.
2. Το 80% του ετήσιου μέσου αριθμού απασχολούμενων που εργάζονται με συμβόλαιο εργασίας, έχουν μόνιμη διεύθυνση εντός των ορίων που περιγράφονται στο ανωτέρω (1).
3. Το ημερολογιακό έτος της απαλλαγής, η επιχείρηση δεν πρέπει να έχει φορολογικές ή ασφαλιστικές οφειλές

Η φορολογική απαλλαγή χορηγείται εφόσον το ποσόν του φόρου επενδύεται για αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας ή διανέμεται στους εργαζόμενους με συμβόλαιο στο τέλος του ημερολογιακού έτους που ακολουθεί το έτος της απαλλαγής. Μία εταιρεία που δικαιούται φορολογικής απαλλαγής μπορεί να την χρησιμοποιήσει μέσα στα επόμενα 5 χρόνια ακόμη και αν λόγω της αυξημένης απασχόλησης, ο δήμος ή η κοινότητα εξαιρείται της κατάστασης που επικυρώνεται από το Υπουργείο Οικονομικών.

Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας

Η Βουλγαρία έχει συνάψει Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας με πολλά κράτη μεταξύ των οποίων και με την Ελλάδα. Η σχετική Συμφωνία υπεγράφη το 1991 και τροποποιήθηκε το 2000. Η τελευταία τροποποίηση περιλαμβάνεται στον Νόμο 2927 και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 140/τ.Α/27.06.2001.

❖ Έμμεση Φορολογία

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Κάθε πρόσωπο (νομικό ή φυσικό, κάτοικος ή μη-κάτοικος της Βουλγαρίας) με φορολογητέο κύκλο εργασιών τουλάχιστον 50.000 λέβα (περίπου 25.640 €) κατά τους δώδεκα προηγούμενες μήνες είναι υποχρεωμένο να εγγραφεί για ΦΠΑ (δηλ. να λάβει αριθμό Μητρώου ΦΠΑ) με την συμπλήρωση ειδικού εντύπου εγγραφής εντός 14 ημερών από το τέλος του ημερολογιακού μήνα εντός του οποίου συμπληρώνεται το ανωτέρω ποσόν. Σύμφωνα με τον Νόμο για τον ΦΠΑ, τα πρόσωπα που δεν υποχρεούνται, έχουν το δικαίωμα οικειοθελούς εγγραφής και απόκτησης αριθμού ΦΠΑ. Ωστόσο η οικειοθελής εγγραφή προσώπων με κύκλο εργασιών ανώτερο των 50.000 λέβα δεν μπορεί να διαρκέσει για διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών πριν

από την τρέχουσα περίοδο. Δεν επιτρέπεται η ομαδική ή τμηματική εγγραφή στα Μητρώα ΦΠΑ. Το ποσοστό του ΦΠΑ είναι 20% και επιβάλλεται και στις εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Στις εξαγωγές επιβάλλεται μηδενικό ποσοστό ΦΠΑ.

Ειδικό Προτιμησιακό καθεστώς ΦΠΑ στις εισαγωγές

Φόρος επί των εισαγωγών αγαθών μπορεί να επιβάλλεται από τα εγγεγραμμένα (φυσικά ή νομικά) πρόσωπα εάν έχουν άδεια εκδοθείσα από το Υπουργείο Οικονομικών και εάν εισάγουν αγαθά (με εξαίρεση των αγαθών στα οποία επιβάλλεται ειδικός φόρος κατανάλωσης) σύμφωνα με την κατάσταση που εγκρίνει το Υπουργείο Οικονομικών. Σε αυτήν την περίπτωση, οι τελωνειακές υπηρεσίες επιτρέπουν την διέλευση των αγαθών χωρίς να καταβάλλονται πληρωμές ή με άλλο τρόπο να διασφαλίζεται ο φόρος. Ο εισαγωγέας ασκεί το δικαίωμά του ως ακολούθως:

1. δηλώνοντας στην τελωνειακή διασάφηση ότι θα κάνει χρήση αυτού του καθεστώτος.
2. δηλώνοντας ότι τη στιγμή της εισαγωγής έχει εγγραφεί στο Μητρώο Φ.Π.Α. και δεν έχει εκκρεμείς και απαιτητές φορολογικές και ασφαλιστικών εισφορών υποχρεώσεις (δημοσίου και υγείας).

Προκειμένου ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο να εφαρμόσει αυτό το καθεστώς θα πρέπει για μια περίοδο μέχρι δύο ετών να πληροί ταυτόχρονα τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. να υλοποιεί επενδυτικό πρόγραμμα εγκεκριμένο από το Υπουργείο Οικονομικών
2. να έχει εγγραφεί στο Μητρώο ΦΠΑ

3. να μην έχει εκκρεμείς και απαιτητές φορολογικές ή ασφαλιστικών εισφορών υποχρεώσεις
4. να εκπληρώνει τις απαιτήσεις για τη λήψη κρατικής βοήθειας για την περιφερειακή ανάπτυξη, σύμφωνα με το Νόμο για την κρατική βοήθεια
5. να έχει λάβει άδεια από το Υπουργείο Οικονομικών

Η άδεια από το Υπουργείο Οικονομικών παρέχεται εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

1. η διάρκεια υλοποίησης του έργου δεν υπερβαίνει τα 2 χρόνια
2. η επένδυση ξεπερνά τα 10 εκατ. λέβα (5.280.000 €) για περίοδο μέχρι 2 χρόνια
3. δημιουργία τουλάχιστον 50 θέσεων εργασίας
4. δυνατότητες εκ μέρους του φυσικού ή νομικού προσώπου να χρηματοδοτήσει το έργο μέσω δανείων, συμφωνιών χρονομίσθωσης, τραπεζικών εγγυήσεων, εγγυητικών επιστολών συμμετοχής σε χρηματοδότηση του έργου, ίδια εισοδήματα, αναμενόμενα έσοδα που μπορούν να χρηματοδοτήσουν το έργο.

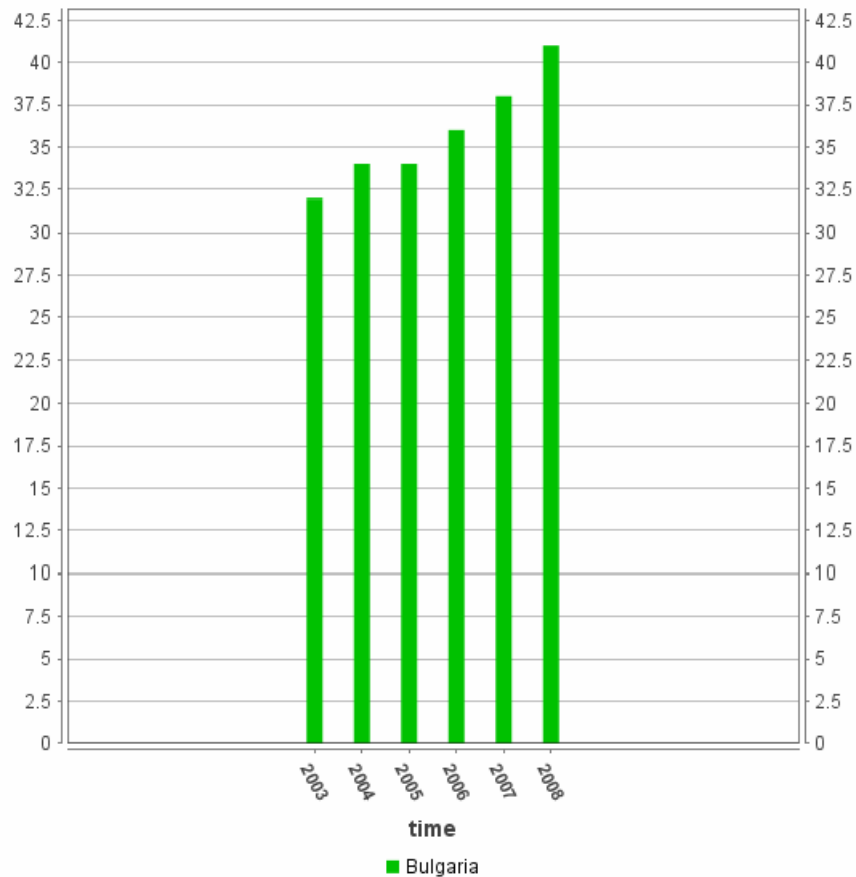
Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης

Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης επιβάλλονται στα προϊόντα και τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στον Πίνακα Ειδικών Δασμών, τα οποία υπάγονται σε μεταβιβάσεις στην Βουλγαρία ή υπάγονται σε διασυνοριακές μεταβιβάσεις από το εξωτερικό στην Βουλγαρία.

Σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης υπάγονται τα αλκοολούχα ποτά, περιλαμβάνοντας την μπίρα και το κρασί, τα προϊόντα καπνού, τα καύσιμα,

ορισμένοι τύποι αυτοκινήτου, μηχανήματα τυχερών παιχνιδιών και εξοπλισμός καζίνο, ο καφές και το τσάι.

GDP per capita in PPS
GDP per capita in Purchasing Power Standards (PPS) (EU-27 = 100)

¹²

πως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα το κατά κεφαλήν ΑΕΠ παρουσιάζει μία ανοδική πορεία από το 2003 έως το 2008 δείχνοντας με αυτό τον τρόπο την ευημερία της χώρας.

¹² Πηγή: Eurostat

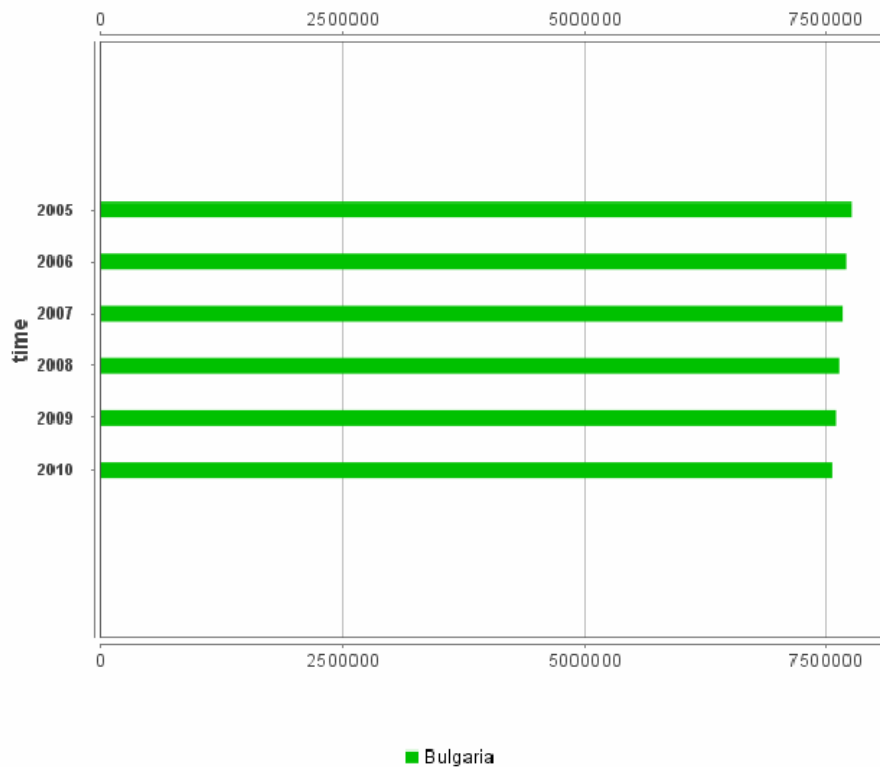
	2003	2004	2005	2006	2007 ¹³	2008 ¹⁴
ΑΕΠ (US \$ δις) (τρέχουσες τιμές)	20,0	24,7	27,3	31,7	39,6	51,9
ΣΔΙΤ (ΑΕΠ US \$ δις) ¹⁵	60,3	66,0	72,2	79,2	86,4	93,8
ΑΕΠ κατά κεφαλή (US \$)	2.552	3.166	3.520	4.120	5.186	6.849
ΑΕΠ ανά κάτοικο ΣΔΙΤ (US \$) ³	7.684	8.463	9.322	10.300	11.311	12.372
Αύξηση πραγματικού ΑΕΠ (μεταβολή % σε ετήσια βάση)	5,0	6,6	6,2	6,3	6,2	6,3
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (εκατ. US \$)	-1.100	-1.626	-3.264	-4.940	-8.464	-12.657
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-5,5	-6,6	-12,0	-15,6	-21,4	-24,4
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών (% ΑΕΠ)	50,2	56,6	59,3	64,3	62,7	67,3
Πληθωρισμός (μεταβολή % σε ετήσια βάση)	5,6	4,0	7,4	6,1	11,6	9,6

¹³ Όλα τα πρόσφατα στοιχεία που υπόκεινται σε αναθεώρηση

¹⁴ ΕΙΥ πρόβλεψη

¹⁵ ΣΔΙΤ είναι Ισοτιμία Αγοραστικής Δύναμης

Total population
At 1 January

3.1.5. Σχετικές αναλύσεις για ΑΕΠ για το 2009

Σε απόλυτα μεγέθη το βουλγαρικό ΑΕΠ στο 1ο τρίμηνο του 2009 προσέγγισε τα 13,741 δισ. λεβ (τρέχουσες τιμές), ενώ η συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας της χώρας ανήλθε σε 11,322 δισ. λεβ, μειωμένη κατά 3,6% σε ετήσια βάση. Η μείωση του ΑΕΠ οφείλεται κυρίως στην υποχώρηση της προστιθέμενης αξίας στον δευτερογενή τομέα (βιομηχανία) κατά 12,2% σε ετήσια βάση. Αντίστοιχα, η προστιθέμενη αξία στον τριτογενή τομέα (υπηρεσίες) αυξήθηκε κατά 0,9% και στον πρωτογενή τομέα (αγροτική παραγωγή) υποχώρησε κατά 3,1%. Έτσι, η ποσοστιαία συμμετοχή της βιομηχανίας στο σύνολο της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας της οικονομίας

¹⁶ Πηγή : Eurostat

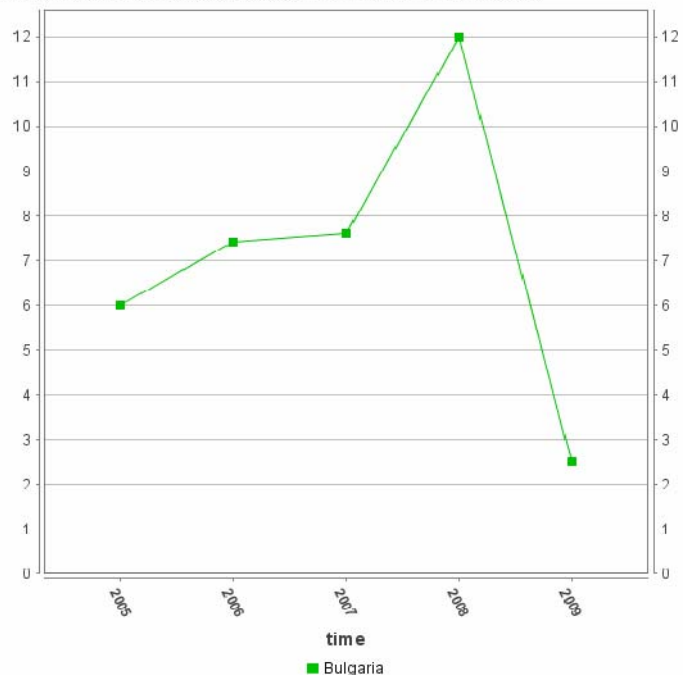
διαμορφώθηκε στο 30,3%, έναντι 65,3% των υπηρεσιών και μόλις 4,4% την αγροτικής παραγωγής.

Από την άποψη των συστατικών τελικής χρήσης του ΑΕΠ (ζήτηση) οι δαπάνες για ιδιωτική κατανάλωση υποχώρησαν κατά 5,8%, ενώ οι αντίστοιχες για δημόσια κατανάλωση συρρικνώθηκαν κατά 4% σε ετήσια βάση. Παράλληλα, οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατέγραψαν πραγματική μείωση της τάξης του 15,4%. Στη διάρθρωση του ΑΕΠ του 1ου τριμήνου η τελική κατανάλωση συμμετέχει με 90,3% και οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου με 24,2%, ενώ το εμπορικό ισοζύγιο είναι αρνητικό κατά 15,3% του ΑΕΠ.

Προκειμένου να ξεπεραστούν οι σοβαρές συνέπειες έλλειψης της απαραίτητης οικονομικής ρευστότητας, προτείνεται ουσιαστική συνεργασία μεταξύ της κυβέρνησης και των επιχειρήσεων, ώστε να διατηρηθούν σε σταθερά επίπεδα, τόσο οι θέσεις εργασίας, όσο και η ζήτηση αγαθών στην αγορά.

17

HICP all items annual average inflation rate
Annual average rate of change in Harmonized Indices of Consumer Prices (HICPs)

¹⁷ Πηγή : Eurostat

3.1.6. Διεθνείς Επενδύσεις

Η Ελληνική επιχειρηματικότητα στη Βουλγαρία

Τα τελευταία χρόνια η Βουλγαρία κατάφερε αξιόλογη πρόοδο στον τομέα της οικονομίας και της πολιτικής, έκανε σοβαρά βήματα για προσέλκυση μεγάλων εξωτερικών επενδυτών, σταθεροποίησε το νόμισμα της, ξεπέρασε πολλές δυσκολίες, συνδεδεμένες με την υποδομή, τον πληθωρισμό, την στενή κατανάλωση κ.τ.λ.

Η Βουλγαρία έχει καταστεί τόπος σημαντικής επέκτασης της ελληνικής επιχειρηματικότητας τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με τα στοιχεία εξωτερικού εμπορίου της κάθε μιας εκ των δύο χωρών, η Βουλγαρία είναι ο τέταρτος πελάτης της Ελλάδος και η Ελλάδα είναι ο τέταρτος πελάτης της Βουλγαρίας. Οι εξαγωγές προς τη Βουλγαρία αντιπροσωπεύουν το 6,34% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών, ενώ οι εισαγωγές το 10,9% των συνολικών εισαγωγών της Ελλάδος, σύμφωνα με τα ελληνικά στατιστικά στοιχεία. Από την πλευρά των βουλγαρικών στατιστικών τα αντίστοιχα μεγέθη είναι 5,7% και 9,7%. Ταυτόχρονα η Ελλάδα καταλαμβάνει σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία την δεύτερη θέση στο σύνολο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Βουλγαρία, αλλά αυτό συνέβη ύστερα από την αλλαγή της μεθοδολογίας καταγραφής του Μαρτίου 2005, με αποτέλεσμα να μην εμφανίζεται πλέον στην πρώτη θέση. Ωστόσο αν λάβει κανείς υπόψη του ότι οι Έλληνες, αφενός αποστέλλουν κεφάλαια για επενδύσεις στην Βουλγαρία μέσω εταιρειών τους ή τραπεζικών ιδρυμάτων της Κύπρου και αφετέρου μεταφέρουν «αυτούσια» ευρώ και χρηματοδοτούν τις επιχειρήσεις τους στην χώρα, τότε θα πρέπει και πάλι να θεωρηθεί ότι οι ελληνικές άμεσες επενδύσεις στην Βουλγαρία καταλαμβάνουν την πρώτη θέση.

Η επέκταση των ελληνικών επιχειρήσεων στην Βουλγαρία ξεκίνησε νωρίς, μετά την κατάρρευση του προηγούμενου καθεστώτος στην χώρα, αλλά στα πρώτα χρόνια παρατηρήθηκε αφενός ευκαιριακή δραστηριότητα και αφετέρου διστακτικότητα από πλευράς μεγάλων επιχειρήσεων να επεκταθούν στην τοπική αγορά. Ο λόγος για την ύπαρξη αυτών των δύο χαρακτηριστικών ήταν από την μία πλευρά η προσδοκία εύκολου και γρήγορου πλουτισμού από μικρούς Έλληνες επιχειρηματίες και από την άλλη πλευρά η έλλειψη επαρκούς ανάπτυξης της οικονομίας η οποία αποτελεί το ελάχιστο εχέγγυο για την σοβαρού μεγέθους επέκταση μεγάλων ομίλων σε μία νέα αγορά. Πράγματι σύμφωνα με τα (αναθεωρημένα) επίσημα βουλγαρικά στοιχεία εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων, από το 1992 μέχρι το 1999 είχαν επενδυθεί στην Βουλγαρία μόνο 74,4 εκατ. δολάρια, ενώ από το 2000 μέχρι και το 2004 επενδύθηκαν 960 εκατ. δολάρια. Η τεράστια αυτή διαφορά αντανακλά τόσο την πορεία ανάπτυξης (και σταθεροποίησης με την βοήθεια του ΔΝΤ αλλά και την έναρξη των διαπραγματεύσεων για την ένταξη στην ΕΕ) της βουλγαρικής οικονομίας, όσο και την ποιοτική διαφορά του ελληνικού επενδυτικού ενδιαφέροντος.

Πράγματι από το 2000 ξεκινά η εποχή των μεγάλων επενδύσεων που άρχισαν να πραγματοποιούν μεγάλοι ελληνικοί όμιλοι. Οι μεγάλες επενδύσεις συνδέθηκαν επίσης με την μαζική και επιτυχημένη πορεία ιδιωτικοποιήσεων στην Βουλγαρία, αλλά και την γενικότερη εισροή ξένων κεφαλαίων. Έτσι ενώ μέχρι το 1999 οι ελληνικές επενδύσεις αντιπροσώπευαν ποσοστό από 0,6 έως 18,3%, στην πενταετία 2000-2004 η ελληνική συμμετοχή κυμάνθηκε από 6,3% έως 29,5% (το υψηλότερο ποσοστό καταγράφηκε το 2001 με 240,2 εκατ. δολάρια και επί συνόλου εισροών στην χώρα 812,9 εκατ. δολάρια, που αποτελεί την μεγαλύτερη εισροή ελληνικών

κεφαλαίων στην Βουλγαρία σε ένα έτος). Η μικρότερη ελληνική συμμετοχή στην τελευταία πενταετία καταγράφεται το 2004 με 156,9 εκατ. δολάρια και ποσοστό 6,3% επί συνόλου 2.487,5 εκατ. δολάρια (2 δισ. ευρώ) έτος – ρεκόρ για τις άμεσες ξένες επενδύσεις στην Βουλγαρία. Η συνολική θέση της Ελλάδος στο διάστημα 1992-2004 αντιπροσωπεύει 1034,5 εκατ. δολάρια ή το 10,2% των συνολικών ΑΞΕ στην Βουλγαρία.

Συμπερασματικά από τα παραπάνω προκύπτει ότι η Ελλάδα συμμετέσχε ενεργά στην δημιουργία κεφαλαίου στην βουλγαρική οικονομία και συνέβαλε ουσιαστικά στην επιτυχημένη ιδιωτικοποίηση μεγάλων κλάδων της, όπως οι τράπεζες, οι τηλεπικοινωνίες, η βιομηχανία (σιδήρου, υάλου, τροφίμων, ποτών, αναψυκτικών), ο τουρισμός (ξενοδοχεία) κλπ. Ωστόσο σημαντικό χώρο καταλαμβάνουν και οι αυτοτελείς επενδύσεις Ελλήνων επιχειρηματιών, δηλ. εκείνων που ίδρυσαν και ανέπτυξαν επιχειρήσεις στην Βουλγαρία χωρίς οποιαδήποτε διασύνδεση με άλλη δική τους εταιρεία (μητρική ή άλλως πως συνδεόμενη) στην Ελλάδα ή αλλού. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται, πρώτον, εκείνοι οι οποίοι μετέφεραν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα στην τοπική αγορά προκειμένου να εκμεταλλευθούν κατά βάση το χαμηλό εργατικό κόστος αλλά και τις ευκαιρίες ανάπτυξης της ανύπαρκτης βιομηχανικής και εμπορικής δομής της μετακομμουνιστικής Βουλγαρίας, διακόπτοντας την οποιαδήποτε επιχειρηματική δράση είχαν ενδεχομένως πριν στην Ελλάδα. Εδώ ανήκουν οι εκατοντάδες βιοτεχνίες ενδυμάτων οι οποίες μετακόμισαν από την Βόρεια κυρίως Ελλάδα στις νότιες, πλησιέστερες στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα, περιοχές της Βουλγαρίας. Δεύτερη ομάδα Ελλήνων αυτοτελών επιχειρηματιών είναι εκείνοι που ξεκίνησαν στη Βουλγαρία για πρώτη φορά την επιχειρηματική τους δράση, ή εδώ άλλαξαν την

μέχρι τότε δραστηριότητά τους και επιδόθηκαν σε νέες, χωρίς να έχουν άλλες σχετικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Σημαντικό ρόλο στην ομάδα των αυτοτελών Ελλήνων επιχειρηματιών διαδραμάτισαν Έλληνες που είχαν πραγματοποιήσει προηγούμενες σπουδές στην Βουλγαρία, γνώριζαν την χώρα και είχαν ενδεχομένως αναπτύξει οικογενειακές σχέσεις με τον βουλγαρικό λαό.

Η ύπαρξη μεγάλων ελληνικών επενδύσεων στην Βουλγαρία έχει λειτουργήσει θετικά και για το διμερές εμπόριο. Μόνο η δραστηριότητα των βιοτεχνιών ενδυμάτων συνεισφέρει σε μεγάλο βαθμό και στις ελληνικές εξαγωγές αλλά και στις εισαγωγές, αφού εξάγονται μεγάλες ποσότητες κομμένων υφασμάτων, ράβονται στην Βουλγαρία και επανεισάγονται στην Ελλάδα (παθητική τελειοποίηση). Η λειτουργία του συστήματος αυτού βεβαίως δεν μπορεί να συνεχιστεί και μετά την αναμενόμενη είσοδο της Βουλγαρίας στην ΕΕ, ενώ έχει ήδη αρχίσει να μειώνεται με την χρήση του συστήματος της ενεργητικής τελειοποίησης (απ' ευθείας εξαγωγή μετά το ράψιμο στην Βουλγαρία, χωρίς επανεισαγωγή στην Ελλάδα). Η ανάγκη επίσης σε πρώτες ύλες ορισμένων μεγάλων επιχειρήσεων που ασκούν βιομηχανική παραγωγή στην Βουλγαρία ενισχύει τις ελληνικές εξαγωγές, ενώ βεβαίως πολλές βιομηχανίες προβαίνουν σε εξαγωγές στην Ελλάδα.

Η πλέον πρόσφατη τάση του ελληνικού κεφαλαίου που βρίσκει ενδιαφέρον στην Βουλγαρία περιστρέφεται στην παροχή υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, την τοποθέτηση στο Χρηματιστήριο της Σόφιας αλλά κυρίως στην κτηματαγορά και τα έργα υποδομής. Η ανάπτυξη των επιχειρήσεων εκτός από το κατάλληλο οικονομικό περιβάλλον για το οποίο φροντίζει η εκάστοτε πολιτική του κράτους, έχει ανάγκη και από το πλέγμα εκείνο των παράπλευρων υπηρεσιών οι οποίες θα αυξήσουν την

ανταγωνιστικότητα και θα διευκολύνουν την επιτυχή δράση τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό έχει αρχίσει να καταγράφεται επενδυτικό ενδιαφέρον που ήδη υλοποιείται σε κλάδους πληροφορικής και μάλιστα εξειδικευμένων υπηρεσιών πληροφορικής, σε διαχείριση αποθηκών και διανομές (logistics), ταχυμεταφορών, διαφήμισης, δημοσίων σχέσεων, εκδόσεων, χρηματιστηριακών εργασιών κλπ. Ο τελευταίος κλάδος συσχετίζεται και με την ραγδαία αύξηση του κύκλου εργασιών και της κερδοφορίας του Χρηματιστηρίου της Σόφιας, γεγονόςτα όμως τα οποία έχουν καθαρά κερδοσκοπικό χαρακτήρα και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με μεγάλη προσοχή λόγω του βραχέως χαρακτήρα απόδοσής τους. Ο επόμενος κλάδος με ιδιαίτερο ενδιαφέρον πλέον για τις ελληνικές επιχειρήσεις είναι τα τεχνικά έργα. Εδώ συμπεριλαμβάνονται τόσο η κατασκευή έργων υποδομής όσο και η ανάπτυξη ακινήτων (αγορά εκτάσεων, ανοικοδομήσεις κτιρίων κατοικίας, εμπορικών και βιομηχανικών χρήσεων κλπ.). Προς αυτήν την κατεύθυνση ήδη υπάρχουν ελληνικές τεχνικές εταιρείες οι οποίες έχουν κερδίσει διεθνείς διαγωνισμούς για την κατασκευή έργων υποδομής στην Βουλγαρία, (όπως η ΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ η οποία υπέγραψε στις 15/6/2005 το συμβόλαιο για την πρώτη εργολαβία αναβάθμισης και ηλεκτροδότησης της σιδηρής γραμμής Φιλιππούπολη Σβίλεγκραντ ύψους 86 εκατ. €, και η Θεμελιοδομή-J&P 'Αβαξ η οποία υπέγραψε συμβόλαιο στις 25/4/2005 για την κατασκευή του βιολογικού καθαρισμού του Μπλαγκόεβγκραντ ύψους 8 εκατ. €), άλλες που κατασκευάζουν μικρά ή μεγάλα κτίρια πολλαπλών χρήσεων ενώ σημαντικές είναι και οι εκτάσεις που έχουν αγορασθεί εντός σχεδίου ή πλησίον της Σόφιας κυρίως, με σκοπό την εκμετάλλευσή τους για οικιστικούς σκοπούς, όπου υπάρχει και σχετικά αναπτυγμένο ενδιαφέρον από πλευράς Βούλγαρων καταναλωτών. Η ζήτηση αυτή ενισχύθηκε πρόσφατα από την μεγάλη πιστωτική

επέκταση που καταγράφηκε κυρίως στην στεγαστική πίστη, η οποία θορύβησε το ΔΝΤ με αποτέλεσμα να τεθούν σε ισχύ περιορισμοί εκ μέρους της Κεντρικής Τράπεζας, οι οποίοι όμως δεν αναμένεται να έχουν μακροχρόνια ισχύ.

Από την ανωτέρω επισκόπηση της δράσης των ελληνικών επιχειρήσεων στην Βουλγαρία προκύπτει το συμπέρασμα ότι οι δύο οικονομίες έχουν σε μεγάλο βαθμό ολοκληρωθεί με θετικά αποτελέσματα και για τις δύο, τόσο σε συνολικό (μακροοικονομικό) όσο και σε επίπεδο επιχειρήσεων. Η ένταξη της Βουλγαρίας θα έχει επιπτώσεις θετικές και αρνητικές τόσο στο εμπόριο όσο και στις επενδύσεις. Στο εμπόριο θα μειώσει εκείνες τις εξαγωγές της Ελλάδος οι οποίες αποτελούσαν μέρος εφαρμογής του συστήματος της παθητικής τελειοποίησης ενώ και αντίστοιχες εισαγωγές θα μειωθούν. Ωστόσο η φυσιολογική άνοδος του βιοτικού επιπέδου του βουλγαρικού λαού θα δημιουργήσει νέες αγορές για πολλά ελληνικά προϊόντα υψηλής ποιότητας και τιμής τα οποία ενδεχομένως δεν μπορούσαν να εξασφαλίσουν μέχρι τώρα μερίδια της τοπικής αγοράς. Αλλά η αύξηση της ευημερίας αν και θα δημιουργήσει ζήτηση για νέα προϊόντα ταυτόχρονα θα αποτελέσει και ανασταλτικό παράγοντα για τις επενδύσεις στον βαθμό που αυτές πραγματοποιούνταν κυρίως για να εκμεταλλευθούν το χαμηλό κόστος παραγωγής. Αντίθετα εκείνες οι επενδύσεις οι οποίες παράγουν προϊόντα τα οποία μπορούν να προσαρμόζονται στο καταναλωτικό πρότυπο δεν αναμένεται να αντιμετωπίσουν πρόβλημα, ενώ αντιθέτως θα τους προσφερθούν μεγαλύτερες αγορές. Τέλος οι ελληνικές επιχειρήσεις θα αντιμετωπίσουν εμπόδια εισόδου στην αγορά όταν θα έχουν επιτευχθεί τέτοια επίπεδα ανάπτυξης της οικονομίας τα οποία θα διαμορφώνουν επίπεδο ευημερίας και καταναλωτικού προτύπου αντίστοιχο άλλων αναπτυγμένων (κοινοτικών ή μη)

οικονομιών, όπου τα ελληνικά προϊόντα δεν μπορούν να σταθούν, διότι δεν είναι «ανταγωνιστικά».

Επομένως η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα είτε της Ελλάδος είτε της Βουλγαρίας θα πρέπει να αντιμετωπίζει την βουλγαρική αγορά με έντονη προδιάθεση προσαρμογής, αφού εντός ολίγων μηνών (κατ' αρχήν και τυπικά) και εντός ολίγων ετών (ουσιαστικά) θα αποτελεί, όχι μία εύκολη βαλκανική αγορά όπου ότι φέρουμε πωλείται, αλλά μία ευρωπαϊκή αγορά υψηλών προτύπων με έντονο εσωτερικό (λόγω της σημαντικής εσωτερικής κεφαλαιακής συσσώρευσης) αλλά και εξωτερικό (λόγω των ραγδαίων άμεσων ξένων επενδύσεων σε όλους τους τομείς) ανταγωνισμό, και μάλιστα με ισχυρό το κοινωνιολογικό φαινόμενο αμφισβήτησης, τόσο από το οργανωμένο κράτος όσο και από τον βουλγαρικό λαό ως καταναλωτή, του μόνου μέχρι σήμερα κοινοτικού κράτους της βαλκανικής το οποίο τυχαίνει να είναι και γείτονας, δηλ. της Ελλάδας.

3.1.7. Προστασία Περιβάλλοντος

Η Βουλγαρία με στόχο την προστασία της βιοποικιλότητας και κυρίως του αυτοκρατορικού αετού, δημιούργησε το κέντρο πληροφόρησης στο όρος Σάκαρ. Η λειτουργία του κέντρου συμβάλει στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής μέσω επιχειρηματικών μεθόδων που δεν πλήττουν το περιβάλλον. Στόχος είναι η προσέλκυση τουριστών και η επίτευξη ευρείας στήριξης της κοινής γνώμης όσον αφορά την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής. Στο κέντρο παρουσιάζεται έκθεση με διαδραστικά μέσα, στην οποία προβάλλονται τα πιο αντιπροσωπευτικά είδη ζώων που απαντώνται στο όρος Σάκαρ. Παράλληλα, η

Εταιρία Προστασίας των Πτηνών διοργανώνει διαλέξεις για μαθητές στο πλαίσιο προγράμματος που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα LIFE, αφιερωμένο στη στήριξη της υλοποίησης των Οδηγιών περί Πτηνών και περί Οικότοπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για τη δημιουργία του κέντρου ένωσαν τις προσπάθειές τους ο Δήμος Τοπόλοβγκραντ, η Ένωση Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης του Χάσκοβο και η Εταιρία Προστασίας των Πτηνών. Ο αυτοκρατορικός αετός ή βασιλαετός είναι ένα από τα σπανιότερα αρπακτικά πουλιά της Ευρώπης. Το συγκεκριμένο είδος εμφανίζεται κυρίως στα Καρπάθια, στα νότια και ανατολικά Βαλκάνια, στην Ουκρανία και η Ρωσία. Στην Ευρώπη ζουν περίπου 1.000 - 1.500 ζευγάρια των σπάνιων πτηνών και στη Βουλγαρία υπάρχουν 19 φωλιές αυτοκρατορικών αετών, σύμφωνα με τα στοιχεία που αναφέρθηκαν στη διάρκεια διεθνούς συνάντησης για την προστασία του είδους που πραγματοποιήθηκε στην πόλη Τοπόλοβγκραντ το Σεπτέμβριο του 2008.

Επιπλέον σημαντικό είναι να αναφερθεί και το πρόγραμμα προστασίας του περιβάλλοντος "Natura 2000", σύμφωνα με το οποίο η Βουλγαρία εντάσσει το 33,8% των εδαφών της υιοθετώντας λίστα με 47 νέες προστατευμένες ζώνες. Από τις 47 περιοχές, οι 26 χαρακτηρίζονται ζώνες ειδικής προστασίας για πτηνά και οι 21 ζώνες ειδικής προστασίας για τη διατήρηση ζωικών και φυτικών ειδών.

Η κυβέρνηση έχει εγκρίνει συνολικά 114 περιοχές που ανήκουν στις ζώνες ειδικής προστασίας για πτηνά και 228 ζώνες ειδικής προστασίας για τη διατήρηση ζωικών και φυτικών ειδών σε όλη τη χώρα. Το Natura 2000 είναι δίκτυο ζωνών στο έδαφος των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις οποίες πρέπει να

προστατεύονται τα φυτικά και τα ζωικά είδη και οι οικοτόποι τους. Η ευρωπαϊκή νομοθεσία απαριθμεί τα είδη της πανίδας και της χλωρίδας και τους οικοτόπους που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω της σπανιότητάς τους. Το Natura 2000 αντιπροσωπεύει σήμερα άνω του 20% της εδαφικής επικράτειας της Ε.Ε.

3.1.8. Η Εταιρεία Σαράντης στη Βουλγαρία

Η SARANTIS BULGARIA LTD ξεκίνησε τη λειτουργία της το 1994, αποτελώντας την πρώτη θυγατρική εταιρεία του Ομίλου Σαράντη στην Ανατολική Ευρώπη. Η Sarantis E.Π.Ε. στη Βουλγαρία είναι μια επιχείρηση διανομών με την έδρα της στη Σόφια και περιφερειακά γραφεία της στις Plovdiv, Varna και Pleven. Το δίκτυο της Βουλγαρικής θυγατρικής του Ομίλου, διανέμει καλλυντικά ευρείας, επιλεκτικής και ημι-επιλεκτικής διανομής, προϊόντα οικιακής χρήσης, καθώς και προϊόντα υγείας και φροντίδας. Η εταιρεία είναι ηγέτης στην αγορά του ανδρικών και γυναικείων μαζικών αρωμάτων και διεισδύει ενεργά στην αγορά των οικιακών προϊόντων

Σημαντικό ποσοστό των πωλήσεων που πραγματοποιεί στη γειτονική χώρα ο Όμιλος ΣΑΡΑΝΤΗ αφορούν ιδιοπαραγόμενα προϊόντα, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζει το ανδρικό άρωμα STR8, οι γυναικείες σειρές αρωμάτων C-THRU και BU, η αντηλιακή σειρά CARROTEN καθώς επίσης και τα προϊόντα οικιακής χρήσης FINO, GEOSIK, CAMEL, AFROSO και TUBOFLO.

Ταυτόχρονα η εταιρεία διατηρεί συνεργασίες διανομής με τις εταιρείες JOHNSON & JOHNSON, ANTONIO PUIG, RILKEN, CEP, CHURCH & DWIGHT, WERUSKA&JOEL, LABORATOIRES INGRID MILLET, LA

PRAIRIE GROUP και ITF GROUP. Ενδεικτικά, προϊόντα ευρείας διανομής που διανέμει είναι τα: O.B., JOHNSON'S BABY, CLEAN&CLEAR, JOHNSON'S, CAREFREE, PENATEN, ANTONIO BANDERAS, MANGO, PEARL DROPS, RILKEN, EVERLAST, LOTTO καθώς επίσης και τα εξής luxury cosmetics: LA PRAIRIE, SILVER RAIN, INGRID MILLET, EXTE, NINA RICCI, JUVENA, PACO RABANNE, CAROLINA HERRERA, ROBERTO CAVALLI, FERRE, DSQUARED, κ.α.

Η Sarantis E.Π.Ε. στη Βουλγαρία έχει ένα ευρύ χαρτοφυλάκιο πελατών σε όλη τη χώρα καλύπτοντας όλα τα δίκτυα - κανάλια διανομής.

Η Sarantis Bulgaria LTD διανέμει τέσσερις κύριες ομάδες προϊόντων:

- **Καλλυντικά μαζικής αγοράς** – τα επώνυμα αρώματα της εταιρίας (STR8, B.U., C-THRU) και αυτά της μαζικής αγοράς του Antonio Puig (Diavolo De Antonio Banderas, Diavolo per Donna de Antonio Banderas, Mediterraneo, Spirit, Antonio, Blue Seduction, Barbie)
- **Προϊόντα προσωπικής φροντίδας** - από το 2001 η επιχείρησή είναι ο διανομέας των Johnson&Johnson προϊόντων προσωπικής φροντίδας στη Βουλγαρία για τα επώνυμα προϊόντα Johnson's Baby, Johnson's, Clean & Clear, Neutrogena, Penaten, Carefree και o.b. Το 2006 η επιχείρηση μπήκε στην αγορά oral care με το Pearl Drops – μία ποικιλία από οδοντόπαστες για λεύκανση δοντιών, που έχει κατασκευαστεί από τη Βρετανική εταιρία Church & Dwight. Το 2008 η επιχείρηση προωθεί μία ποικιλία οδοντόπαστων λεύκανσης Arm & Hammer – την κυρίαρχη επωνυμία Αμερικανικής προέλευσης baking soda. Το χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει

επίσης τα προϊόντα Carroten suncare, τα οποία κυριαρχούν στην αγορά της Ελλάδας.

- **Οικιακά προϊόντα** – οι επωνυμίες (Fino, Afroso, Camel, Tub-o-flo)
- **Καλλυντικά επιλεκτικής διανομής** – επιλεκτικά αρώματα: Nina Ricci, Carolina Herrera, Paco Rabanne και Mango of Antonio Puig, Roberto Cavalli, Gianfranco Ferre, DSQUARED2, Gai Mattiolo και Romeo Gigli of ITF, Silver Rain of La Prairie, and άλλα καλλυντικά των Juvena and La Prairie, Switzerland και Ingrid Millet, France.

3.1.9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ¹⁸

ΣΤΟΙΧΕΙΑ	2008 ¹⁹	2007 ¹⁹
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΓΑΘΩΝ	29.713.000	25.672.000
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	4.003.000	3.256.000
ΦΟΡΟΙ	- 396.000	- 378.000
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	3.607.000	2.878.000

Για τα στοιχεία που διατίθενται παρατηρούμε ότι τα καθαρά έσοδα από πωλήσεις το 2008 αυξήθηκαν κατά 15,7% περίπου σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Τα κέρδη προ φόρων παρουσίασαν και αυτά αύξηση, οδηγώντας τελικά σε μία άνοδο των καθαρών κερδών κατά 25,3%.

Αυτό δείχνει ότι η εταιρεία βρήκε ανταπόκριση στο Βουλγαρικό έδαφος, συνεισφέροντας έτσι σε μεγάλο ποσοστό στην αύξηση των κερδών του Ομίλου.

¹⁸ Ετήσια Οικονομική Κατάσταση Σαράντης – Βουλγαρία περιόδου από 01/01/2008 - 31/12/2008

¹⁹ Τα ποσά παρουσιάζονται σε Λεβ (BGN)

3.2. ΠΟΛΩΝΙΑ

Η Πολωνία αποτελεί κράτος της κεντρικής Ευρώπης. Συνορεύει δυτικά με τη Γερμανία, νότια με τη Τσεχία και Σλοβακία, ανατολικά με τη Λιθουανία, Λευκορωσία και Ουκρανία και στα βόρεια βρέχεται από τη Βαλτική θάλασσα. Η Πολωνία είναι χώρα πεδινή με ηπειρωτικό κλίμα. Συγκεκριμένα το κλίμα της είναι μια μεταβατική κατάσταση ανάμεσα στο κλίμα της δυτικής Ευρώπης και στο κλίμα της Ρωσίας. Οι βροχές αυξάνουν στα βόρεια και το χιόνι πέφτει σχεδόν συνέχεια. Οι ποταμοί παγώνουν από τα μέσα του Δεκεμβρη μέχρι τα μέσα του Μάρτη. Το καλοκαίρι έχει μέση θερμοκρασία 15° Κελσίου και διαρκεί τέσσερις μήνες. Αντίθετα, το χειμώνα, οι εβδομήντα με εκατό μέρες έχουν μεγάλη παγωνιά και το χιόνι μένει για πολύ στο έδαφος. Η Πολωνία είναι η τρίτη χώρα της Ευρώπης σε γαιάνθρακες. Χάρη σε αυτό τον πλούτο της, έχει τη δυνατότητα να θεμελιώσει βιομηχανική οικονομία σύγχρονου τύπου.

Το ποσοστό του πληθυσμού που ασχολείται με τη βιομηχανία και τις οικοδομές είναι περίπου το 55,5% των εργαζομένων. Παρόλα αυτά, η Πολωνία δεν έχει πάψει να είναι γεωργική και κτηνοτροφική χώρα. Παράγει σε μεγάλες ποσότητες: σιτάρι, κριθάρι, πατάτες, σίκαλη κλπ. Εκτρέφονται άλογα, βόδια πρόβατα, γουρούνια κλπ.

Το 23% του εδάφους της Πολωνίας καλύπτεται από δάση, κυρίως πεύκα, και η απόδοσή τους σε ξυλεία είναι μεγάλη. Η συγκοινωνία είναι αναπτυγμένη και συμπληρώνεται με ποτάμιο συγκοινωνιακό σύστημα. Εξάγει: γαιάνθρακα, μηχανές, σιδηροδρομικές άμαξες, δασικά προϊόντα, μεταλλεύματα, ζάχαρη, και κτηνοτροφικά προϊόντα. Εισάγει βαμβάκι, καφέ, ρύζι κ.α.

Η Πολωνία έχει συνολική έκταση 312,679 km². Πρωτεύουσα της Πολωνίας είναι η Βαρσοβία, επίσημη γλώσσα της είναι τα πολωνικά ενώ νόμισμά της είναι το Ζλότι (PLN).

Η Πολωνία έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 1η Μαΐου 2004 ενώ επιπλέον, είναι μέλος του NATO (1999), του ΟΗΕ, του ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) (1996) και του ΔΟΕ (Διεθνής Οργανισμός Εμπορίου) (1995).

3.2.1. Πολιτικοί Παράγοντες

➤ Κυβέρνηση

Το πολίτευμα της Πολωνίας είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Αρχηγός του κράτους είναι ο πρόεδρος της Δημοκρατίας και τώρα είναι ο υπηρεσιακός Πρόεδρος Μπρόνισλαβ Κομορόφσκι. Την εκτελεστική εξουσία ασκεί η κυβέρνηση και τη νομοθετική η Δίαιτα, που αποτελείται από 460 μέλη, και η Γερουσία με 100 μέλη, τα οποία εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία για τέσσερα χρόνια. Ο πρωθυπουργός της χώρας τώρα είναι ο Ντόναλντ Τουσκ. Επίσημη γλώσσα του κράτους είναι η πολωνική και επικρατέστερη θρησκεία ο ρωμαιοκαθολικισμός.

➤ **Φόροι**

Ο βασικός φόρος εισοδήματος για τις επιχειρήσεις ανέρχεται στο 19%. Ο ίδιος φόρος εφαρμόζεται και στα εισοδήματα από μερίσματα.

Φορολογική Βάση (PLN)	Φορολογικός%
0 - 43.405	19%
43,405-85,528	Βάση το 30% των άνω των 43.405 PLN
85.528 και άνω	Βάση το 40% των άνω των 85.528 PLN

Για ξένους επενδυτές από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρέχεται εξαίρεση ως προς τον φόρο, με τη προϋπόθεση βέβαια ότι ο ξένος μέτοχος κρατάει τουλάχιστον το 10% των μετοχών του στην πολωνική εταιρεία για περισσότερο από δύο χρόνια. Από τον Ιούλιο του 2013 και σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, το ίδιο θα ισχύει και για τα royalties.

Επίσης στην Πολωνία υπάρχουν ειδικές οικονομικές ζώνες. Σε αυτές μία επιχείρηση μπορεί να επωφεληθεί από τα παρακάτω προνόμια:

- Φοροπαλλαγές
- Χώρος κατάλληλος για δημιουργία εταιρείας
- Δωρεάν συμβουλές για θέματα εθιμοτυπίας
- Εξαίρεση από φόρους ιδιοκτησίας.

Όσον αφορά το ΦΠΑ:

- Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο φόρος προστιθέμενης αξίας, καταβάλλεται σε ποσοστό 22%

- Υπάρχουν μειωμένα ποσοστά 7% και 35% για ορισμένα προϊόντα και υπηρεσίες.

➤ Διεθνές εμπόριο

ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Το 2008 οι εξαγωγές στην Πολωνία ανήλθαν σε 114,6 εκατομμύρια €. Διαπιστώνεται δηλ. μία συνεχής αύξηση.

Η κατανομή των εξαγωγών στις διάφορες χώρες φαίνεται παρακάτω:

Country	EUR mn	Share (%)
Germany	28,609.7	25
France	7,072.6	6.2
Italy	6,884.7	6
The UK	6,558.3	5.7
The Czech Rep.	6,479.6	5.7
Russia	6,060.7	5.3
Ukraine	4,559.2	4.0
The Netherlands	4,349.8	3.8
Sweden	3,643.2	3.2
Hungary	3,183.0	2.8

Source: Central Statistical Office of Poland (GUS)

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

Οι εισαγωγές το 2008 παρουσιάζουν αύξηση σε σχέση με το 2007.

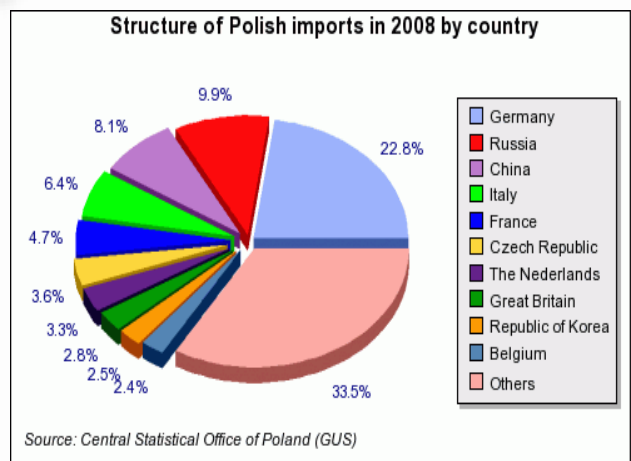
Παρακάτω φαίνεται η κατανομή αυτών .

Market	2007		2008	
	EUR million	Share	EUR million	Share
Total	118,770.8	100%	139,328.5	100%
Developed countries	84,064.8	71%	96,013.3	68.9%
EU countries	75,809.8	64%	85,656.2	61.4%
Developing countries	21,949.1	18%	26,773.1	19.2%
CEE states	12,756.9	11%	16,542.1	11.9%

Source: *Central Statistical Office of Poland (GUS)*

Όπως και στη περίπτωση των εξαγωγών, ο κυριότερος συνεργάτης της Πολωνίας σε θέματα εισαγωγών είναι η Γερμανία. Ανάμεσα στους βασικότερους συγκαταλέγονται η Ρωσία, η Κίνα, η Ιταλία και η Γαλλία.

Country	EUR mn	Share (%)
Germany	31,834.2	22.8
Russia	13,870.7	9.9
China	11,254.4	8.1
Italy	8,931.2	6.4
France	6,590.6	4.7
The Czech Rep	4,955.8	3.6
The Netherlands	4,661.1	3.3
The UK	3,907.5	2.8
Belgium	3,450.0	2.5
Korea	3,331.8	2.4

Source: *Central Statistical Office of Poland (GUS)*

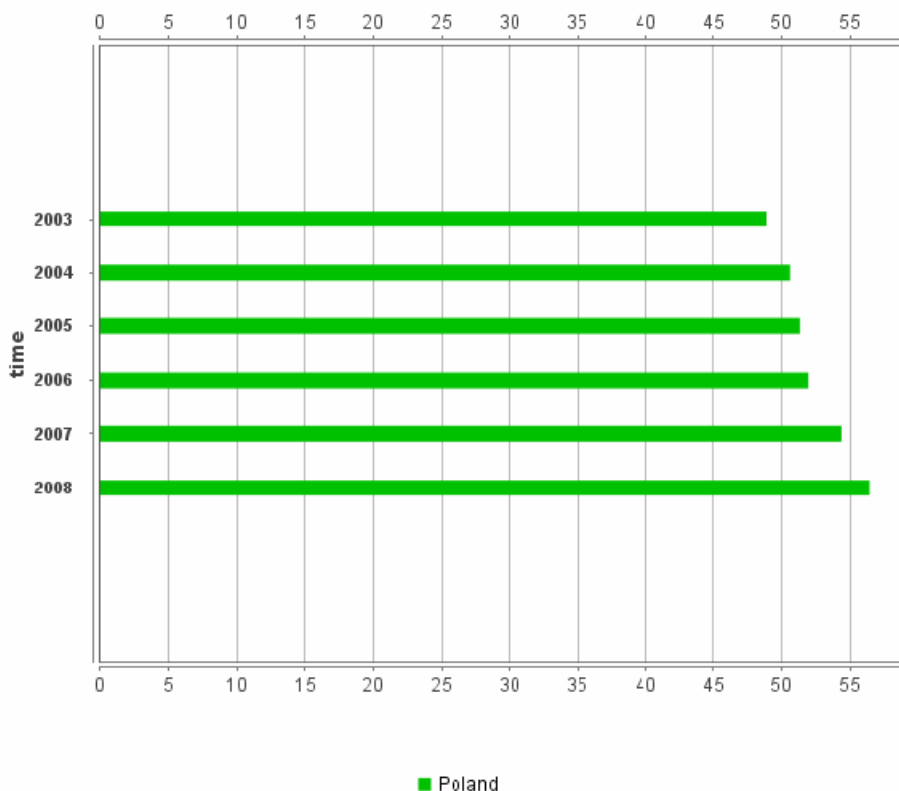
3.2.2. Οικονομικοί Παράγοντες

Η οικονομία της Πολωνίας είναι μία από τις γρηγορότερα αναπτυσσόμενες στη Ευρώπη. Παρακάτω παρατηρούμε την πορεία του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Πολωνίας από το 2003 έως το 2008. Οι προβλέψεις ωστόσο για το 2009 δεν είναι ευχάριστες, αφού αναμένεται μία πτώση του οικονομικού αυτού δείκτη λόγω της γενικότερης οικονομικής κρίσης.

Οι κατασκευές εξακολουθούν να αποτελούν τον ταχύτερα αναπτυσσόμενο τομέα της οικονομίας της Πολωνίας.

20

GDP per capita in PPS
GDP per capita in Purchasing Power Standards (PPS) (EU-27 = 100)

²⁰ Πηγή : Eurostat

3.2.3. Κοινωνικοπολιτιστικοί Παράγοντες

➤ Πληθυσμός

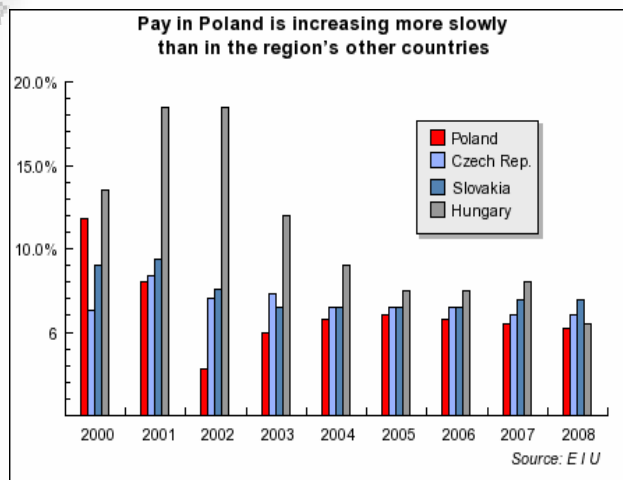
Η Πολωνία βρίσκεται στην όγδοη θέση αναφορικά με τον πληθυσμό της σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Στο παρακάτω πίνακα δε συμπεριλαμβάνεται η Ρωσία.

Position	European Country	Population (mln)	Position (worldwide)
1	Germany	82.1	12
2	France	58.9	20
3	Great Britain	58.7	21
4	Italy	57.3	22
5	The Ukraine	50.7	23
6	Spain	39.6	29
7	Poland	38.7	30
8	Rumania	22.4	44
9	Holland	15.7	56
10	Greece	10.4	70

➤ Κόστος εργατικού δυναμικού

Το κόστος εργασίας αυξάνει στην Ευρώπη κατά 2-3% περίπου ετησίως. Αλλά η αύξηση αυτή είναι πολύ πιο μεγάλη όσον αφορά τις χώρες με μεγάλη οικονομική ανάπτυξη. Στη Λιθουανία το κόστος εργασίας αυξήθηκε κατά 19% σε σχέση με το 2007, στην Εσθονία και τη Λετονία κατά 15% και 13% αντίστοιχα, ενώ στη Πολωνία μόνο κατά 4% περίπου.

Στις χώρες με μεγάλο πλούτο μία ώρα εργασίας αμειβεται με 25 έως 30 € κατά μέσο όρο, ενώ στη Πολωνία με λιγότερο από 5 €.

Το κόστος εργασίας στη Πολωνία είναι μεταξύ των χαμηλότερων σε όλη την Ευρώπη. Πιο συγκεκριμένα ο μισθός στη Πολωνία είναι μικρότερος από ότι στην Σλοβενία, Εσθονία, Σλοβακία, Τσεχία, Ουγγαρία και Λετονία. Χαμηλότεροι μισθοί μπορούν μόνο να βρεθούν στην Ιρλανδία, στην Ελλάδα στην Ιταλία και στη Ρουμανία.

➤ Ανεργία

Τα ποσοστά της ανεργίας έχουν μειωθεί σημαντικά στη Πολωνία τα τελευταία χρόνια. Αυτό ήταν αποτέλεσμα του συνεχώς αυξανόμενου Α.Ε.Π, το οποίο δημιούργησε μία αύξηση στη ζήτηση του εργατικού δυναμικού. Ωστόσο η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει τον παράγοντα ανεργία και γι' αυτό ενώ το 2008 το ποσοστό είχε περιοριστεί στο 9,5%, τον Φεβρουάριο του 2009 σκαρφάλωσε στο 10,9%. Επίσης τον ίδιο μήνα παρατηρήθηκε μείωση του μέσου όρου του μισθού σε 3195 PLN από 3420 PLN που ήταν τον Δεκέμβριο του 2008.

➤ Πληθωρισμός

Το 2008 ο πληθωρισμός άρχισε να αυξάνεται. Λόγοι που προκάλεσαν αυτό το γεγονός ήταν η υψηλή τιμή των καυσίμων και των ειδών διατροφής στις αγορές όλου του κόσμου. Επίσης η αύξηση των μισθών με υψηλή ταχύτητα δημιούργησαν

πληθωριστικές πιέσεις. Μόνο τους τελευταίους δύο μήνες του 2008, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, οι τιμές ξεκίνησαν να αναβαίνουν με πιο συγκρατημένο ρυθμό.

Το ποσοστό του πληθωρισμού το 2008 ήταν 4,2%.

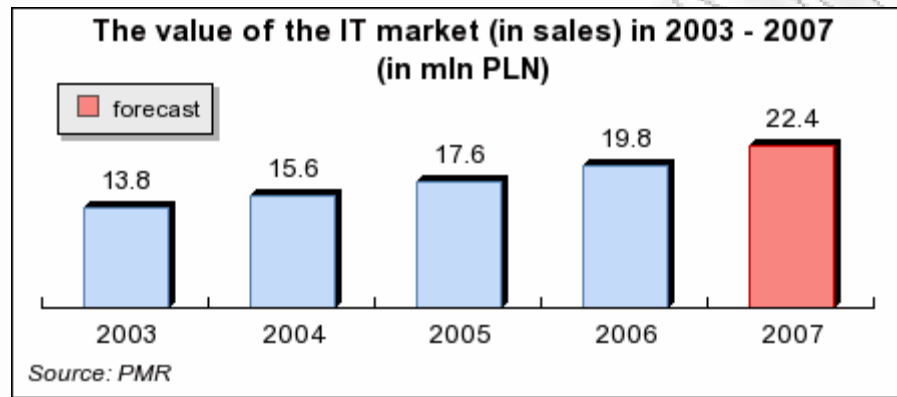
3.2.4. Τεχνολογικοί Παράγοντες

Ο μέσος όρος της ετήσιας δαπάνης για έρευνα και ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 1,95% του Α.Ε.Π, ενώ στη Πολωνία είναι 0,59%. Τα οφέλη που κερδίζει ένα επενδυτής σε σχέση με τον τομέα αυτό στην Πολωνία είναι: το χαμηλό κόστος της ανάπτυξης ενεργειών έρευνας και ανάπτυξης, η διαθεσιμότητα καταρτισμένου προσωπικού και η στρατηγική θέση της Πολωνίας στην Ευρώπη.

Η βιομηχανία μετάλλων παρουσιάζει σημαντική αύξηση στην ανάπτυξη της και γι' αυτό είναι ένας από τους τομείς στους οποίους η ζήτηση εργασίας αυξάνει συνέχεια. Η ζήτηση για ατσάλι παρουσιάζει ανοδικές τάσεις και το 2010, σύμφωνα με προβλέψεις, αναμένεται να φτάσει στα 9,3 εκατομμύρια τόνων. Συγκριτικά το 2007 το αντίστοιχο νούμερο ήταν 7 εκατομμύρια τόνοι.

Ο μηχανικός τομέας παρουσιάζει σημαντική βελτίωση. Η παραγωγή μηχανημάτων αυξάνεται συνεχώς καθώς και η εργασία. Το 2007, 182 άτομα προσλήφθηκαν στον μηχανικό τομέα. Μάλιστα υπολογίζεται ότι τα επόμενα 8 χρόνια, η ζήτηση για μηχανήματα θα διπλασιαστεί.

Η αξία του πληροφοριακού συστήματος έχει αυξηθεί ιδιαίτερα όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

Αυτό οφείλεται κυρίως στα εξειδικευμένα στελέχη που προσφέρουν υπηρεσίες υψηλού επιπέδου στους ξένους πελάτες.

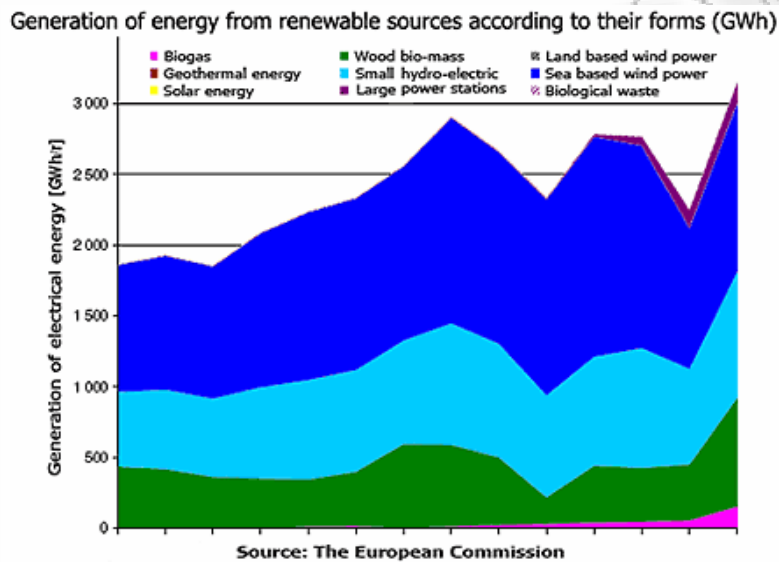
Επίσης σημαντική είναι η δραστηριότητα της χώρας αυτής και σε άλλους τομείς. Η αυτοκινητοβιομηχανία είναι ένας από αυτούς, ενώ παράλληλα η χώρα δραστηριοποιείται και στην κατασκευή αεροσκαφών.

Επιπλέον δε θα πρέπει να παραβλέψουμε και τις πολύ καλές υποδομές που έχει η Πολωνία τόσο σε αεροδρόμια όσο και σε δρόμους, σε σιδηροδρομικά δίκτυα αλλά και σε θαλάσσιες μετακινήσεις.

3.2.5. Περιβαλλοντικοί Παράγοντες

Με την είσοδό της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Πολωνία έχει επιβάλλει στις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο έδαφος της, κανόνες σχετικά με τη προστασία του περιβάλλοντος. Στη περίπτωση που κάποια επιχείρηση παραβεί κάποιον από αυτούς τότε θα πρέπει να πληρώσει κάποιο πρόστιμο.

Επίσης η Πολωνία δείχνει μεγάλο ενδιαφέρον σχετικά με τη παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Στο παρακάτω σχήμα φαίνονται οι τομείς από τους οποίους η χώρα παράγει ενέργεια.

Ωστόσο, η Πολωνία δεν έχει κάνει σημαντικά βήματα ακόμα ως προς την ανακύκλωση. Η κυβέρνηση οφείλει να διοχετεύσει τη σημασία του κύκλου ζωής του προϊόντος σε όλες τις εταιρείες. Επίσης ένα άλλο ζήτημα το οποίο θα πρέπει να λάβει υπόψη της είναι ο περιορισμός του φαινομένου του θερμοκηπίου. Ο στόχος που έχει τεθεί είναι η μείωση των εκπομπών των αερίων που το δημιουργεί κατά 40% από το 1988-2020. Αυτός φαίνεται να είναι ρεαλιστικός αφού οι εκπομπές έχουν ήδη μειωθεί κατά 32%.

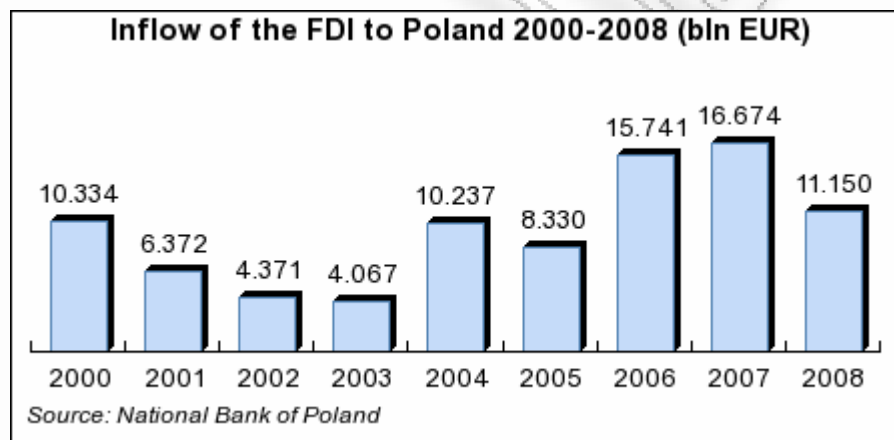
3.2.6. Νομικοί Παράγοντες

Για όσους ενδιαφέρονται να ιδρύσουν την επιχείρησή τους στην Πολωνία αλλά δε κατοικούν σ' αυτή, υπόκεινται στους ίδιους νόμους με αυτούς που ισχύουν για τις πολωνικές εταιρείες με τη προϋπόθεση ότι η χώρα τους είναι ενταγμένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Γενικώς, ο ελεύθερος ανταγωνισμός είναι αυτός που επικρατεί στη χώρα και που επιτρέπει στις επιχειρήσεις να συναγωνίζονται σε τιμή και ποιότητα λαμβάνοντας βέβαια υπόψη τους περιορισμούς που τίθενται από το κράτος.

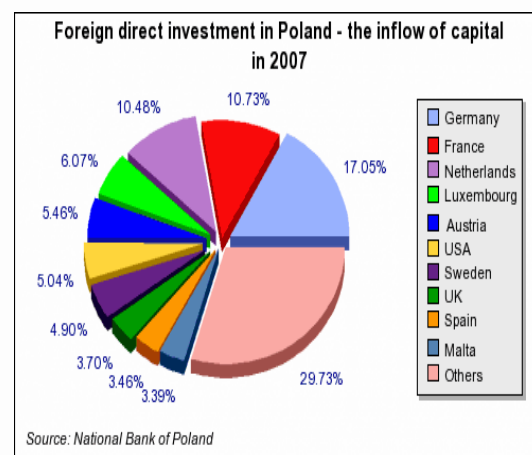
3.2.7. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Τέλος θα παρουσιάσουμε τις άμεσες ξένες επενδύσεις που έλαβαν χώρα από το 2000 έως το 2008 στην Πολωνία.

Οι χώρες με το μεγαλύτερο ποσοστό σε άμεση ξένη επένδυση στην Πολωνία είναι η Γερμανία, η Γαλλία και η Ολλανδία.

Country	Value in mln EUR	Share
Germany	2828	17.05%
France	1779	10.73%
Netherlands	1738	10.48%
Luxembourg	1006	6.07%
Austria	905	5.46%
USA	835	5.04%
Sweden	813	4.90%
UK	613	3.70%
Spain	574	3.46%
Malta	562	3.39%
Other	4929	29.73

Source: Central Statistical Office of Poland (GUS)

3.2.8. Η Εταιρεία Σαράντης στην Πολωνία

Η δημιουργία της θυγατρική εταιρείας στην

Πολωνία πέρασε από τα ακόλουθα στάδια:

- 02/1991 : Ίδρυση της SD Pack Plast International Sp.zo.o.
- 03/2000 : Ίδρυση της Σαράντης (Πολωνία) Α.Ε.
- 08/2000 : Δρομολόγηση του σήματος STR8.
- 11/2000 : Δρομολόγηση της μάρκας Jan Niezbedny.
- 04/2002 : Εξαγορά της πλειοψηφίας των μετοχών της SD Pack Plast International Sp.zo.o. από τη Σαράντης Α.Ε.
- 05/2002 : Συγχώνευση της Σαράντης (Πολωνία) Α.Ε. και της SD Pack Plast International Sp.zo.o.
- 04/2003 : Μετατροπή της SD Pack Plast International Sp.zo.o. σε Α.Ε.
- 10/2004 : Αλλαγή του ονόματος της εταιρίας σε Σαράντης Polska SA.

Η Σαράντης Polska SA διαθέτει μάρκες καλλυντικών ευρείας διανομής (ιδιοπαραγόμενα της εταιρείας Γρ. Σαράντης ABEE καθώς και προϊόντα από συμφωνίες αντιπροσώπευσης), όπως το STR8, C-THRU, CARROTEN, EVERLAST, WHISKY, NAIR, SPINBRUSH, PEARL DROPS, κ.α. καθώς και μάρκες καταναλωτικών οικιακών προϊόντων (JAN NIEZBEDNY, GROSIK, CAMEL, KORUNKA, AIR STOPPERS).

Στις δραστηριότητες της εταιρείας περιλαμβάνονται η παραγωγή, το merchandising, η αποθήκευση και η διάθεση στην αγορά των παραπάνω brands, αλλά και προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας τα οποία παράγει.

Η Sarantis Polska κατέχει αυτή τη στιγμή ηγετική θέση στην πλειοψηφία των κατηγοριών προϊόντων του τομέα της, ενώ διαθέτει γραφεία και σε άλλες πόλεις της Πολωνίας.

Το Τμήμα Εξαγωγών της Sarantis Polska είναι υπεύθυνο για τις εξαγωγές και πωλήσεις σε ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και του Ομίλου Σαράντη στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Συνεργάζεται επίσης με τοπικούς αντιπροσώπους στις Ρωσία, Λευκορωσία, Λιθουανία, Λετονία, Γερμανία και Γαλλία.

3.2.9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑ²¹

ΣΤΟΙΧΕΙΑ	2008²²	2007²²
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΓΑΘΩΝ	241.204.349	227.335.102
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	18.102.058	23.323.435
ΦΟΡΟΙ	- 3.639.791	- 4.349.442
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	14.462.267	18.973.993

Τα καθαρά έσοδα όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα, παρουσιάζουν αύξηση κατά 6,10% συγκρίνοντας τα έτη 2007 με 2008. Τα καθαρά κέρδη ωστόσο παρουσιάζουν μία μείωση κατά 23,78% συγκρίνοντας τα ίδια έτη.

Η εταιρεία μπορεί να παρουσίασε μία κάμψη στις δραστηριότητές της στην Πολωνία, ίσως λόγω της υπάρχουσας παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, ωστόσο τα κέρδη της συνεχίζουν να είναι σε αρκετά υψηλό επίπεδο. Κάτι τέτοιο αποδεικνύει την ικανότητα της εταιρείας να ανταπεξέλθει ακόμη και σε δύσκολους οικονομικά καιρούς.

²¹ Ετήσια Οικονομική Κατάσταση Σαράντης – Πολωνία περιόδου από 01/01/2008 - 31/12/2008

²² Τα ποσά εκφράζονται σε Ζλότι (PLN)

3.3. ΤΣΕΧΙΑ

Τσέχικη Δημοκρατία

- **Πρωτεύουσα :** Πράγα (και μεγαλύτερη πόλη)
- **Επίσημες γλώσσες :** Τσεχική
- **Πολίτευμα :** Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
- **Πρόεδρος :** Βάτσλαβ Κλάους
- **Πρωθυπουργός :** Πετρ Νέτσας

Ανεξαρτησία

- από την Αυστροουγγαρία : 28 Οκτωβρίου 1918
- διάσπαση Τσεχοσλοβακίας : 1η Ιανουαρίου 1993
- Ισχύον Σύνταγμα : 1η Ιανουαρίου 1993, αναθεωρήθηκε το 2002

Έκταση

- Σύνολο : 78.866 km²
- % Νερό : 2
- Σύνορα : 1.989 χμ.

Πληθυσμός

- Απογραφή 2001 : 10.211.904 ²³
- Πυκνότητα : 133 κατ./km²
- Εκτίμηση 2009 : 10.474.607 ²⁴

Α.Ε.Π. (PPP) ²⁵

- Ολικό (2009) : 254,375 δισ. \$ ²⁶
- Κατά κεφαλή : 24.400 \$ ²⁶

Α.Ε.Π. (Ονομαστικό)

- Ολικό (2009) : 189,669 δισ. \$ ²⁶
- Κατά κεφαλή : 18.194 \$ ²⁶

ΔΑΑ ²⁷ (2007) : 0,903 – πολύ υψηλός

Νόμισμα : Κορόνα Τσεχίας (CZK)

Έτος προσχώρησης στην ΕΕ: 2004

3.3.1. Γενικές Πληροφορίες για την Τσεχία

Η Τσεχία, επίσημη ονομασία Τσεχική Δημοκρατία, είναι χώρα στην κεντρική Ευρώπη που συνορεύει προς τα βόρεια με την Πολωνία, με

τη Γερμανία στα βορειοδυτικά και τα δυτικά, την Αυστρία στα νότια και τη

²³ CIA World Fact Book

²⁴ Eurostat

²⁵ Αξία σε μονάδες αγοραστικής δύναμης

²⁶ World Economic Outlook Database

²⁷ Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης

Σλοβακία στα ανατολικά. Έχει έκταση 78.866 τετρ. χλμ. και σύμφωνα με εκτιμήσεις για το 2009, πληθυσμό 10.211.904²⁸ κατοίκους. Η ιστορική Πράγα, ένα σημαντικό τουριστικό αξιοθέατο, είναι η κύρια και μεγαλύτερη πόλη της. Άλλες μεγάλες πόλεις είναι το Μπρνο, η Οστράβα και το Πίλσεν. Η χώρα αποτελείται από δύο ιστορικές περιοχές, τη Βοημία και τη Μοραβία, τμήμα της Σιλεσίας και μικρά τμήματα που παλιότερα ανήκαν στη νότια Αυστρία.

Μετά το τέλος του κομμουνιστικού καθεστώτος στην Τσεχοσλοβακία το 1989, κατά τη διάρκεια της ειρηνικής Βελούδινης Επανάστασης, ακολούθησε η διάλυση της Τσεχοσλοβακίας σε δύο κράτη το 1993. Σλοβακία και Τσεχία έχουν παραμείνει στενοί συνεργάτες, ενώ ανήκουν μαζί με άλλες χώρες της Κεντρικής Ευρώπης στην ομάδα του Visegrad.

Η Τσεχία είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία και κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την 1η Μαΐου 2004.

Η τσεχική πρωτεύουσα - η Πράγα - έχει ηλικία άνω των 1000 ετών και διαθέτει μεγάλο πλούτο αρχιτεκτονικών μνημείων διαφόρων τεχνοτροπιών. Γι' αυτό ακριβώς και πολλοί δημιουργοί του διεθνούς κινηματογράφου γυρίζουν εκεί τις ταινίες τους.

Η μεταποιητική βιομηχανία εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα, ιδίως στον τομέα παραγωγής αυτοκινήτων, εργαλειομηχανών και μηχανολογικού εξοπλισμού. Στη Μοραβία, ανατολικά της χώρας, υπάρχει σημαντική βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα. Τα κυριότερα καλλιεργούμενα προϊόντα είναι ο αραβόσιτος, τα ζαχαρότευτλα, οι πατάτες, το σιτάρι, το κριθάρι και η σίκαλη.

²⁸ CIA World Fact Book

Λόφοι και βουνά - ιδανικά για σκι, ορεινό ποδήλατο και πεζοπορία - καλύπτουν το 95% περίπου της χώρας. Στα πολυάριθμα δάση της χώρας ζουν αγριογούρουνα και αλεπούδες. Η Τσεχική Δημοκρατία παράγει μπίρα που είναι παγκοσμίως γνωστή, όπως η Pilsner. Στις νότιες περιοχές της Μοραβίας και σε ένα τμήμα της Βοημίας παράγεται κρασί. Η χώρα παράγει επίσης μεγάλες ποσότητες μεταλλικού νερού από 900 φυσικές πηγές (παγκόσμιο ρεκόρ). Στα παραδοσιακά πιάτα συγκαταλέγονται τα knedlíky, ένα είδος κεφτέδων από πατάτες ή ψωμί.

Διάσημοι Τσέχοι είναι ο ζωγράφος Αλφόνς Μούχα (Αρ Νουβώ), οι συνθέτες Αντονίν Ντβόρζακ και Μπέντριχ Σμέτανα, ο μαραθωνοδρόμος Εμίλ Ζάτοπεκ και οι συγγραφείς Φραντς Κάφκα και Μίλαν Κούντερα.

Όσον αφορά στον πληθυσμό της Τσεχίας πρέπει να αναφέρουμε ότι η πλειοψηφία των κατοίκων της Τσεχίας είναι Τσέχοι (95%) και μιλά την τσεχική γλώσσα. Μεταξύ των μειονοτήτων είναι Σλοβάκοι, Ρομά, Πολωνοί και διάφοροι άλλοι. Οι Σλοβάκοι στην Τσεχία είναι 2% του πληθυσμού. Το νόμισμα της Τσεχίας, παρότι είναι στην ΕΕ, παραμένει η τσεχική κορόνα.

3.3.2. Πληθυσμός²⁹

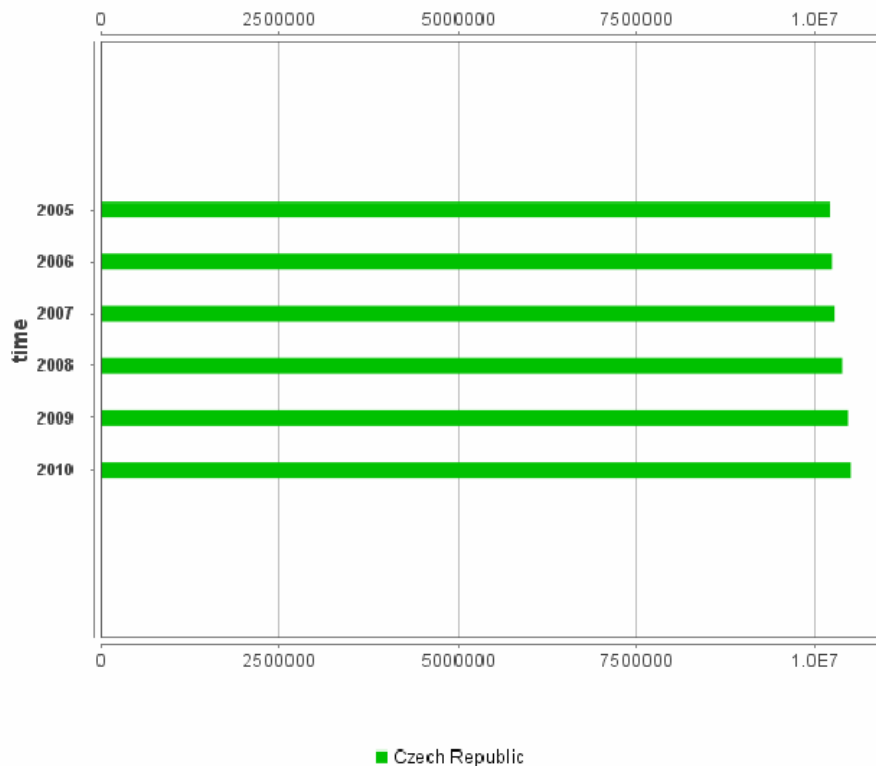
Πληθυσμός των τσεχικών εδαφών (CSU, Πράγα)

Έτος	Σύνολο	Αλλαγή	Έτος	Σύνολο	Αλλαγή
1857	7.016.531	-	1930	10.674.386	6,6%
1869	7.617.230	8,6%	1950	8.896.133	-16,7%
1880	8.222.013	7,9%	1961	9.571.531	7,6%
1890	8.665.421	5,4%	1970	9.807.697	2,5%
1900	9.372.214	8,2%	1980	10.291.927	4,9%
1910	10.078.637	7,5%	1991	10.302.215	0,1%
1921	10.009.587	-0,7%	2001	10.230.060	-0,7%

Το προσδόκιμο ζωής του πληθυσμού στο σύνολο είναι τα 76,8 έτη, σύμφωνα με εκτιμήσεις για το 2009. Οι άνδρες ζουν 73,54 χρόνια και οι γυναίκες 80,28 χρόνια, σύμφωνα με εκτιμήσεις για την ίδια χρονιά.

²⁹ Πηγή Πίνακα: Τσεχία – Βικιπαίδεια

Total population
At 1 January

3.3.3. Θρησκεία

Σύμφωνα με μια απογραφή του 2002, 39,9% της χώρας είναι άθεοι, 39,2% Καθολικοί, 0,7% Προτεστάντες, και 13,2% άλλες θρησκείες.

3.3.4. Πολιτικά

Η Τσεχία είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Ο Πρόεδρος εκλέγεται από τη Βουλή και τη Γερουσία. Το δικαίωμα ψήφου στις εκλογές αποκτάται με τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας. Σημερινός πρόεδρος είναι ο Βάτσλαβ Κλάους. Μετά την παραίτηση του πρωθυπουργού Μίρεκ Τοπολάνεκ εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, το 2009, νέος πρωθυπουργός διορίστηκε για μεταβατική περίοδο (μέχρι τη διεξαγωγή πρόωρων εκλογών τον Οκτώβριο) ο Γιαν

³⁰ Πηγή : Eurostat

Φίσερ ³¹. Η νέα κυβέρνηση ανέλαβε στις 8 Μαΐου του 2009. Ωστόσο τώρα Πρωθυπουργός της Τσεχίας είναι ο Πετρ Νέτσας που ανέλαβε στις 28 Ιουνίου 2010.

3.3.5. Οικονομία

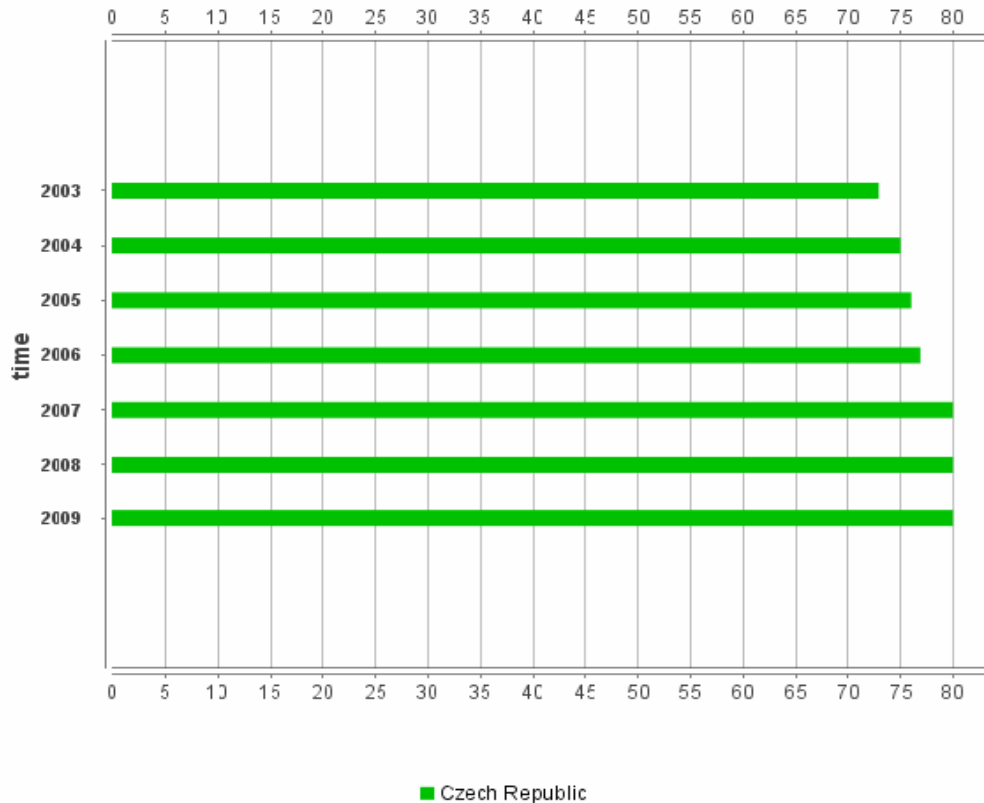
Από τα σταθερότερα και ακμάζοντα μετα-κομμουνιστικά κράτη, η Τσεχία έχει ανακτήσει από την πτώση από τα μέσα του 1999. Η αύξηση το 2000-2001 ήταν αποτέλεσμα των εξαγωγών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ειδικά στη Γερμανία, ενώ αποβιώνονται ξένες επενδύσεις, πέραν της εγχώριας ζήτησης. Το ποσοστό δωροδοκίας παραμένει ένα από το υψηλότερα μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ. Άβολα τα υψηλά ελλείμματα φορολογικού και τρέχοντος απολογισμού θα μπορούσαν να είναι μελλοντικά προβλήματα. Οι κινήσεις προς τις πλήρεις τραπεζικές εργασίες, τις τηλεπικοινωνίες, και την ενεργειακή ιδιωτικοποίηση θα προσθέσουν στην ξένη επένδυση, ενώ η έντονη αναδόμηση μεταξύ των μεγάλων επιχειρήσεων και των τραπεζών και οι βελτιώσεις στον οικονομικό τομέα πρέπει να ενισχύσουν την αύξηση παραγωγής. Η τσεχική κυβέρνηση έχει εκφράσει μια επιθυμία να υιοθετήσει το Ευρώ το 2010, αλλά η εισαγωγή της είναι μόνο στα αρχικά στάδια προγραμματισμένη και υπάρχουν αυξανόμενες αμφιβολίες εάν το δημοσιονομικό έλλειμμα δεν θα αναγκάσει την αναβολή της.

Η τσεχική οικονομία έχει ένα ουσιαστικό εισόδημα από τον τουρισμό: το 2001, οι συνολικές αποδοχές από τον τουρισμό έφθασαν σε 118.13 δισεκατομμύρια CZK, αποτελώντας το 5,5% του ΑΕΠ και το 9,3% των γενικών αποδοχών εξαγωγής. Η βιομηχανία απασχολεί περισσότερα από 110.000 άτομα - πάνω από το 2% του πληθυσμού.

³¹ Γιαν Φίσερ νέος πρωθυπουργός της Τσεχίας για μεταβατική μόνο περίοδο, 8 Απριλίου

32

GDP per capita in PPS
GDP per capita in Purchasing Power Standards (PPS) (EU-27 = 100)

3.3.6. Εισαγωγές - Εξαγωγές

* Εξαγόμενα από την Τσεχία προϊόντα

Στην κορυφή του καταλόγου των κατηγοριών των εξαγομένων, από την Τσεχία, προϊόντων, με αυξητική μάλιστα τάση – από περίπου 44% (2000) ως περίπου 51% (2004) επί του συνόλου, βρίσκεται η κατηγορία «Μηχανές, μηχανήματα και υλικό μεταφορών» και ακολουθούν οι κατηγορίες «Βιομηχανικά προϊόντα» (22,5% επί του συνόλου), «Διάφορα βιομηχανικά είδη» (11,4%), «Χημικά προϊόντα» (6%) κ.ο.κ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, μεταξύ 2000-2004, ενώ τα μερίδια των κατηγοριών «Χημικά προϊόντα», «Βιομηχανικά προϊόντα» και «Διάφορα βιομηχανικά είδη»

³² Πηγή : Eurostat

παρουσίασαν μικρή, αλλά σταθερή, μείωση, το μερίδιο της κατηγορίας «Μηχανές, μηχανήματα και υλικό μεταφορών» παρουσίασε συνεχή άνοδο. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζει την δυναμικότητα της βιομηχανίας αυτοκινήτων στην Τσεχία.

Οι μεγαλύτεροι πελάτες τσεχικών προϊόντων, σε επίπεδο χώρας, κατά το 2004, ήταν οι εξής: Η Γερμανία με ποσοστό συμμετοχής 36,1%, η Σλοβακία με 8,4%, η Αυστρία με 6,0%, η Πολωνία με 5,3%, το Ηνωμένο Βασίλειο με 4,7%, η Γαλλία με 4,7%, η Ιταλία με 4,3%, η Ολλανδία με 4,3% κ.ο.κ. Η Ελλάδα βρίσκεται στην 24^η θέση, απορροφώντας το 0,4% των εξαγωγών της Τσεχίας.

*** Εισαγόμενα στην Τσεχία προϊόντα**

Σε ό,τι αφορά στις κατηγορίες εισαγομένων προϊόντων, στην κορυφή, με συμμετοχή στο σύνολο άνω του 42%, βρίσκεται, όπως και στις εξαγωγές, η κατηγορία «Μηχανές, μηχανήματα και υλικό μεταφορών». Και εδώ, σημαντικό ρόλο παίζουν τα εισαγόμενα αυτοκίνητα, αλλά κυρίως, τα ανταλλακτικά και εξαρτήματα κατασκευής αυτοκινήτων, κυρίως της Volkswagen, που εισάγονται από τη Γερμανία και τα οποία ενσωματώνονται στα αυτοκίνητα SKODA. Ακολουθούν οι κατηγορίες «Βιομηχανικά προϊόντα» με συμμετοχή 20,7%, τα «Χημικά προϊόντα» με 11,1% και τα «Διάφορα βιομηχανικά είδη» με 10,9%.

Με συμμετοχή 4,1%, η κατηγορία των τροφίμων είναι χαμηλά στον κατάλογο στο σύνολο των εισαγωγών για το 2004, διατηρώντας μια σχεδόν σταθερή θέση για το σύνολο της πενταετίας. Παράλληλα, η κατηγορία «Ποτά και καπνός» συμμετέχει με λιγότερο του 1% στο σύνολο των εισαγωγών. Οι δύο τελευταίες κατηγορίες είναι σχετικά μεγαλύτερου ενδιαφέροντος για τις ελληνικές εξαγωγές στην Τσεχία. Σημειωτέον είναι ότι πλέον του 80% των τσεχικών εισαγωγών αφορούν σε προϊόντα βιομηχανικής παραγωγής, από ημικατεργασμένα μέχρι τελικά.

Οι μεγαλύτεροι προμηθευτές της Τσεχίας, σε επίπεδο χώρας, κατά το 2004, ήταν οι εξής: Η Γερμανία με ποσοστό συμμετοχής 31,6%, η Σλοβακία με 5,4%, η Ιταλία με 5,3%, η Κίνα με 5,2%, η Πολωνία με 4,8%, η Γαλλία με 4,8%, η Ρωσία με 4,1%, η Αυστρία με 4,0%, η Ιαπωνία με 3,4%, οι Η.Π.Α. με 3,1%, το Ηνωμένο Βασίλειο με 2,9%, η Ολλανδία με 2,8%, η Ουγγαρία με 2,1%, η Ισπανία με 2% κ.ο.κ. Η Ελλάδα βρίσκεται στην 48^η θέση στις εισαγωγές της Τσεχίας με μόνο 0,1%.

Κυριότερα εξαγόμενα στη Τσεχία ελληνικά προϊόντα για το 2004

Τα νωπά φρούτα και λαχανικά (με τα νωπά φρούτα να κατέχουν τη μερίδα του λέοντος σε αυτή την κατηγορία με 85%) είναι η κυριότερη κατηγορία εξαγομένων ελληνικών προϊόντων στην Τσεχία. Το μακράν μεγαλύτερο μερίδιο ανήκει στα εσπεριδοειδή τα οποία, για το 2004, κάλυψαν το 43% των εξαγομένων νωπών φρούτων (2002: 50%, 2003: 75%). Τα υπόλοιπα νωπά φρούτα που εξάγονται από την Ελλάδα στην Τσεχία περιλαμβάνουν ροδάκινα, καρπούζια, σταφύλια κ.ά. Το 2004 παρατηρήθηκε μείωση στις εξαγωγές εσπεριδοειδών και κονσερβοποιημένων φρούτων και λαχανικών στην Τσεχία, αλλά και μεγάλη αύξηση στα λοιπά φρούτα και λαχανικά. Επίσης, θεαματική αύξηση σημείωσαν οι εξαγωγές οινοπνευματωδών από την Ελλάδα.

Άλλα προϊόντα με σημαντική συμμετοχή στις εξαγωγές μας στην Τσεχία, κατά το 2004, είναι το βαμβάκι, τα έτοιμα ενδύματα, ο καπνός, τα χρώματα και βερνίκια, τα νήματα, το αλουμίνιο και τα προϊόντα αλουμινίου, κ.ο.κ.

Οι σημαντικότερες μειώσεις που παρατηρήθηκαν όσον αφορά στα εξαγόμενα στην Τσεχία προϊόντα μας, το 2004, αφορούσαν κυρίως στα εσπεριδοειδή (-21,8%) και τα κονσερβοποιημένα φρούτα και λαχανικά (-36,4). Την πλέον ισχυρή μείωση

στις εξαγωγές υπέστησαν τα όργανα μέτρησης με -45,5%. Άλλες εξαγωγές που υπέστησαν μείωση περιλαμβάνουν τα υφάσματα διαφόρων ειδών, τα οικιακά είδη από μέταλλο, οι κλωστές και τα νήματα κ.α.

Κυριότερα εισαγόμενα στην Ελλάδα τσεχικά προϊόντα για το 2004

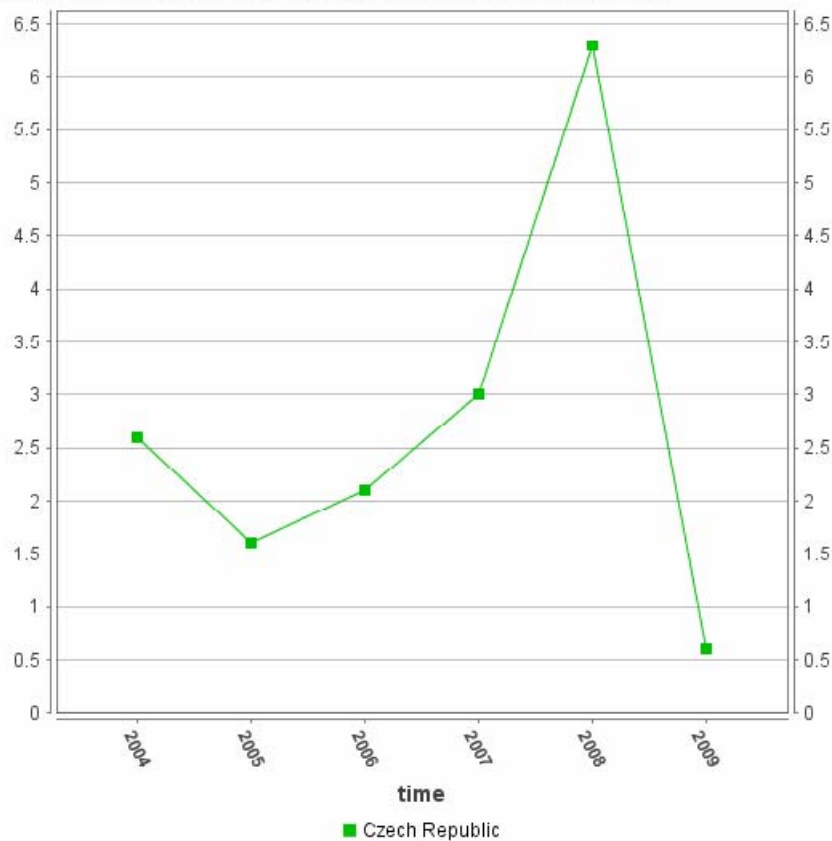
Οι εισαγωγές από την Τσεχία στην Ελλάδα κατά το 2004 αυξήθηκαν κατά μόνο 9,6% – έναντι της υψηλότερης αύξησης που σημειώθηκε το 2003 (56,2%). Η κατηγορία «αυτοκίνητα» ήταν και πάλι η κατηγορία που σημείωσε τη μεγαλύτερη αύξηση σε αξία για το 2004 (10,6 εκατ. USD / 12,6%) (48,6% το 2003).

Εντυπωσιακές αυξήσεις σημειώθηκαν σε προϊόντα – με μικρή όμως αύξηση της απόλυτης αξίας – όπως «ζωντανά ζώα» με 226% (και 2,9% στη σύνθεση των εισαγωγών από Τσεχία), «κλωστοϋφαντουργικά» με 114,3% (και 1,7% στη σύνθεση), «χαρτομάζα» με 66,7% (και 1,2% στη σύνθεση) κ.ο.κ.

Όσον αφορά στη σύνθεση των εισαγωγών από την Τσεχία, τα «αυτοκίνητα» κατέχουν το 36,5% επί του συνόλου, τα «μηχανήματα αναμετάδοσης, ραδιοτηλεφωνίας» το 12,7% (παρά τη μείωση τους κατά 24,4%) ενώ ακολουθούν τα «προϊόντα από σίδηρο, χάλυβα και άλλα μέταλλα» με 4,8%, οι «χημικές και πλαστικές πρώτες ύλες και ενδιάμεσα προϊόντα» με 3,4%, το «γυαλί και προϊόντα από γυαλί» με 2,9% κ.ο.κ.

HICP - all items - annual average inflation rate

Annual average rate of change in Harmonized Indices of Consumer Prices (HICPs)

3.3.7. Διεθνείς επενδύσεις στην Τσεχία - Ελληνική παρουσία

Από το 1998, όταν η Τσεχία θέσπισε κίνητρα για επενδύσεις, ξεκίνησε ένα έντονο κύμα εισροής ξένων άμεσων επενδύσεων (ΑΞΕ), με αποτέλεσμα να έχουν επενδυθεί στην Τσεχία περίπου € 50 δις από το 1993.

Παρά την εμφανή μείωση στις εισροές ΑΞΕ το 2003, όπως φαίνεται από την ανάκαμψή τους το 2004, η Τσεχία συνεχίζει να θεωρείται ένας από τους καλύτερους επενδυτικούς προορισμούς στην Ευρώπη.

Επίσης χαρακτηριστικό για το βάρος της σημασίας που έχουν οι ξένες άμεσες επενδύσεις στην Τσεχία είναι ότι σημαντικό μέρος των εξαγωγών της προέρχονται από θυγατρικές ξένων επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στη

³³ Πηγή : Eurostat

χώρα, τα έσοδα των οποίων προκύπτουν από εξαγωγές, ενώ και ο τραπεζικός της τομέας ελέγχεται κυρίως από ξένα ιδρύματα.

Οι μεγαλύτερες επενδύτριες χώρες σήμερα στην Τσεχία είναι η Ολλανδία, η Γερμανία, η Αυστρία, η Γαλλία, οι Η.Π.Α., κ.ά. ενώ οι τομείς που προσέλκυσαν τις μεγαλύτερες επενδύσεις για την ίδια περίοδο ήταν οι τράπεζες, το λιανικό εμπόριο, τα ακίνητα, η αυτοκινητοβιομηχανία, ο τομέας ενέργειας κ.ά.

Στην Τσεχία διατηρούν εγκαταστάσεις περίπου 1200 πολυεθνικές επιχειρήσεις, όπως οι ABB, AEG, Boeing, Bang & Olufsen, Bosch, Celestica, Coca - Cola, Continental, Danone, DHL, Eastman, Ford, Honeywell, Matsushita, Nestle, Panasonic, Philips, Philip Morris, Procter & Gamble, Renault, Sarantis, Siemens, Tesco, Tyco ,Volkswagen κ.ά.

Η επένδυση ύψους 1,5 δις € της TPCA (Toyota – Peugeot – Citroen Automobile) της οποίας ο ετήσιος μέσος όρος παραγωγής θα ανεβάσει τον αριθμό των παραγόμενων στην Τσεχία επιβατικών αυτοκινήτων κατά 300.000 οχήματα (τα 2/3 Peugeot και Citroen και το 1/3 Toyota) αποτελεί σαφή απόδειξη της αφοσίωσης της Τσεχίας στην προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων. Η επένδυση δημιουργεί 3000 νέες θέσεις εργασίας στο νέο εργοστάσιο του Kolin στην Κεντρική Βοημία.

Οι λόγοι που οδήγησαν στην μεγάλη προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων στην Τσεχία είναι ποικίλοι. Σημαντικός παράγοντας είναι αναμφισβήτητα η κεντρική γεωγραφική θέση της χώρας. Η Τσεχία σαν αυτοτελής αγορά δε θεωρείται ιδιαίτερα μεγάλη, βρίσκεται όμως σε κεντρικό γεωγραφικό σημείο στην Ευρώπη, με αποτέλεσμα να είναι εύκολη η εξυπηρέτηση των αγορών ενός μεγάλου αριθμού χωρών.

Ο γεωγραφικός παράγοντας, σε συνδυασμό με την καλή υποδομή μεταφορών, αλλά και μια σειρά από άλλα δεδομένα, όπως η πολιτική και οικονομική

σταθερότητα, το υψηλών δεξιοτήτων και σχετικά φθινό εργατικό και στελεχιακό δυναμικό, η σχετικά αναπτυγμένη γενική οικονομική υποδομή, η πλήρης μετατρεψιμότητα του νομίσματος και η υψηλή πιστοληπτική ικανότητα, οι ιδιωτικοποιήσεις και η γενικότερη προσπάθεια αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού της οικονομίας, οι διακρατικές συμφωνίες προστασίας των επενδύσεων κ.ά., συνέβαλαν, ώστε η Τσεχία να καταστεί ένας πολύ ελκυστικός τόπος για τους ξένους επενδυτές.

Στους παράγοντες που ευνόησαν τις ξένες επενδύσεις θα πρέπει να προστεθεί ακόμα και το σύστημα κινήτρων που ισχύει, όπως και ο ειδικός οργανισμός για την προώθηση της προσέλκυσης επενδύσεων – Czechinvest – ο οποίος παρέχει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες και έχει στο παρελθόν βραβευθεί από διεθνείς οργανισμούς για τις επιδόσεις του.

Σε ότι αφορά τα επενδυτικά κίνητρα στη βιομηχανία, αυτά αφορούν σε παραγωγικές επενδύσεις τουλάχιστον CZK 200 εκ. (8 εκ Δολαρίων Η.Π.Α. περίπου) ενώ σε περιοχές με υψηλή ανεργία το απαιτούμενο ποσό περιορίζεται στο ήμισυ. Το σύστημα προβλέπει φοροαπαλλαγές μέχρι 10 έτη, επιδότηση για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, δυνατότητα απόκτησης φθηνής γης, επιδότηση για μετεκπαίδευση εργαζομένων και άλλα μικρότερης σημασίας ευεργετήματα.

Τα πλεονεκτήματα για τους ξένους επενδυτές στην Τσεχία, ισχύουν φυσικά και για τις ενδιαφερόμενες ελληνικές επιχειρήσεις. Οι ελληνικές επενδύσεις στην Τσεχία επικεντρώνονται κατά κύριο λόγο στο εμπόριο αγαθών και την παροχή υπηρεσιών. Πρόκειται κυρίως για επενδύσεις με σκοπό την προώθηση ή την διεύρυνση των πωλήσεων των μητρικών εταιρειών και στο σύνολο τους δεν υπερβαίνουν τα 50 εκ. Δολάρια Η.Π.Α.

Όσον αφορά στις τσεχικές επενδύσεις στην Ελλάδα, μια επιχείρηση έχει δημιουργήσει μονάδα καλλιέργειας και επεξεργασίας φυκιών στην Καλαμάτα, με σκοπό την παραγωγή βιταμινών, καλλυντικών και συναφών προϊόντων, ενώ γίνονται διερευνητικές επαφές για επενδύσεις στον τουρισμό .

Η ελληνική επενδυτική δραστηριότητα στην Τσεχία είναι μέχρι τώρα περιορισμένη και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να συγκριθεί με την αντίστοιχη σε άλλες χώρες, π.χ. στα Βαλκάνια, αλλά και σε χώρες που βρίσκονται μακρύτερα από πλευράς απόστασης, όπως η Ουγγαρία ή ακόμα και η Πολωνία.

Πιστεύεται ότι υπάρχει περιθώριο για παραπέρα δραστηριοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων από επενδυτικής πλευράς στην Τσεχία, αφού τα επενδυτικά κίνητρα στην χώρα αυτή είναι σημαντικά. Ιδιαίτερα ελληνικές εταιρείες που θεωρούν ότι χρειάζονται τεχνολογική, κατασκευαστική κλπ. τεχνογνωσία, είναι δυνατόν να την αποκτήσουν σχετικά φθηνά μέσω εξαγοράς κάποιας αντίστοιχης τσεχικής εταιρείας.

Ξένες άμεσες επενδύσεις στην Τσεχία 1993-2004 – σε εκατ. €

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
559	734	1.982	1.140	1.152	3.317	5.933	5.404	6.296	9.012	1.863	3.596

Πηγή: Εθνική Τράπεζα της Τσεχίας

3.3.8. Στατιστικά Στοιχεία Οικονομίας

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ Τσεχίας και Ελλάδος επί του μέσου όρου της Ε.Ε.-25

(με βάση τα Επίπεδα Αγοραστικής Δύναμης - PPS)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Τσεχία	70	67	66	65	66	68	69*	70*	71*	(%)
Ελλάδα	72	72	72	72	74	78	81	83*	83*	(%)

E.E.-15	110	110	110	109	110	109	109	109*	108*	(%)
E.E.-25	100	100	100	100	100	100	100	100	100	(%)

*= πρόβλεψη / Πηγή: EUROSTAT

Εξέλιξη μέσου ετήσιου πληθωρισμού (CPI), 1999-2004

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Τσεχία	2,1	3,9	4,7	1,8	0,1	2,8
E.E.-15	1,2	1,9	2,2	2,1	2,0	2,1

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Τσεχίας, EUROSTAT

Παραγωγικότητα εργασίας Τσεχίας, 1999-2004

1999	2000	2001	2002	2003	2004
4.0	4.6	2.1	0.8	4.4	4.2

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Τσεχίας

Εξωτερικές Οικονομικές και Εμπορικές Συναλλαγές

Εξωτερικό εμπόριο Τσεχίας, 2000-2005*, σε Δις \$-Η.Π.Α.

	2000	2001	2002	2003	2004	% Μετ. 03/04	2005*
	Εξαγωγές	29,1	33,4	38,3	48,6	66,7	37,3
Εισαγωγές	32,2	36,4	40,5	51,0	67,5	32,3	37,2
Ισοζύγιο	-3,1	-3,1	-2,2	-2,5	-0,9		1,6
Κάλυψη εισαγ. από εξαγωγές	90,3	91,6	94,6	95,2	98,7		104,3

*= Τα στοιχεία καλύπτουν το πρώτο εξάμηνο του 2005

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Τσεχίας

Εξωτερικό εμπόριο Τσεχίας, 2000-2005*, σε Δις CzK

	2000	2001	2002	2003	2004	% Μετ. 03/04	2005*
Εξαγωγές	1.121,1	1.268,1	1.254,9	1.370,9	1.723,7	25,7	908,4
Εισαγωγές	1.241,9	1.385,6	1.325,7	1.440,7	1.747,0	21,3	870,5

*= Τα στοιχεία καλύπτουν το πρώτο εξάμηνο του 2005

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Τσεχίας

Οικονομικές και Εμπορικές Σχέσεις με την Ελλάδα

Εμπορικές ανταλλαγές Ελλάδος-Τσεχίας (εκ. US\$)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ελληνικές εξαγωγές προς Τσεχία	57,9	64,2	67,3	72,2	88,3	50,1*
% μεταβολή	4,8	10,9	4,7	7,3	22,4	13,4**
Ελληνικές εισαγωγές από Τσεχία	119,3	134,0	151,5	236,5	259,1	106,8*
% μεταβολή	47,1	12,4	13,1	56,0	9,6	-17,6**
Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδος – Τσεχίας	-61,3	-69,8	-84,3	164,3	170,8	-113,4**
% μεταβολή	137,8	13,7	20,8	95,0	4,0	-33,6**
% κάλυψης ελληνικών εισαγωγών από εξαγωγές	48,6	47,9	44,4	30,5	34,1	46,9**

*= Τα στοιχεία καλύπτουν το πρώτο εξάμηνο του 2005

**= Με αναγωγή για ολόκληρο το έτος

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Τσεχίας

3.3.9. Η Εταιρεία Σαράντης στην Τσεχική Δημοκρατία

Ιστορία

Παρακάτω παρουσιάζονται τα κύρια σημεία από την ιστορία της εταιρείας Σαράντης στην Τσεχική Δημοκρατία:

- 1998** Καθιέρωση του Pack Plast CZ
- 1999** Δραστηριότητες πώλησης του χαρτοφυλακίου προϊόντων: Korunka, Air Stoppers, Disposable Goods
- Δεκέμβριος 2001** Απόκτηση του Pack Plast International από την Capital Group Sarantis S.A.
- Μάρτιος 2002** Η Pack Plast CZ ως μέλος της Sarantis Group έγινε αποκλειστικός διανομέας των προϊόντων - καλλυντικών Sarantis (STR8, C-THRU, BU)
- Οκτώβριος 2004** Αλλαγή του ονόματος της εταιρείας σε Sarantis Czech Republic S.A.
- Φεβρουάριος 2005** Επανάληψη προώθησης του αντρικού αρώματος μαζικής αγοράς STR8
- Οκτώβριος 2005** Επανάληψη προώθησης του γυναικείου αρώματος μαζικής αγοράς C-THRU

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1998, ενώ το 2002 εντάχθηκε για πρώτη φορά στον Όμιλο. Η εταιρεία ξεκίνησε να δραστηριοποιείται ως διανομέας της Πολωνικής Sarantis Polska στην Τσεχία, αποτελώντας έτσι το όχημα εισόδου της τελευταίας σε

αυτή την αγορά. Σήμερα, η εταιρεία διαθέτει εμπορική παρουσία στην Τσεχία, μέσω διάθεσης των ιδίων προϊόντων ευρείας διανομής της έμμεσης μητρικής της, Γρ. Σαράντης ABEE, όπως την ανδρική αρωματική σειρά STR8, τα γυναικεία αρωματικά C-THRU, X-POSE & BU, αλλά και μέσω της διάθεσης προϊόντων οικιακής χρήσης από την άμεση μητρική της, όπως τα Jan Niezbedny & KORUNKA.

Οι τομείς δραστηριότητας της εταιρείας στη Τσεχική Δημοκρατία είναι οι παρακάτω:

- ✦ Ανάπτυξη εμπορικών σημάτων
- ✦ Διανομή
- ✦ Εμπόριο - Πώληση

Τώρα πλέον διανέμονται προϊόντα στην Τσεχία και στη Σλοβακία και μάλιστα τα δικά τους αρώματα και καλλυντικά και στις δύο αγορές, όπως για παράδειγμα το αντρικό άρωμα STR8, η γυναικεία σειρά αρωμάτων C-THRU and BU και η σειρά αντηλιακών CARROTEN. Επιπλέον, η παρουσία οικιακών προϊόντων είναι σημαντική στην αγορά της Τσεχίας, με τα FINO και KORUNKA που αποτελούν τα βασικά προϊόντα. Είναι επίσης σημαντικό να αναφερθεί ότι η εταιρεία Σαράντης στη Δημοκρατία της Τσεχίας έχει συνάψει συμφωνία για τη διανομή των προϊόντων από

τις εταιρείες CEP (semi-selective brand: Everlast) και CHURCH & DWIGHT (Pearl Drops & Spinbrush).

3.3.10. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΤΣΕΧΙΑ ³⁴

ΣΤΟΙΧΕΙΑ	2008 ³⁵	2007 ³⁵
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΓΑΘΩΝ	181.883.000	184.480.000
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ / ΖΗΜΙΑ	-3.331.000	4.148.000

Η εταιρεία όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα παρουσιάζει ζημία που ανέρχεται σε 3.331 χιλ τσέχικες κορώνες μετά από σύγκριση των ετών 2007 και 2008. Δυστυχώς η Τσεχία είναι από τις χώρες στην οποία η εταιρεία Σαράντης παρουσιάζει ζημία και είναι σημαντικό να καταβάλλει μεγάλες προσπάθειες για τη διάσωσή της. Αυτή η περίοδος είναι αρκετά δύσκολη λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης που επικρατεί και επομένως η ζημία της εταιρείας έχει κάποια λογική βάση.

³⁴ Ετήσια Οικονομική Κατάσταση Σαράντης – Τσεχία περιόδου από 01/01/2008 - 31/12/2008

³⁵ Τα ποσά παρουσιάζονται σε τσέχικες κορώνες

3.4. ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Η Ρουμανία είναι μία πρώην κομμουνιστική δημοκρατία στα βορειοανατολικά Βαλκάνια. Ο πληθυσμός της χώρας είναι 22.215.421 κάτοικοι, με βάση εκτιμήσεις για τον Ιούλιο του 2009.

Η Ρουμανία ανήκει στις παραδουνάβιες χώρες. Συνορεύει βόρεια με την Ουγγαρία και την Ουκρανία, νότια με τη Βουλγαρία, δυτικά με την Ουγγαρία και τη Σερβία και ανατολικά με τη Μολδαβία, ενώ νοτιοανατολικά βρέχεται από τον Εύξεινο Πόντο.

Το κλίμα της Ρουμανίας γενικά είναι ηπειρωτικό. Στα βουνά και τα οροπέδια είναι ψυχρό ορεινό. Στα δυτικά είναι ηπειρωτικό. Στις πεδιάδες ο χειμώνας είναι ψυχρότατος και το καλοκαίρι θερμό και υγρό.

Στη χώρα καλλιεργούνται κυρίως δημητριακά, αλλά και καλαμπόκι, ζαχαροκάλαμο, πατάτες. Τα βουνά της Ρουμανίας που καλύπτονται από διάφορα δέντρα, αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους φυσικούς πόρους της χώρας. Η άφθονη ξυλεία επιτρέπει τη λειτουργία βιομηχανικών επίπλων.

Το ρουμανικό υπέδαφος δεν είναι πλούσιο σε ορυκτά. Οι διαθέσιμες ορυκτές πρώτες ύλες είναι λίγες και έτσι οι ανάγκες καλύπτονται με εισαγωγές. Όμως η χώρα έχει σημαντικά αποθέματα πετρελαίου. Αξιόλογη είναι η ανάπτυξη της χημικής βιομηχανίας, ενώ παράλληλα η χαλυβουργία κατέχει σημαντική θέση στη βιομηχανική παραγωγή. Λειτουργούν ακόμα βιομηχανίες ηλεκτρικών, μηχανοκατασκευών, ναυπηγεία, αυτοκινητοβιομηχανίες, ναυπηγεία κ.α.

Στις εξαγωγές τις χώρας συμπεριλαμβάνονται μηχανήματα και εργαλεία, χημικά προϊόντα, βιομηχανικά προϊόντα άμεσης κατανάλωσης, βιομηχανικά προϊόντα διατροφής και προϊόντα από πετρέλαιο, πλαστικά και ελαστικά. Εισάγονται βιομηχανικά προϊόντα, τρόφιμα, βαμβάκι, κ.α.

Πρωτεύουσα της Ρουμανίας είναι το Βουκουρέστι, επίσημη γλώσσα είναι τα ρουμανικά ενώ το νόμισμα της είναι το Λέι (RON). Το μεγαλύτερο ποσοστό των Ρουμάνων είναι χριστιανοί ορθόδοξοι με επικεφαλής το Ρουμάνο πατριάρχη.

Τον Μάρτιο του 2004, στη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ, η Ρουμανία γίνεται δεκτή ως πλήρες μέλος. Στις αρχές του 2005, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε την αίτηση ένταξης της χώρας στην ΕΕ το 2007. Την 1^η Ιανουαρίου 2007 η Ρουμανία έγινε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.4.1. Πολιτικοί Παράγοντες

➤ Κυβέρνηση

Σύμφωνα με το Σύνταγμα του 1991³⁶ η Ρουμανία είναι Κοινοβουλευτική Δημοκρατία, στην οποία τη νομοθετική εξουσία ασκεί το Κοινοβούλιο και η Γερουσία. Την εκτελεστική εξουσία ασκεί η Κυβέρνηση, της οποίας ηγείται Πρωθυπουργός οριζόμενος από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο οποίος εκλέγεται απ' ευθείας από το λαό, έχει περιορισμένες εκτελεστικές εξουσίες. Οι προεδρικές εκλογές πραγματοποιούνται κάθε 5 χρόνια ενώ οι κοινοβουλευτικές κάθε 4 χρόνια. Τώρα Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι ο Τραϊάν Μπασέσκου και Πρωθυπουργός ο Εμίλ Μποτς.

³⁶ Το ισχύον Σύνταγμα αναθεωρήθηκε το έτος 2003

➤ Φόροι

Φορολογία Επιχειρήσεων

Ο φορολογικός συντελεστής για τη φορολόγηση των επιχειρήσεων είναι 16% επί των κερδών. Υποκείμενα στο φόρο είναι νομικά πρόσωπα με έδρα τη Ρουμανία, αλλά και αλλοδαπά νομικά πρόσωπα για τις δραστηριότητές τους κατόπιν μόνιμης παρουσίας στην Ρουμανία ή άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (που δημιουργούν εισοδήματα) στη Ρουμανία.

Φορολογία Μικροεπιχειρήσεων

Η Ρουμανική φορολογική νομοθεσία αντιμετωπίζει ευνοϊκά επιχειρήσεις οι οποίες ικανοποιούν σωρευτικά τα παρακάτω τέσσερα κριτήρια:

- το αντικείμενο δραστηριότητάς τους είναι τουλάχιστον κατά το ήμισυ άλλο από παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών management,
- έχουν μεταξύ 1 και 9 απασχολούμενους,
- έχουν κύκλο εργασιών το πολύ ως 100.000 €
- έχουν αποκλειστικά ιδιωτικό κεφάλαιο

Οι επιχειρήσεις αυτές φορολογούνται με ειδικό μειωμένο συντελεστή 2,5% όχι επί των κερδών αλλά επί του κύκλου εργασιών τους.

Φορολογία Φυσικών Προσώπων

Υποκείμενα στον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων είναι τα φυσικά πρόσωπα με κατοικία στην Ρουμανία και αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα που πραγματοποιούν ανεξάρτητες ή εξαρτημένες δραστηριότητες στην Ρουμανία. Ο συντελεστής φορολόγησης είναι ενιαίος της τάξεως του 16%.

Για τα εισοδήματα από επενδύσεις, γενικά επιβάλλονται οι ακόλουθοι φόροι:

- Φορολογία τόκων καταθέσεων 0% (για κοινοτικούς καταθέτες – φυσικά πρόσωπα), 10% ή 16% (για μη κοινοτικούς καταθέτες, ή και κοινοτικούς καταθέτες – νομικά πρόσωπα, ανάλογα με το είδος και την ημερομηνία της κατάθεσης).

- Φορολογία υπεραξίας από πώληση μετοχών εταιρειών του χρηματιστηρίου 16% (εφ' όσον ο κάτοχος των μετοχών τις είχε στην κυριότητα του για διάστημα μικρότερο του 1 έτους) ή 1% (στην αντίθετη περίπτωση). Στην περίπτωση υπεραξίας από πώληση μετοχών μη εισηγμένων εταιρειών, ο φορολογικός συντελεστής είναι 16%.

- Φορολογία υπεραξίας από πώληση ακινήτων 3%, εάν η πώληση έλαβε χώρα εντός 3 ετών από την ημερομηνία κτήσης τους, ή 2% ,εάν η περίοδος ήταν μεγαλύτερη των 3 ετών (για πωλήσεις αξίας άνω των 200 χιλ. Λέι, οι ως άνω συντελεστές μειώνονται αντίστοιχα σε 2% και 1% για το υπερβάλλον ποσό, συν ένα καθορισμένο σταθερό ποσό φόρου – ύψους 4.000 - 6.000 Λέι).

- Φορολόγηση royalties 0% (από 01.01.2011, για πληρωμή royalties σε κοινοτικές εταιρείες που κατέχουν επί διετία τουλάχιστον το 25% του μετοχικού κεφαλαίου της ρουμανικής εταιρείας), 10% (ισχύει υπό την ίδια ως άνω προϋπόθεση και για μεταβατική περίοδο από εντάξεως της Ρουμανίας στην Ε.Ε. έως την 31.12.2010) ή 16% (για μη κοινοτικούς αποδέκτες, ή και για κοινοτικούς εφ' όσον δεν ισχύουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις).

- Φορολόγηση μερισμάτων 0% ή 16% για καταβολή μερισμάτων σε κοινοτικά νομικά πρόσωπα (αναλόγως του εάν ο αποδέκτης κατείχε επί διετία τουλάχιστον το

15% - ή το 10% από 01.01.2009 - των μετοχών της ρουμανικής επιχείρησης που διανέμει μερίσμα), ή 10% για μερίσματα που διανέμονται σε ρουμανικά νομικά πρόσωπα και 16% για μερίσματα που διανέμονται σε ρουμανικά φυσικά πρόσωπα.

- Φορολόγηση 20% - 25% για εισοδήματα κερδών από τυχερά παιχνίδια και φορολόγηση εισοδημάτων από χρηματικά έπαθλα με 16%.

Φορολογία Προστιθέμενης Αξίας

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας ανέρχεται σε 19% και είναι ενιαίος για όλα τα αγαθά και υπηρεσίες. Για κάποια συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες όπως φάρμακα, βιβλία, εισιτήρια μουσείων και κινηματογράφων, διαμονή σε ξενοδοχειακά καταλύματα, κ.α. ισχύει μειωμένος συντελεστής 9% .

➤ Διεθνές Εμπόριο

ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Οι ρουμανικές εξαγωγές σε αξίες FOB το 2006 αυξήθηκαν κατά 16,16% και συγκεκριμένα από 22,25 δισ. € το 2005, σε 25,85 δισ. € το 2006 .

	mil Euro					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
Exports	14675	15614	18935	22255	25851	7113

Source: National Customs Authority, National Institute of Statistics, data processed by Romanian Trade Promotion Center

Note: * **January-March 2007**

Παρακάτω φαίνονται τα ποσοστά που λαμβάνουν μερικές από τις πιο βασικές κατηγορίες προϊόντων από το 2002 έως το πρώτο τρίμηνο του 2007 .

Romanian FOB exports, by main groups of products, 2002-2007*

Group of products	EXPORTS (% of total)					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
Total, of which:	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Foodstuffs	3.2	3.2	3.1	3.0	3.3	2.6
Mineral products	8.5	7.0	7.2	11.1	10.5	7.0
Chemical products and plastics	6.1	7.0	7.8	8.4	8.3	8.9
Textile and leather products	35.0	34.7	29.9	25.7	22.4	20.1
Products of wood industry, paper (including furniture)	10.8	11.0	10.6	9.3	8.6	8.5
Articles of stone, plaster, cement, glass and ceramics	1.4	1.4	1.1	0.9	0.8	0.8
Base metals and articles thereof	12.8	12.9	15.4	14.8	15.0	17.2
Products of machine building industry (including electrotechnics)	21.8	22.3	24.4	26.3	30.8	34.7

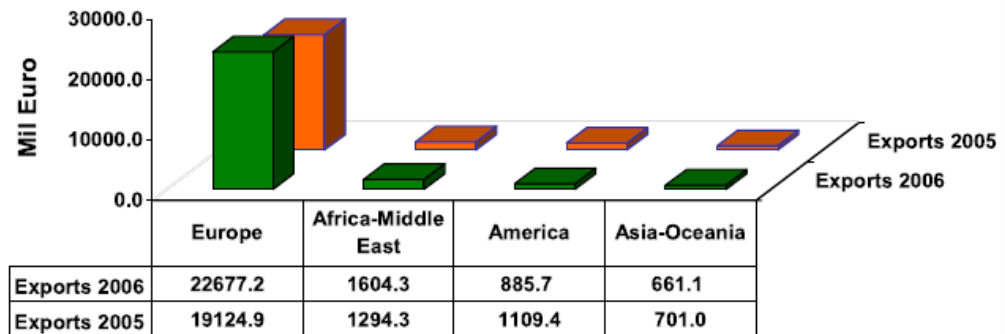
Source: National Customs Authority, National Institute of Statistics, data processed by Romanian Trade Promotion Center

Note: *January-March 2007

Το 67,7% της συνολικής αξίας των ρουμανικών εξαγωγών κατευθύνθηκε στις αγορές των κρατών μελών της Ε.Ε., κυρίως στην Ιταλία (17,94% του συνόλου των ρουμανικών εξαγωγών), τη Γερμανία (15,71%), τη Γαλλία (7,5%), την Ουγγαρία (4,94%) και το Ηνωμένο Βασίλειο (4,71%). Ακολουθούν η Αυστρία (2,65%), η Ολλανδία (2,47%), η Ισπανία (2,34%), η Ελλάδα (1,96%), η Πολωνία (1,81%), το Βέλγιο (1,65%), ενώ οι υπόλοιπες χώρες της ΕΕ κατέχουν μερίδια κάτω του 1%. Μέσα στο 2006, οι ρουμανικές εξαγωγές προς τις χώρες μέλη της Ε.Ε. σημείωσαν έναντι του 2005 αύξηση κατά 25,85%.

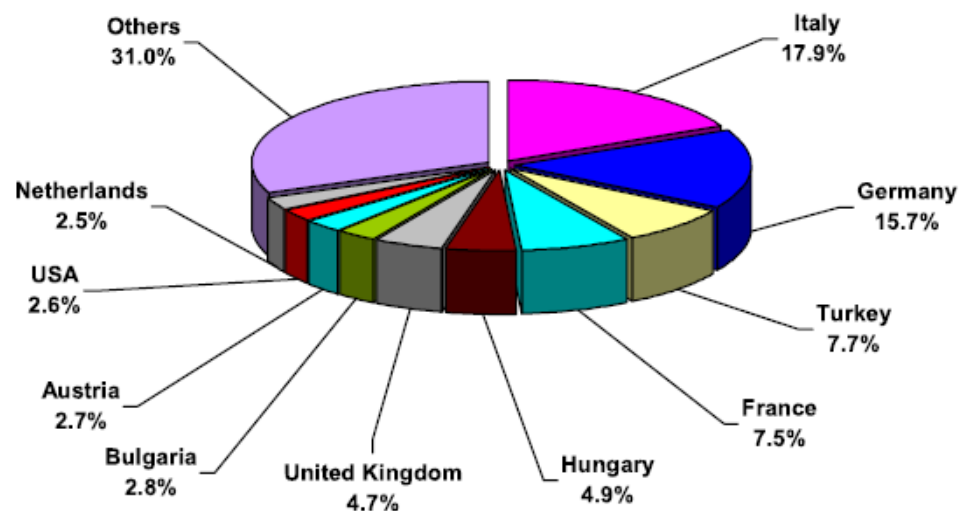
Οι εκτός ΕΕ τρίτες χώρες - πελάτες των ρουμανικών προϊόντων απορρόφησαν μέσα στο 2006 το 32,3% των ρουμανικών εξαγωγών έναντι 32,4% του 2005. Τα σημαντικότερα ποσοστιαία μερίδια ανάμεσα στις εκτός ΕΕ χώρες κατείχαν, επί του συνόλου των ρουμανικών εξαγωγών εντός του 2006, η Τουρκία (7,72% επί του συνόλου), η Βουλγαρία (2,82%) και οι ΗΠΑ (2,57%). Μέσα στο 2006, οι ρουμανικές εξαγωγές προς τις εκτός ΕΕ χώρες σημείωσαν έναντι του 2005 αύξηση κατά 15,79%.

**Geographical orientation of Romanian FOB exports
in 2006 as against 2005**

Source: NCA, NIS

Romania's Top 10 Export Partners, 2006

Source: NCA, NIS

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

Κατά το 2006, οι ρουμανικές εισαγωγές σε αξίες CIF σημείωσαν αύξηση κατά 25,11% και συγκεκριμένα από 32,6 δισ. € το 2005 σε 40,7 δισ. € το 2006.

Imports	18881	21201	26281	32568	40746	11207
Balance	- 4206	- 5587	- 7346	- 10313	- 14895	- 4094

Source: National Customs Authority, National Institute of Statistics, data processed by Romanian Trade Promotion Center

Note: * January-March 2007

Παρακάτω φαίνονται τα ποσοστά που λαμβάνουν μερικές από τις πιο βασικές κατηγορίες προϊόντων από το 2002 έως το πρώτο τρίμηνο του 2007.

Romanian CIF imports, by main groups of products, 2002-2007*

Group of products	IMPORTS (% of total)					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
Total, of which:	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Foodstuffs	6.6	7.2	6.5	6.2	6.0	6.2
Mineral products	12.7	12.4	13.5	15.6	14.8	12.1
Chemical products and plastics	13.9	13.9	13.8	13.4	13.8	13.5
Textile and leather products	21.5	19.5	16.3	13.5	11.2	10.4
Products of wood industry, paper (including furniture)	5.1	5.1	4.8	4.9	4.7	4.7
Articles of stone, plaster, cement, glass and ceramics	1.6	1.7	1.7	1.9	1.8	1.7
Base metals and articles thereof	7.4	7.7	8.4	8.8	9.9	11.2
Products of machine building industry (including electrotechnics)	31.1	22.4	34.9	35.4	37.6	40.1

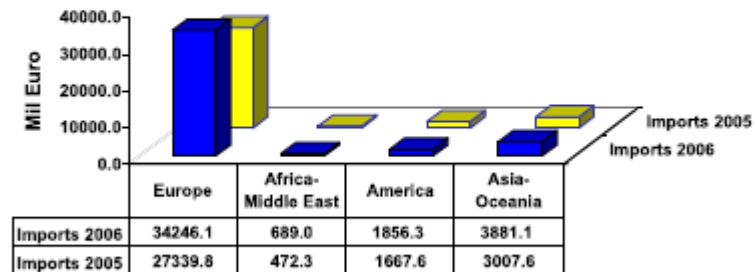
Source: National Customs Authority, National Institute of Statistics, data processed by Romanian Trade Promotion Center

Note: *January-March 2007

Το 62,55% των εισαχθέντων προϊόντων προήλθε από χώρες της Ε.Ε., κυρίως τη Γερμανία (15,16% επί του συνόλου των εισαγωγών), την Ιταλία (14,61%), και τη Γαλλία (6,54%). Ακολουθούν η Αυστρία (3,77%), η Ουγγαρία (3,27%), η Πολωνία (2,77%), το Ην. Βασίλειο (2,48%), η Τσεχία (2,47%), η Ισπανία (2,34%), η Ολλανδία (1,82%), το Βέλγιο (1,54%), η Ελλάδα (1,18%), η Σλοβακία (1,13%) και η Σουηδία (1,03%), ενώ οι υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. κατέχουν μερίδια μικρότερα του 1%. Το 2006, οι ρουμανικές εισαγωγές από χώρες Ε.Ε. σημείωσαν έναντι του 2005 αύξηση κατά 25,85%.

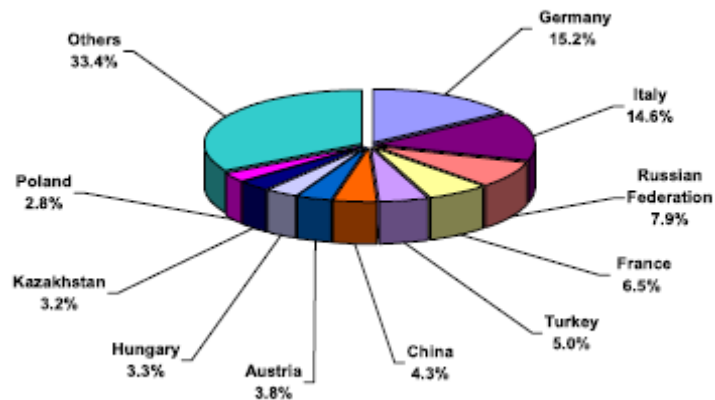
Το μερίδιο των εισαγωγών από άλλες πλην Ε.Ε. χώρες ανήλθε μέσα στο 2006 στα 37,45% έναντι 37,82% του 2005. Οι εκτός Ε.Ε. χώρες με τα σημαντικότερα μερίδια επί του συνόλου των ρουμανικών εισαγωγών ήταν μέσα στο 2006 : η Ρωσία με 7,89%, η Τουρκία με 4,96%, η Κίνα με 4,28%, το Καζακστάν με 3,18% και οι ΗΠΑ με 2,44%. Οι ρουμανικές εισαγωγές από τις λοιπές πλην ΕΕ χώρες αυξήθηκαν μέσα στο 2006 έναντι του 2005 κατά 23,88%.

Geographical orientation of Romanian CIF imports
in 2006 as against 2005

Source: NCA, NIS

Romania's Top 10 Import Partners, 2006

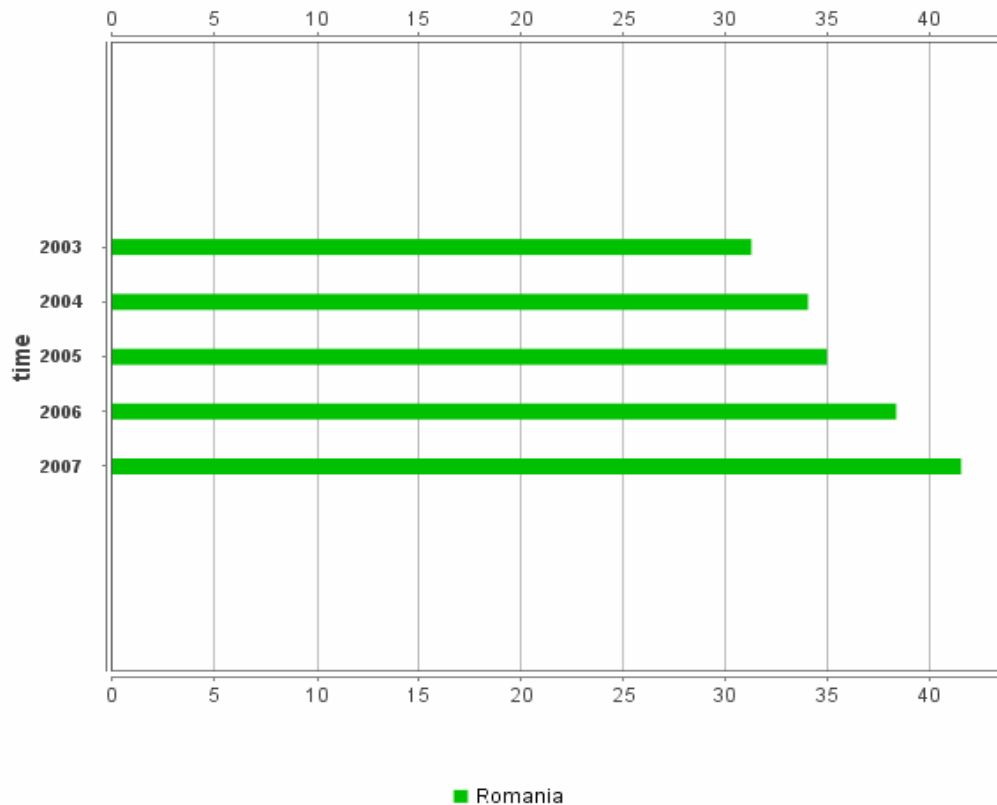
Source: NCA, NIS

3.4.2. Οικονομικοί Παράγοντες

Όπως φαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα το κατά κεφαλήν ΑΕΠ παρουσιάζει μία ανοδική πορεία από το έτος 2003 έως το 2007.

37

GDP per capita in PPS
GDP per capita in Purchasing Power Standards (PPS) (EU-27 = 100)

Η κατά κλάδους σύνθεση του ΑΕΠ της Ρουμανίας, όπως παρουσιάζεται παρακάτω μέσα στο διάστημα 2003-2006 χαρακτηρίζεται από πτώση του μεριδίου της Γεωργίας και άνοδο του ποσοστού συμμετοχής των Υπηρεσιών και των Κατασκευών, ενώ το μερίδιο της Βιομηχανίας εμφανίζει διαχρονικά μικρότερες διακυμάνσεις :

	2003	2004	2005	2006
Βιομηχανία	25,0 %	24,7 %	24,1 %	23,9 %
Υπηρεσίες	46,4 %	46,0 %	49,4 %	49,6 %
Γεωργία	11,6 %	12,6 %	8,5 %	8,1 %
Κατασκευές	5,8 %	5,9 %	6,3 %	7,0 %
Φόροι (μείον επιδ.)	11,2 %	10,8 %	11,7 %	11,4 %
Σύνολο ΑΕΠ	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

3.4.3. Κοινωνικοπολιτιστικοί Παράγοντες

➤ Πληθυσμός

³⁷ Πηγή: Eurostat

Η Ρουμανία βρίσκεται στην ένατη θέση αναφορικά με τον πληθυσμό της σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Στον παρακάτω πίνακα δε συμπεριλαμβάνεται η Ρωσία.

Position	European Country	Population (mln)	Position (worldwide)
1	Germany	82.1	12
2	France	58.9	20
3	Great Britain	58.7	21
4	Italy	57.3	22
5	The Ukraine	50.7	23
6	Spain	39.6	29
7	Poland	38.7	30
8	Rumania	22.4	44
9	Holland	15.7	56
10	Greece	10.4	70

➤ **Κόστος εργατικού δυναμικού**

Ο μέσος μηνιαίος καθαρός μισθός σε Lei εμφανίζει μέσα στα τελευταία χρόνια συνεχή αύξηση, όπως φαίνεται από τον κάτωθι πίνακα, στον οποίο παρατίθενται οι μηνιαίες αποδοχές σε Lei κατά κλάδους δραστηριότητας :

	2003	2004	2005	2006
Σύνολο	484	599	746	862
Γεωργία	378	483	531	630
Αλιεία	302	380	404	498
Βιομηχανία (& τομέα ενέργειας)	487	600	735	819
Κατασκευές	424	526	628	711
Εμπόριο	364	439	575	666
Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	326	411	455	544
Μεταφορές, Αποθήκες, Τηλ/νίες	673	792	957	1057
Χρηματοπιστωτικός τομέας	1246	1562	2065	2306
Ακίνητα και συναφείς υπηρεσίες	469	585	720	892
Δημ. Διοίκηση - Άμυνα	692	845	1163	1450
Εκπαίδευση	477	648	829	978
Υγεία και Κοιν.υπηρεσίες	413	521	676	805
Λοιποί τομείς δραστηριότητας	428	538	667	756

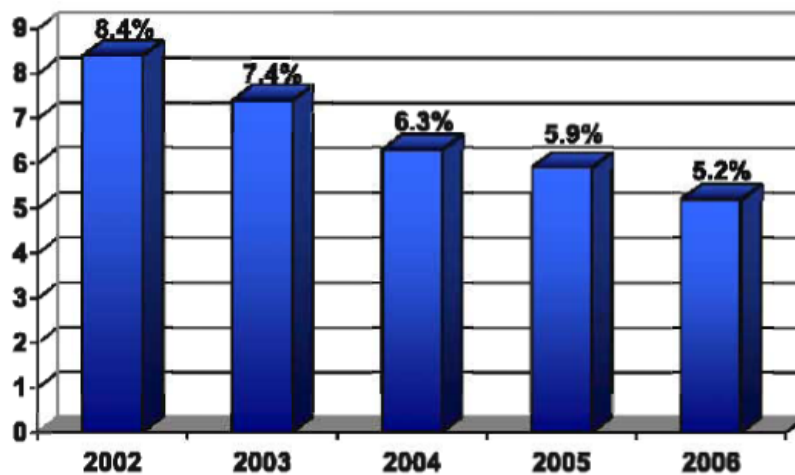
Ο από το κράτος καθορισμένος ελάχιστος ακαθάριστος μηνιαίος μισθός (Minimum wage) ενός εργαζομένου ανήρχετο μέσα στο 2005 στα 310 Lei, ενώ μέσα στο 2006 στα 330 Lei. Από 01-01-2007 ο ελάχιστος ακαθάριστος μηνιαίος μισθός καθορίστηκε στα 390 Lei.

➤ Ανεργία

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε και από το παρακάτω διάγραμμα η ανεργία στη Ρουμανία εξελίσσεται με μειωμένο ρυθμό. Μάλιστα ο δείκτης της γυναικείας ανεργίας ήταν το 2006, 1,3% μικρότερος από τον αντίστοιχο των ανδρών.

Τον Δεκέμβριο του 2006 το νούμερο των καταγεγραμμένων ανέργων ήταν κατά 62,5 χιλιάδες άτομα, μικρότερο σε σχέση με το 2005. Μάλιστα οι γυναίκες αντιπροσώπευαν το 41,6%.

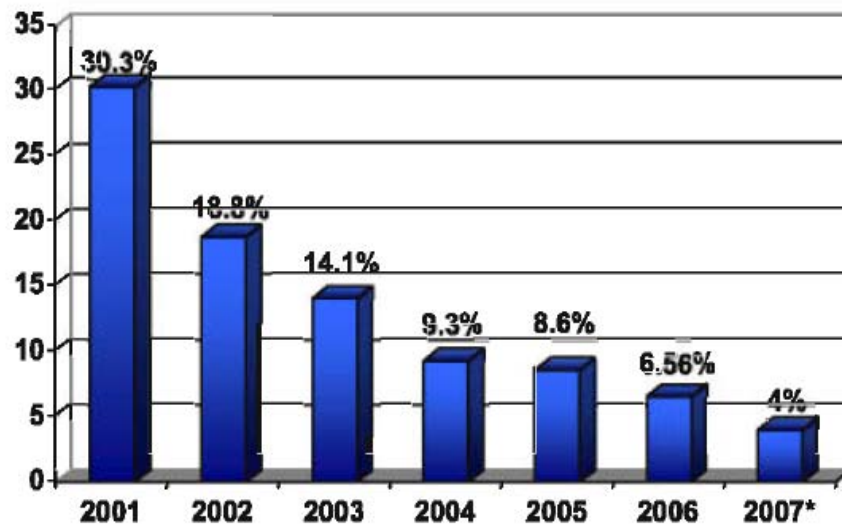
Registered Unemployment Rate (end of period)

Source: National Institute of Statistics, National Bank of Romania

➤ Πληθωρισμός

Ο πληθωρισμός της Ρουμανίας είναι συνεχώς μειούμενος και αυτό είναι αποτέλεσμα τόσο της αυστηρής οικονομικής και νομισματικής πολιτικής, όσο και της μείωσης στις τιμές των τροφίμων και του πετρελαίου.

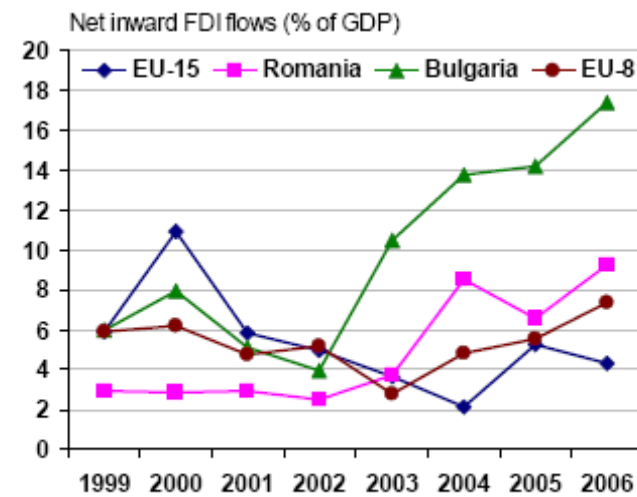
Source: National Institute of Statistics, National Bank of Romania, last update made on April 3, 2007;
*Estimates

3.4.4 Τεχνολογικοί Παράγοντες

Οι επενδύσεις σε πληροφοριακά συστήματα στη Ρουμανία μπορεί να θεωρηθεί ως το κερδισμένο στοιχείο αν κανείς αναλογιστεί ότι η αξία του τομέα αυτού το 2006 έφτασε τα 4,8 δις. Ευρώ, συμβάλλοντας έτσι κατά 4,19% στο Α.Ε.Π. Παράλληλα στη Ρουμανία λειτουργούν τεχνολογικά πάρκα στα οποία παρέχονται όλες οι συμβουλές για τη δημιουργία μίας επιχείρησης, ενώ παράλληλα εκεί βρίσκονται συγκεντρωμένες οι περισσότερες επιχειρήσεις.

3.4.5. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις στη Ρουμανία τα τελευταία χρόνια.

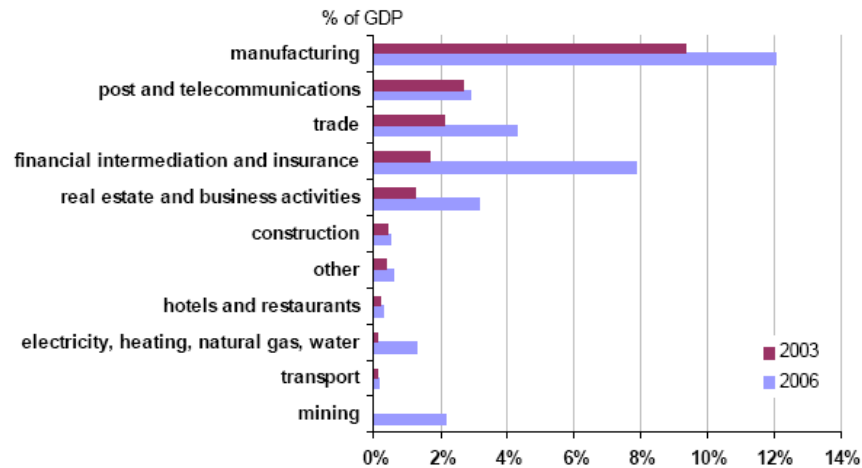

Source: Eurostat, UNCTAD

Το 80% του συνολικού αποθέματος των άμεσων ξένων επενδύσεων προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Περίπου το 50% προέρχεται από τρεις μόνο χώρες: Αυστρία, Ολλανδία και Γερμανία.

Οι τομείς που παρουσιάζουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τους επενδυτές είναι οι κατασκευές, οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί καθώς και το εμπόριο.

Παρακάτω παρατίθεται συγκριτικός πίνακας για τις άμεσες ξένες επενδύσεις μεταξύ των ετών 2003 και 2006.

Source: Eurostat, National Bank of Romania

3.4.6. Η Εταιρεία Σαράντης στη Ρουμανία

Η Sarantis Romania S.A., θυγατρική του Ομίλου Σαράντη ιδρύθηκε τον Σεπτέμβριο του 1996. ο κύριος όγκος των πωλήσεων πραγματοποιείται από τα κεντρικά της εταιρεία στο Βουκουρέστι και ακολουθούν οι θυγατρικές στο Ιάσιο, Πλοϊστέι, Τιμισοάρα, Κραϊόβα κ.ο.κ.

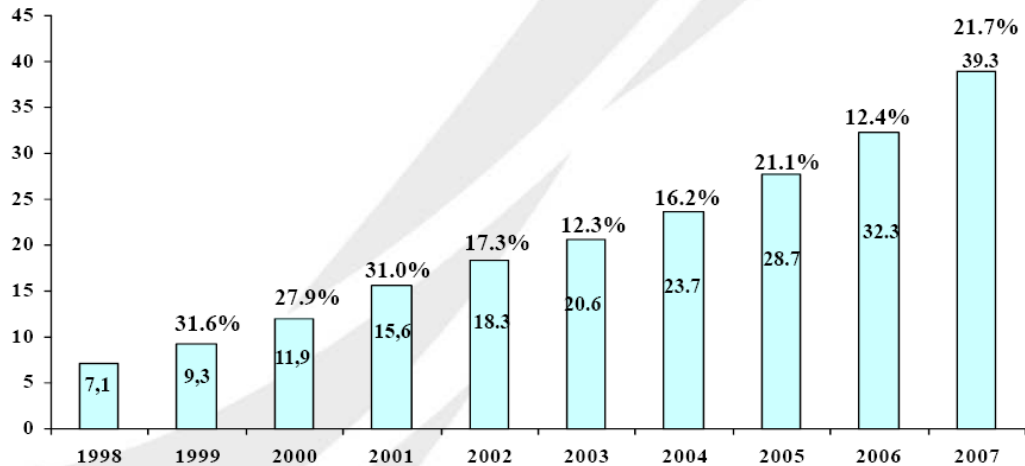

Η εταιρεία διαθέτει στη ρουμάνικη αγορά τα προϊόντα της Γρ. Σαράντης ABEE, καθώς επίσης και προϊόντα άλλων εταιρειών όπως η JOHNSON & JOHNSON, η ANTONIO PUIG, η GEORGIA PACIFIC, η CHURCH&DWIGHT, αλλά και μάρκες πολυτελείας όπως η JUVENA, η LA PRAIRE, PUPA κ.α.

Επιπρόσθετα, το Δεκέμβριο του 2007 η SARANTIS ROMANIA εξαγόρασε την ρουμανική εταιρεία ELMIPLANT. Η ELMIPLANT είναι εταιρεία καλλυντικών και θεωρείται ένας από τους ισχυρότερους παραγωγούς καλλυντικών προϊόντων περιποίησης προσώπου και σώματος στην αγορά της Ρουμανίας με σημαντικό μερίδιο αγοράς και υψηλή αναγνωρισιμότητα.

3.4.7. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΚ. €

38

Από το παραπάνω διάγραμμα γίνεται εμφανής η ανοδική πορεία των πωλήσεων του Σαράντη στη Ρουμανία από το 1998 έως το 2007. Το 2008 συνεχίζεται η αυξητική τάση με τις πωλήσεις να αγγίζουν τα 43,5 εκ. €.

Σχετικά με τα κέρδη προ φόρων και τόκων (EBIT) το έτος 2007 είναι 5,11 εκ. € και το 2008 5,34 εκ. €.

Έτσι παρατηρούμε ότι η εταιρεία παρουσιάζει μια αξιόλογη πορεία στη Ρουμανία, έχοντας προθέσεις για συνεχή ανάπτυξη και ανάδειξή της στο χώρο. Με τις επιτυχείς λοιπόν αυτές δραστηριότητές της στη Ρουμανία συνεισφέρει σε μεγάλο ποσοστό στην αύξηση των κερδών του Ομίλου.

³⁸ Κύρια ηλεκτρονική σελίδα του Sarantis – www.sarantis.gr

3.5. ΣΕΡΒΙΑ

Δημοκρατία της Σερβίας

Σημαία της Σερβίας

Εθνόσημο της Σερβίας

- **Πρωτεύουσα :** Βελιγράδι (και μεγαλύτερη πόλη)
- **Επίσημες γλώσσες :** Σερβικά
- **Πολίτευμα :** Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
- **Πρόεδρος :** Μπόρις Τάντιτς
- **Πρωθυπουργός :** Μίρκο Τσβέτκοβιτς

Ανεξαρτησία

- Επανάσταση : 15 Φεβρουαρίου 1804
- Πρώτο Σύνταγμα : 15 Φεβρουαρίου 1835
- Ντε φάκτο ανεξαρτησία : 25 Μαρτίου 1867
- Διεθνής αναγνώριση : 13 Ιουλίου 1878
- Διάλυση ένωσης με το Μαυροβούνιο : 5 Ιουνίου 2006
- Ισχύον Σύνταγμα : Καθιερώθηκε στις 8 Νοεμβρίου 2006
(τέθηκε σε ισχύ δυο ημέρες μετά)

Έκταση

- Σύνολο : 88.361³⁹ km²
- % Νερό : 0,13

Πληθυσμός

- Απογραφή 2002 : 7.498.001⁴⁰
- Πυκνότητα : 95,2 κατ./km²
- Εκτίμηση 2008 : 7.365.507⁴¹

Α.Ε.Π. (PPP)⁴²

- Ολικό (2009) : 77,800 δισ. \$⁴³
- Κατά κεφαλή : 10.540 \$⁴³

Α.Ε.Π. (Ονομαστικό)

- Ολικό (2009) : 42,385 δισ. \$⁴³
- Κατά κεφαλή : 5.742 \$⁴³

ΔΑΔ⁴⁴ (2007) : 0,826 – υψηλός

Νόμισμα : Σερβικό δηνάριο (RSD)

³⁹ Συμπεριλαμβάνεται το Κόσοβο, χωρίς το Κόσοβο 77.474km². Στα στοιχεία για τον πληθυσμό και το ΑΕΠ δεν συμπεριλαμβάνεται το Κόσοβο.

⁴⁰ Απογραφή Στατιστικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας της Σερβίας

⁴¹ Στατιστική Υπηρεσία Δημοκρατίας της Σερβίας

⁴² Αξία σε μονάδες αγοραστικής δύναμης - Εκτίμηση Οκτωβρίου 2008

⁴³ World Economic Outlook Database - ΔΝΤ (Οκτώβριος 2009) (ανακτήθηκε 18-10-2009)

⁴⁴ Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης

3.5.1. Γενικές Πληροφορίες για τη Σερβία

Η Σερβία, επίσημα **Δημοκρατία της Σερβίας**, είναι μεσόγεια χώρα των κεντρικών Βαλκανίων. Πρωτεύουσα της είναι το Βελιγράδι. Συνορεύει βόρεια με την Ουγγαρία, δυτικά με την Κροατία, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο και την Αλβανία, νότια με το Κοσσυφοπέδιο και την Π.Γ.Δ.Μ. και ανατολικά με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. Μέχρι τον Ιούνιο του 2006 ήταν μία από τις δύο δημοκρατίες που αποτελούσαν την ομοσπονδιακή Δημοκρατία Σερβία και Μαυροβούνιο.

Έχει πληθυσμό 7.365.507 κατοίκων⁴⁵ και έκταση 77.474 τ.χμ. Αποτελείται από την κεντρική Σερβία, την περιοχή του Κοσόβου στο νότο, και τη Βοϊβοντίνα στο βορά. Η επαρχία του Κοσόβου, παρ' ότι είναι μέρος της Σερβίας, από τον πόλεμο του 1999 κι έπειτα είναι προτεκτοράτο του ΟΗΕ και de facto εκτός του ελέγχου των Σερβικών αρχών. Μετά από δημοψήφισμα που διεξήχθη στο Μαυροβούνιο η ένωση Σερβίας-Μαυροβούνιου διαλύθηκε, συνεπώς και η Σερβία πλέον αποτελεί ανεξάρτητη δημοκρατία. Η διαδικασία απόσχισης ανακοινώθηκε ότι θα διαρκέσει δύο έως τρεις μήνες από την ημέρα του δημοψηφίσματος (21 Μαΐου 2006). Στις 5 Ιουνίου 2006, η Σερβία επίσημα κήρυξε τη διάλυση της Ομοσπονδίας με το Μαυροβούνιο.

3.5.2. Πολιτική της Σερβίας

Η Σερβία είναι Κοινοβουλευτική Δημοκρατία με αρχηγό της Κυβέρνησης τον Πρωθυπουργό στα πλαίσια ενός πολυκομματικού συστήματος. Η εκτελεστική εξουσία ασκείται από την κυβέρνηση. Η νομοθετική εξουσία ασκείται τόσο από την

⁴⁵ Χωρίς να συμπεριλαμβάνεται το Κόσοβο με βάση εκτιμήσεις για το 2008

Κυβέρνηση όσο και από την Εθνοσυνέλευση. Η Δικαιοσύνη είναι ανεξάρτητη, τόσο από την εκτελεστική όσο και από τη νομοθετική εξουσία.

Εκτελεστική εξουσία

Αρχηγός Κράτους της Σερβίας είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Από την 1η Ιουλίου του 2004 Πρόεδρος είναι ο Μπόρις Τάντιτς⁴⁶, που πρόκειται στο Δημοκρατικό Κόμμα (DS). Αρχηγός κυβερνήσεως είναι ο Πρωθυπουργός, ο οποίος και εκλέγεται από την Εθνοσυνέλευση. Ο πρωθυπουργός διορίζει το υπουργικό συμβούλιο, το οποίο λαμβάνει την έγκριση από το Κοινοβούλιο. Πρωθυπουργός από τις 7 Ιουλίου του 2008 είναι ο ανεξάρτητος Μίρκο Τσβέτκοβιτς.

Νομοθετική εξουσία

Η Εθνοσυνέλευση της Σερβίας αποτελείται από 250 μέλη, τα οποία εκλέγονται για τετραετή θητεία. Η Σερβία έχει πολυκομματικό σύστημα και επιτρέπεται η λειτουργία πολυάριθμων πολιτικών κομμάτων, εκ των οποίων κανένα κόμμα δεν έχει δυνατότητα να κυβερνήσει από μόνο του αλλά σχηματίζονται κυβερνήσεις συνασπισμού. Σήμερα υπάρχουν συνολικά 342 πολιτικά κόμματα στη Σερβία.

3.5.3. Οικονομία

Τα τελευταία χρόνια η χώρα έχει παρουσιάσει έναν υψηλό ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης, από τους υψηλότερους στην Ν.Α. Ευρώπη. Σε επίπεδο διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, έχει πραγματοποιηθεί εξαιρετική πρόοδος, απόδειξη

⁴⁶ Επανεξελέγη για δεύτερη θητεία στις 3 Φεβρουαρίου του 2008 και ορκίστηκε στις 15 Φεβρουαρίου του ίδιου έτους.

δε τούτου είναι η έκθεση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (E.B.R.D.), η οποία ανακήρυξε τη Σερβία “πρωταθλητή” μεταρρυθμίσεων και οικονομικής ανάπτυξης στη Ν.Α. Ευρώπη για το 2006. Σύμφωνα με έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, η Σερβία ανέβηκε 25 θέσεις μέσα σε δύο χρόνια, όσον αφορά στην πραγματοποίηση τέτοιου είδους μεταρρυθμίσεων.

Το 2006 δυναμική εμφανίσθηκε η συνολική οικονομική δραστηριότητα της Σερβίας, με αποτέλεσμα το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν αυτής, εκφρασμένο σε σταθερές τιμές του 2002, να σημειώσει αύξηση 5,8% έναντι σχετικής αύξησης 4,5% το 2005. Ιδιαίτερο δυναμισμό επέδειξαν οι τομείς των τηλεπικοινωνιών (αύξηση 38,7%), των μεταφορών (αύξηση 11,4%), της χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης και των κατασκευών (αύξηση 11,8%), ενώ με χαλαρότερους ρυθμούς κινήθηκαν οι τομείς του τουρισμού, των κρατικών υπηρεσιών και της υγείας.

Ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός το 2006 διαμορφώθηκε σε 6,6% (το χαμηλότερο σχετικό ποσοστό τα τελευταία 15 χρόνια) έναντι 17,7% το 2005, της εν λόγω ευνοϊκής εξέλιξης οφειλόμενης στην ακολουθηθείσα περιοριστική νομισματική πολιτική σε συνδυασμό με μία υπεύθυνη φορολογική πολιτική. Επισημαίνεται ότι το πιο πάνω χαμηλό ποσοστό πληθωρισμού, το οποίο παρά τους εκφρασθέντες αρχικά φόβους, δεν επέδρασε αρνητικά επί του ΑΕΠ και των εξαγωγών, διαμορφώθηκε σε ένα περιβάλλον σταθερής συναλλαγματικής ισοτιμίας του Διναρίου και διπλασιασμού των συναλλαγματικών αποθεμάτων της χώρας, που στις 31-12-06, ξεπερνούσαν τα Ευρώ 9,02 δις (\$ 12 δις).

Η βιομηχανική παραγωγή το 2006 αυξήθηκε κατά 4,7%, κυρίως σαν αποτέλεσμα της αύξησης κατά 5% στον μεταποιητικό τομέα και κατά 0,8% στην γεωργική βιομηχανία.

Επιπλέον, η αξία των άμεσων ξένων επενδύσεων την ίδια χρονιά (2006) ανήλθε σε \$ 4,1 δις έναντι \$ 1,5 δις το 2005. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην πώληση της εταιρείας κινητής τηλεφωνίας “Mobtel”, που εξαγοράστηκε από την Νορβηγική “Telenor” έναντι Ευρώ 1,513 δις.

Η ανεργία αν και παρέμεινε σε υψηλό επίπεδο, εντούτοις μειώθηκε κατά 2 % σε σχέση με το 2005, διαμορφούμενη σε περίπου 18,8% έναντι 20,8% το 2005.

Παρόλο που οι μεγάλες κοινωνικο-οικονομικές αντιθέσεις συνεχίζουν να υφίστανται και ο μέσος μηνιαίος μισθός ανέρχεται σε περίπου Ευρώ 250, εντούτοις έλαβε χώρα κατά το 2006 μία ελαφρά βελτίωση του βιοτικού επιπέδου κυρίως λόγω της δραστηκής μείωσης του πληθωρισμού.

Αξίζει να αναφερθεί πως ο φόρος εισοδήματος επιχειρήσεων είναι 10%, ο χαμηλότερος στην περιοχή της Ανατολικής Ευρώπης. Αυτός είναι άλλωστε ο λόγος που μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις όπως η Carlsberg, η Ball Packaging, η Tetra Pak, η Philip Morris, η British American Tobacco, η Telenor, η Coca-Cola κλπ δραστηριοποιούνται ήδη στη Σερβία.

Μακροοικονομικά Στοιχεία

Βασικός σκοπός της κυβέρνησης της γειτονικής χώρας είναι η ανάπτυξη του ΑΕΠ κατά 7% η οποία συνδέεται με τις ξένες επενδύσεις, τις ιδιωτικοποιήσεις και την αναδιάρθρωση του ιδιωτικού και επιχειρηματικού τομέα αλλά και των ιδιωτικοποιήσεων των τραπεζών.

3.5.4. Μεταφορές

Η Σερβία βρίσκεται στο σταυροδρόμι μεταξύ της Δυτικής και Ανατολικής Ευρώπης. Δύο μεγάλοι Πανευρωπαϊκοί Άξονες διασχίζουν την Σερβία, ο άξονας VII και ο άξονας X. Αν και η κατάσταση του υπάρχοντος οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου είναι γενικά καλή, εντούτοις πολλές γέφυρες δεν είναι λειτουργικές, κάτι που δεν βοηθά την απρόσκοπτη πραγματοποίηση των μεταφορών.

Σημειώνεται ότι ύστερα από την ανεξαρτητοποίηση του Μαυροβουνίου, τον Ιούνιο του 2006, η Σερβία έχασε την πρόσβασή της στην θάλασσα. Παρόλα αυτά, το λιμάνι του Βελιγραδίου, που βρίσκεται στο Δούναβη, αύξησε την γεωστρατηγική του σημασία όσον αφορά τη διακίνηση εμπορευμάτων, και αποτελεί ένα σημαντικό διαμετακομιστικό κέντρο για διανομή των αγαθών, διαχειρίζοντας περίπου 3 εκατομμύρια τόνους φορτίου ανά χρόνο.

3.5.5. Διεθνείς επενδύσεις στη Σερβία

Ελληνική παρουσία

Η Σερβία έχει παρουσιάσει εντυπωσιακή πρόοδο όσον αφορά στις προοπτικές της για την προσέλκυση Α.Ξ.Ε., δεδομένου ότι κατατάσσεται τέταρτη μεταξύ των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης στην προτίμηση των ξένων επενδυτών, για την ανάπτυξη στο εγγύς μέλλον επιχειρηματικής δραστηριότητας, αμέσως μετά τη Ρουμανία, τη Τουρκία και τη Βουλγαρία.

Πίνακας 1 ⁴⁷

Ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας σε χώρες της ΝΑΕ	
Ρουμανία	52%
Τουρκία	46%
Βουλγαρία	34%
Σερβία	29%
Ελλάδα	18%
Κροατία	16%
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	12%
Κύπρος	11%

Εντυπωσιακότερη ήταν ωστόσο η επίδοση της Σερβίας στην αύξηση του αριθμού των Α.Ξ.Ε. που υλοποιήθηκαν κατά το παρελθόν, καθώς και η σχετική μακροπρόθεσμη τάση που παρουσιάζει. Ειδικότερα, το 2007 υλοποιήθηκαν στη χώρα 64 Α.Ξ.Ε., γεγονός που συνιστά αύξηση κατά 174% σε σχέση με το 2006. Η επίδοση αυτή ήταν η υψηλότερη μεταξύ των χωρών της ΝΑΕ (βλ. Πίνακα 2), από τις επενδύσεις δε αυτές δημιουργήθηκε ο δεύτερος μεγαλύτερος, μεταξύ των υπό εξέταση χωρών, αριθμός νέων θέσεων εργασίας (5.400 νέες θέσεις εργασίας).

Πίνακας 2 ⁴⁸

Αριθμός υλοποιηθεισών Α.Ξ.Ε. κατά το 2007 (ποσοστιαία διαφορά σε σχέση με το 2006)	
Ρουμανία	149 (+ 6%)
Σερβία	64 (+ 174%)
Βουλγαρία	60 (- 12%)
Τουρκία	40 (+ 43%)
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	14 (+ 40%)

⁴⁷ Πηγή : “Ernst & Young ” Southeast Europe Attractiveness Survey 2008

⁴⁸ Πηγή : “Ernst & Young ” European Investment Monitor 2008

Κροατία	12 (- 20%)
Ελλάδα	11 (- 8%)

Πίνακας 3 ⁴⁹

Αριθμός υλοποιηθεισών Α.Ξ.Ε. στη Σερβία στην περίοδο 2003 έως 2007	
2003	5
2004	21
2005	19
2006	23
2007	64

Οι ξένοι επενδυτές παρουσιάζονται να προτιμούν τη Σερβία για την υλοποίηση Α.Ξ.Ε. στο δευτερογενή τομέα της οικονομίας και ειδικότερα στη βιομηχανία. Από το σύνολο των επενδύσεων που υλοποιήθηκαν το 2007, το 68% αφορούσε στη βιομηχανία και κυρίως στη μεταποίηση. Ιδιαίτερες προοπτικές φαίνεται να παρουσιάζει η χώρα στην προσέλκυση Α.Ξ.Ε. στον τομέα της επεξεργασίας τροφίμων, στην αυτοκινητοβιομηχανία και στον τομέα των ηλεκτρονικών, τομείς στους οποίους επέτυχε να προσελκύσει τον μεγαλύτερο (στον πρώτο τομέα) ή τον δεύτερο μεγαλύτερο (στους επόμενους δύο) αριθμό Α.Ξ.Ε. μεταξύ των χωρών της ΝΑΕ κατά το 2007.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ενέκρινε δάνειο προς τη Σερβία στις αρχές του 2009, ύψους 402,5 εκατομ. Ευρώ.

Σύμφωνα με δηλώσεις του αντιπροέδρου της σερβικής κυβέρνησης, Μπόζινταρ Τζέλιτς οι άμεσες ξένες επενδύσεις στη Σερβία ανήλθαν στα 625 εκατ.

⁴⁹ Πηγή : “Ernst & Young ” European Investment Monitor 2008

ευρώ το πρώτο τρίμηνο του 2009. Η σερβική κυβέρνηση εκτιμά ότι το συνολικό οικονομικό ύψος των άμεσων ξένων επενδύσεων (FDI), που θα εισρεύσουν στη σερβική οικονομία, θα φτάσει στα 1,5 εκατ. ευρώ, μέχρι το τέλος του 2009. Στο μεταξύ, η διεθνής εταιρεία επιχειρηματικών συμβούλων, αλλά και οικονομικών αξιολογήσεων, Dun & Bradstreet (D&B), στη μηνιαία αξιολόγησή της για το μήνα Μάιο, εκτιμά ότι οι επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στη σερβική οικονομία, δε θα κλυδωνίσουν ουσιαστικά τα μακροοικονομικά της, δεδομένα.

Ως βασικές αδυναμίες της Σερβίας και τομείς στους οποίους η χώρα θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της για βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης, οι ξένοι επενδυτές εντοπίζουν τις υποδομές στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, των μεταφορών και της επιμελητείας, την ποιότητα ζωής, τη διαφάνεια, τη γραφειοκρατία, τη διαφθορά, την υιοθέτηση των προτύπων της Ε.Ε. σε θέματα ρύθμισης και παρακολούθησης της οικονομίας, την ποιότητα ζωής, τη δυνατότητα πρόσβασης σε υποδομές έρευνας και ανάπτυξης και τέλος την πολιτική σταθερότητα. Όσον αφορά στην τελευταία παράμετρο, της πολιτικής σταθερότητας, αξιολογείται ως κομβικής σημασίας για την εν γένει πορεία της χώρας και θεωρείται ότι όταν αυτή εισέλθει σε σταθερή τροχιά ένταξης στην Ε.Ε. αναμένεται να εντατικοποιηθεί σημαντικά το ενδιαφέρον των ξένων επενδυτών.

Ιδιαίτερης μνείας τέλος, που αποτελεί ζήτημα στο οποίο θα πρέπει άμεσα να επικεντρώσει τις προσπάθειές της η Σερβία για βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης, είναι και η εικόνα της χώρας στο εξωτερικό (country image). Για παράδειγμα μόνον το 5% των αναφορών των διεθνών Μ.Μ.Ε. στη Σερβία αφορούν σε θέματα οικονομικού και επιχειρηματικού ενδιαφέροντος, ενώ το ενδιαφέρον

μονοπωλούν τα πολιτικά θέματα (80% των σχετικών αναφορών). Άμεση απόρροια του γεγονότος αυτού είναι το ότι μόνον το 22% των ξένων επενδυτών έχουν καλή και σαφή γνώση του επενδυτικού περιβάλλοντος στη χώρα. Ως εκ τούτου κρίνεται ότι θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για διοχέτευση επαρκούς και ποιοτικής πληροφόρησης στους εν δυνάμει επενδυτές για τα αναμφισβήτητα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η χώρα για την προσέλκυση Α.Ξ.Ε.

Ελλάδα - Σερβία

Από τις πρώτες στον πίνακα των ξένων επενδυτών στη Σερβία κατατάσσεται η Ελλάδα, με κυριότερους τομείς: τράπεζες, τηλεπικοινωνίες, πετρέλαιο, ζάχαρη, τσιμέντα, αγροτική βιομηχανία, τουρισμό κ.ά.

Στην αγορά της Σερβίας δραστηριοποιούνται 200 αμιγώς ελληνικές επιχειρήσεις και 250 μεικτές, που απασχολούν περισσότερους από 25.000 εργαζομένους. Οι άμεσες ελληνικές επενδύσεις ανέρχονται σε περίπου 2,2 δισ. ευρώ και το σύνολο (άμεσων και έμμεσων) υπερβαίνει τα 2,5 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με το γραφείο οικονομικών και εμπορικών υποθέσεων της ελληνικής πρεσβείας στο Βελιγράδι, οι ελληνικές επενδύσεις έχουν συμβάλει και συμβάλλουν σημαντικά στον εκσυγχρονισμό της οικονομίας της Σερβίας, στην αύξηση της απασχόλησης, στην ενίσχυση του επενδυτικού κλίματος και στην αύξηση των φορολογικών εσόδων. Μεταξύ των κυριότερων ελληνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στη Σερβία περιλαμβάνονται: ΟΤΕ, ΕΛΠΕ-ΕΚΟ, Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης, Τιτάν, Coca Cola Hellenic Serbia 3E, Βερόπουλος, Intracom, Alumil-Μυλωνάς, Εθνική Τράπεζα, Alpha Bank, Eurobank, Τράπεζα Πειραιώς, Αγροτική Τράπεζα, Ηλεκτρονική Αθηνών, Αθηναϊκή Ζυθοποιία, ΙΚΡΡ Ρόκας, ΑΧΧΟΝ-Γερμανός, Νεοχημική

Λαυρεντιάδης, Αλάπης, Marfin Investment Group, Lamda Development, Καζίνο Λουτρακίου, όμιλος Δασκαλαντωνάκη, όμιλος Λασκαρίδη κ.ά.

Εμπορικές Σχέσεις

Οι διμερείς εμπορικές σχέσεις παρουσίασαν σχετική στασιμότητα, η οποία αποδίδεται στο υφιστάμενο διεθνώς γενικότερο αρνητικό οικονομικό κλίμα. Ο όγκος εμπορίου μεταξύ Ελλάδας και Σερβίας το διάστημα Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2008 ανήλθε σε περίπου 309,7 εκατ. ευρώ. Οι ελληνικές εξαγωγές ανήλθαν σε 178,9 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας μείωση 2,5% έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2007, ενώ οι σερβικές εξαγωγές ανήλθαν σε 130,8 εκατ. ευρώ (αύξηση 8,2 %). Πλεόνασμα υπέρ της Ελλάδας για το πρώτο ενδεκάμηνο 2008 48,1 εκατ. ευρώ.

- **Ελληνικές εξαγωγές:** πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου, μη σιδηρούχα μέταλλα και προϊόντα μετάλλων, φρούτα - λαχανικά, προϊόντα βαφής και βυρσοδεψίας, καπνός, πλαστικά, μηχανήματα βιομηχανικής χρήσης, νήματα και υφάσματα κ.ά.
- **Ελληνικές εισαγωγές:** ζάχαρη & προϊόντα αυτής, πλαστικές ύλες, σίδηρος και χάλυβας, μη σιδηρούχα μέταλλα, ξυλεία, χαρτί-χαρτόνι, ενδύματα κ.ά.

Τα Προβλήματα των Επιχειρήσεων

Οι ελληνικές επιχειρήσεις, και γενικότερα οι αλλοδαπές, αντιμετωπίζουν στη Σερβία τα παρακάτω προβλήματα, που συναντώνται συνήθως σε κοινωνίες και οικονομίες, οι οποίες βρίσκονται σε καθεστώς μετάβασης:

- Ανεπάρκεια δημόσιας διοίκησης, υπερβολική γραφειοκρατία, διοικητικές παρεμβάσεις, αδιαφανείς διαδικασίες, εκτεταμένη παρά την πρόοδο που

έχει επιτευχθεί διαφθορά και πρακτικές αντίθετες προς τον υγιή ανταγωνισμό ιδιαίτερα στους διαγωνισμούς και στις αναθέσεις έργων.

- Έλλειψη ασφάλειας δικαίου, δυστοκία και αβεβαιότητα δικαστικής προστασίας.
- Περίπλοκο και ασαφές καθεστώς ιδιοκτησίας επί των ακινήτων.
- Υπερβολικός αριθμός και δυσκολίες στην έκδοση απαραίτητων αδειών, (πολεοδομικών, υγειονομικών, περιβάλλοντος κ.ά.) ιδιαίτερα από τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Ελλιπείς υποδομές, κυρίως οδικές και σιδηροδρομικές.
- Προστατευτική εμπορική πολιτική, υπερβολικοί υγειονομικοί και φυτοϋγειονομικοί έλεγχοι στα τελωνεία, με αποτέλεσμα καθυστερήσεις και αύξηση κόστους.

3.5.6. Η εταιρεία Σαράντης στη Σερβία

Η SARANTIS Serbia & Montenegro, θυγατρική του Ομίλου Σαράντη, ιδρύθηκε το 1997 και εδρεύει στο Βελιγράδι.

Η δραστηριότητα της Σερβικής εταιρείας περιλαμβάνει τη διανομή ιδιοπαραγόμενων καλλυντικών ευρείας διανομής και καλλυντικά ευρείας διανομής τρίτων, καθώς επίσης και ιδιοπαραγόμενα είδη οικιακής χρήσης και προϊόντα επιλεκτικής διανομής. Έτσι μεταξύ των προϊόντων που διατίθενται περιλαμβάνονται η ανδρική αρωματική σειρά STR8, οι γυναικείες σειρές αρωμάτων C-THRU και BU, τα αντηλιακά CARROTEN τα είδη περιποίησης υποδημάτων CAMEL και τα

προϊόντα FINO, GROSIK, TUB-O-FLO, καθώς επίσης και τα αρώματα ANTONIO BANDERAS, ELITE MODEL, MANGO, SPIRIT, EVERLAST, YACHTMAN, κ.α.

3.5.7. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑ⁵⁰

ΣΤΟΙΧΕΙΑ	2008 ⁵¹	2007 ⁵¹
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΓΑΘΩΝ	938.063.000	762.021.000
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	223.596.000	185.840.000
ΦΟΡΟΙ	- 25.840.000	- 20.850.000
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	197.756.000	164.990.000

Όπως φαίνεται και από τον παραπάνω πίνακα οικονομικών στοιχείων της εταιρείας, η τελευταία παρουσιάζει ανοδική πορεία στη Σερβία επιδεικνύοντας μία αύξηση των καθαρών εσόδων της από τις πωλήσεις κατά 23,10% αν συγκρίνουμε τα έτη 2007 και 2008. Επιπρόσθετα, συγκρίνοντας τα ίδια έτη παρατηρούμε ότι παρουσιάζεται και μία αύξηση στα καθαρά κέρδη της εταιρείας κατά 19,86%.

Γίνεται αντιληπτό πως η παγκόσμια οικονομική κρίση που πλήττει πολλές οικονομίες του κόσμου δεν εμπόδισε την εταιρεία Σαράντης να αναπτύσσεται συνεχώς και να στοχεύει σε περαιτέρω ανάπτυξη στο μέλλον.

⁵⁰ Ετήσια Οικονομική Κατάσταση Σαράντης – Σερβία περιόδου από 01/01/2008 - 31/12/2008

⁵¹ Τα ποσά εκφράζονται σε Σερβικά δηνάρια (RSD)

3.6. ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Η Ουγγαρία είναι κράτος της κεντρικής Ευρώπης που στα ανατολικά συνορεύει με τη Ρουμανία, στα νότια με τη Γιουγκοσλαβία, στα δυτικά με την Αυστρία και στα βόρεια με την Τσεχοσλοβακία. Δεν έχει διέξοδο στη θάλασσα. Έχει έκταση 93.030 τ. χλμ. και πληθυσμό που ξεπερνά τα 11.000.000 κατοίκους.

Πρωτεύουσα της Ουγγαρίας είναι η Βουδαπέστη, επίσημη γλώσσα της είναι η ουγγρική, ενώ νόμισμά της είναι το φιορίνι (HUF). Από τους Ούγγρους που κηρύσσουν υπέρ κάποιου θρησκευάματος, περίπου το 68% δηλώνουν ότι είναι Ρωμαιοκαθολικοί, το 21% από μεταρρύθμιση (Calvinist) και 6% Προτεστάντες Ευαγγελικής (Λουθηρανική).

Το έδαφος της Ουγγαρίας είναι σχεδόν τελείως πεδινό. Μόνο στα βόρεια υπάρχουν μερικοί λόφοι. Το κλίμα της είναι σχεδόν ηπειρωτικό. Η μέση ετήσια θερμοκρασία φτάνει στους 11,7° C πάνω από το μηδέν. Ο θερμότερος μήνας είναι ο Ιούλιος με μέση θερμοκρασία 22° C.

Η Ουγγαρία είναι αγροτοβιομηχανική χώρα. Τα βασικότερα γεωργικά προϊόντα είναι το σιτάρι και το καλαμπόκι κι ακολουθούν το κριθάρι, η σίκαλη, η βρώμη, οι πατάτες, τα ζαχαρότευτλα τα κηπευτικά, ενώ, τα τελευταία χρόνια, έχει αυξηθεί σημαντικά η καλλιέργεια του καπνού. Μεγάλη είναι επίσης και η αμπελοκαλλιέργεια. Τα κρασιά της Ουγγαρίας θεωρούνται από τα καλύτερα της Κ. Ευρώπης. Σημαντική και μεγάλη πλουτοπαραγωγική πηγή είναι η κτηνοτροφική παραγωγή καθώς και η πτηνοτροφική. Η αλιεία είναι περιορισμένη και βασίζεται κυρίως στις τεχνητές λίμνες και στα εκτροφεία ψαριών, καθώς και στα ποτάμια.

Το υπέδαφος της χώρας είναι πλούσιο σε ορυκτά, όπως ουράνιο, βωξίτες, κάρβουνο, σιδηρομετάλλευμα κλπ., που βοήθησαν να αναπτυχθεί σημαντικά η βιομηχανία της οποίας σημαντικότεροι τομείς είναι η χαλυβουργία, η μεταλλουργία, η μηχανουργία, η χημική βιομηχανία και η ελαφρά βιομηχανία (βιομηχανία τροφίμων, υφαντουργία κλπ.).

Η Ουγγαρία προσχώρησε στον ΟΟΣΑ το 1996 και στο ΝΑΤΟ το 1999, ενώ το 2004 η χώρα έγινε δεκτή στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.6.1. Πολιτικοί Παράγοντες

➤ Κυβέρνηση

Το πολίτευμα της Ουγγαρίας είναι Κοινοβουλευτική Δημοκρατία με αρχηγό κράτους τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος εκλέγεται για περίοδο πέντε ετών από το Κοινοβούλιο. Η νομοθετική εξουσία ασκείται από το Κοινοβούλιο, το οποίο αποτελείται από 386 έδρες. Οι βουλευτές εκλέγονται με άμεσες εκλογές για 4ετή θητεία. Τώρα Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας είναι ο Λάσλο Σόλιομ και Πρωθυπουργός ο Βίκτορ Ορμπάν.⁵²

➤ Φόροι

Φορολογία Φυσικών Προσώπων

Η Ουγγαρία παραμένει μία από τις χώρες με τις μεγαλύτερες φορολογικές επιβαρύνσεις και το φορολογικό σύστημα κρίνεται ως περίπλοκο. Αποτέλεσμα αυτών των δεδομένων είναι η δημιουργία παραοικονομίας, το μέγεθος της οποίας εκτιμάται περί το 18% του ΑΕΠ.

⁵² Ο Ορμπάν ορκίστηκε πρωθυπουργός στις 29 Μαΐου 2010 - Απογευματινή, Ουγγαρία: Νέος πρωθυπουργός ο Βίκτορ Ορμπάν, 28-05-2010

Η βασική εταιρική φορολογική επιβάρυνση ανέρχεται σε 16%, ενώ η φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων είναι της τάξης του 18% μέχρι εισόδημα 1,7 εκατ. HUF. Για μεγαλύτερα εισοδήματα προβλέπεται φορολογία 306.000 HUF + 36% επί του επιπλέον ποσού.

Φορολογία Επιχειρήσεων

Ο κανονικός συντελεστής του φόρου εισοδήματος είναι 16% για την ουγγρική και ξένες εταιρείες. Ο φορολογικός συντελεστής για τα πρώτο HUF 50 εκατ. ευρώ (200.000) του φορολογητέου εισοδήματος είναι 10% αντί του 16%.

Φορολογία Προστιθέμενης Αξίας

Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ είναι 20% στην Ουγγαρία. Υπάρχουν ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες τα οποία υπόκεινται σε φόρο με μειωμένο συντελεστή 5%, π.χ. ορισμένα φαρμακευτικά προϊόντα, βιβλία, καθημερινά χαρτιά. Η φορολογική βάση για μια συναλλαγή είναι η τιμή πώλησης συν την αμοιβή για τις υπηρεσίες προς και από άλλες συναφείς δαπάνες, αλλά με εξαίρεση τις εκπτώσεις είναι περισσότερες περιπτώσεις. Οι εισαγωγές υπόκεινται σε ΦΠΑ επί της φορολογητέας βάσης. Υπολογίζεται ως το άθροισμα της δασμολογητέας αξίας, συν τους τελωνειακούς δασμούς, τέλη και άλλες κρατικές εισφορές.

➤ Διεθνές Εμπόριο

Εξωτερικό εμπόριο Ουγγαρίας 10μηνο 2007

Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ουγγαρίας το εξωτερικό εμπόριο της χώρας κατά το πρώτο 10μηνο του 2007 έχει ως εξής:

	10μηνο 2007	10μηνο 2006	2006
Εισαγωγές	56.858,9	50.228,7	61.314,3

Εξαγωγές	56.502,9	48.046,7	58.935,2
Ισοζύγιο	-356,0	-2.182,0	-2.379,1

Εντύπωση προκαλεί η δραματική μείωση του ελλείμματος ισοζυγίου εμπορικών συναλλαγών κατά 83,7%, λόγω αύξησης των εξαγωγών κατά 18% έναντι αύξησης 13% των εισαγωγών.

Το εμπόριο της Ουγγαρίας με τους σημαντικότερους εταίρους της έχει ως εξής:

Εκατ. ευρώ

	10μηνο 2007			10μηνο 2006		
	Εισαγ.	Εξαγωγ.	Ισοζ.	Εισαγ.	Εξαγωγ.	Ισοζ.
Γερμανία	15.631,6	16.430,3	+798,7	13.760,2	14.349,6	+589,4
Ρωσία	3.828,8	1.747,9	-2.080,9	4.152,7	1.237,9	-2.914,8
Αυστρία	3.410,3	2.552,8	-857,5	3.148,9	2.352,8	-796,1
Κίνα	2.928,6	627,5	-2.301,1	2.546,6	510,2	-2.036,4
Ιταλία	2.586,0	3.136,4	+551,5	2.328,8	2.633,4	+304,6
Γαλλία	2.461,6	2.653,5	+191,9	2.406,3	2.256,4	-149,9
Ολλανδία	2.395,1	1.776,7	-618,4	2.177,4	1.456,3	-721,1
Πολωνία	2.251,5	2.388,9	+137,4	2.148,4	1.920,3	-228,1
.....
Ελλάς	63,6	357,9	+294,3	51,5	254,9	+203,4

Η ανάλυση του ουγγρικού εξωτερικού εμπορίου ανά κατηγορία προϊόντων, έχει ως ακολούθως:

Εκατ. ευρώ

	10μηνο 2007				10μηνο 2006			
	Εισαγ.	%	Εξαγωγ.	%	Εισαγ.	%	Εξαγωγ.	%
Τρόφιμα, ποτά, καπνός	2.356,3	4,1	3.540,0	6,3	1.985,1	4,0	2.593,4	5,4
Πρώτες ύλες	970,5	1,7	1.080,5	1,9	849,1	1,7	932,3	1,9
Καύσιμα, ενέργεια	5.363,7	9,4	1.535,2	2,7	5.634,1	11,2	1.221,3	2,5
Μεταποιημένα προϊόντα	18.787,9	33,0	15.292,4	27,1	16.394,3	32,6	13.438,0	28,0
Μηχανήματα, οχήματα	29.380,5	51,7	35.054,7	62,0	25.371,8	50,5	29.884,7	62,2

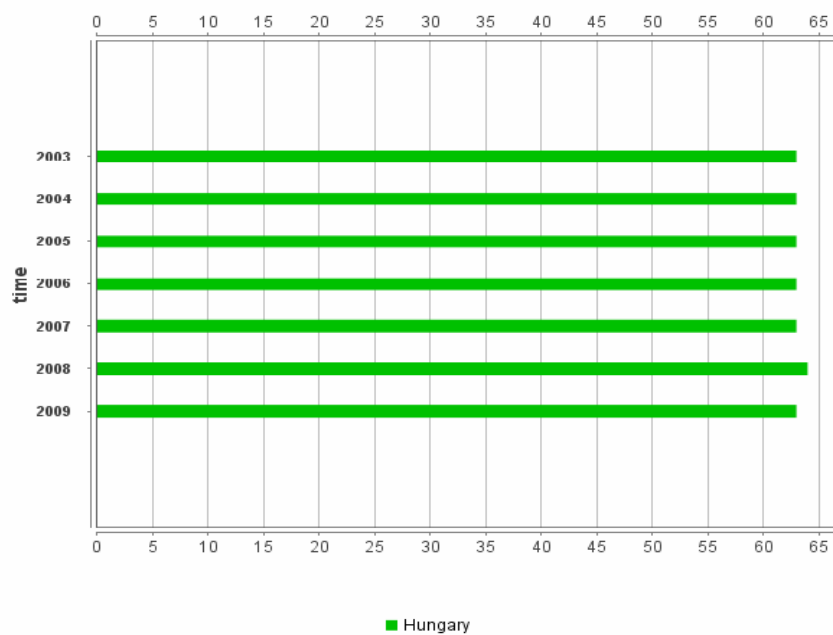
Εάν συνυπολογισθεί και το εμπόριο υπηρεσιών, το γενικό εμπορικό ισοζύγιο της Ουγγαρίας αναμένεται να παρουσιάσει πλεόνασμα της τάξης των 2 δις ευρώ περίπου.

3.6.2. Οικονομικοί Παράγοντες

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε από το παρακάτω διάγραμμα, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ βρίσκεται στα ίδια περίπου επίπεδα και θα μπορούσαμε να πούμε ακριβώς στα ίδια επίπεδα για τα έτη 2003-2009. Μια αισθητή αύξηση παρατηρούμε στο έτος 2008.

53

GDP per capita in PPS
GDP per capita in Purchasing Power Standards (PPS) (EU-27 = 100)

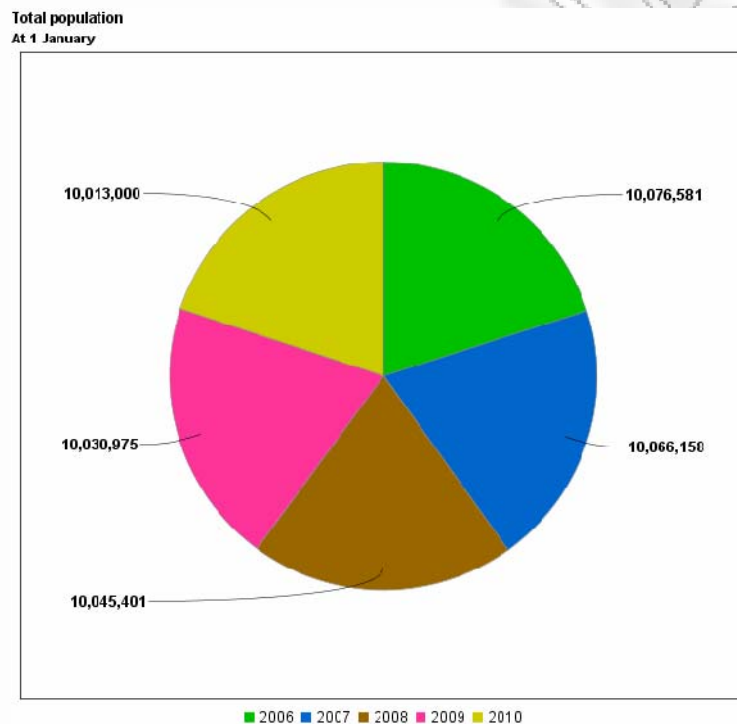

⁵³ Πηγή : Eurostat

3.6.3. Κοινωνικοπολιτιστικοί Παράγοντες

➤ Πληθυσμός⁵⁴

Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε από το διπλανό διάγραμμα, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία μείωση στον πληθυσμό της Ουγγαρίας.

➤ Κόστος εργατικού δυναμικού

Από τον Ιανουάριο του 2009 ο ελάχιστος ακαθάριστος μηνιαίος μισθός είναι: 71500 HUF, περίπου δηλ., 247€.

➤ Ανεργία

Τα στοιχεία της ανεργίας μέχρι το 2007 δεν είναι ιδιαίτερα αισιόδοξα για την Ουγγαρία. Από το 2005 παρατηρείται σημαντική αύξηση στο ποσοστό των ανέργων.

⁵⁴ Πηγή Διαγράμματος : Eurostat

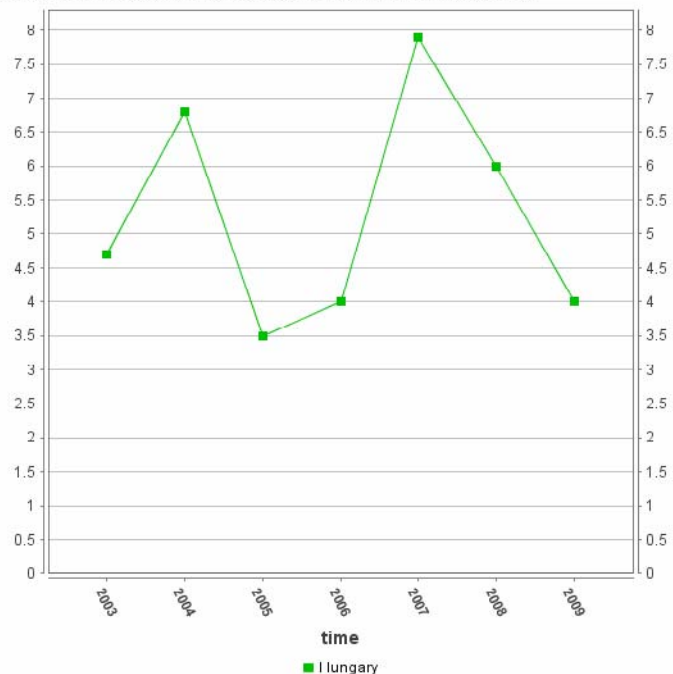
Period	Number of unemployed	Changes compared to previous year	
	Thousand	Thousand	%
1999	284.8	-28.3	91.0
2000	262.5	-22.3	92.2
2001	234.1	-29.6	88.8
2002	238.8	4.7	102.0
2003	244.5	5.7	102.3
2005	303.9	59.4	107.2
2006	317.0	13.7	104.3
2007 3 rd quarter	307,0	-10,0	96.8

Source: HCSO

➤ Πληθωρισμός⁵⁵

Επίσης και ο πληθωρισμός παρουσιάζει αυξητικές τάσεις. Το 2007 ο δείκτης ήταν ιδιαίτερα υψηλός. Θετικό όμως είναι το γεγονός ότι το 2008, ο δείκτης έπεσε στο 6%, ενώ το 2009 έπεσε ακόμα περισσότερο.

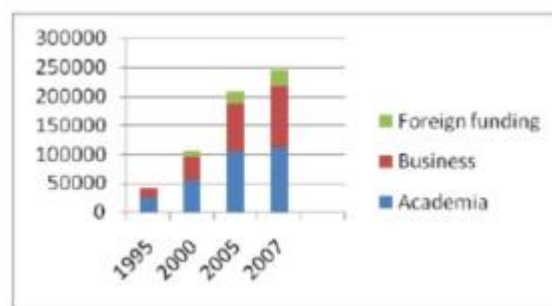
HICP - all items - annual average inflation rate
Annual average rate of change in Harmonized Indices of Consumer Prices (HICPs)

⁵⁵ Πηγή Πίνακα : Eurostat

3.6.4. Τεχνολογικοί Παράγοντες

Οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (R&D) ανήλθαν σε 800 εκατ. Ευρώ το 2007 (το 1% του ΑΕΠ), παρουσιάζοντας έτσι αύξηση 70% σε σύγκριση με το 2001 και 15% σε σύγκριση με το 2005. Η αύξηση των δαπανών σε R&D (σε εκατ. HUF) φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

Η Ουγγαρία μπορεί να υπερηφανεύεται για μία μεγάλη παρουσία πολυεθνικών επιχειρήσεων που επενδύουν σε Έρευνα & Ανάπτυξη. Το Λογισμικό, η αυτοκινητοβιομηχανία και τα φαρμακευτικά προϊόντα είναι οι τρεις κυριότεροι τομείς σε Έρευνα & Ανάπτυξη που υπολογίζονται ότι αποτελούν το 65% των συνολικών επενδύσεων σε R&D.

3.6.5. Περιβαλλοντικοί Παράγοντες

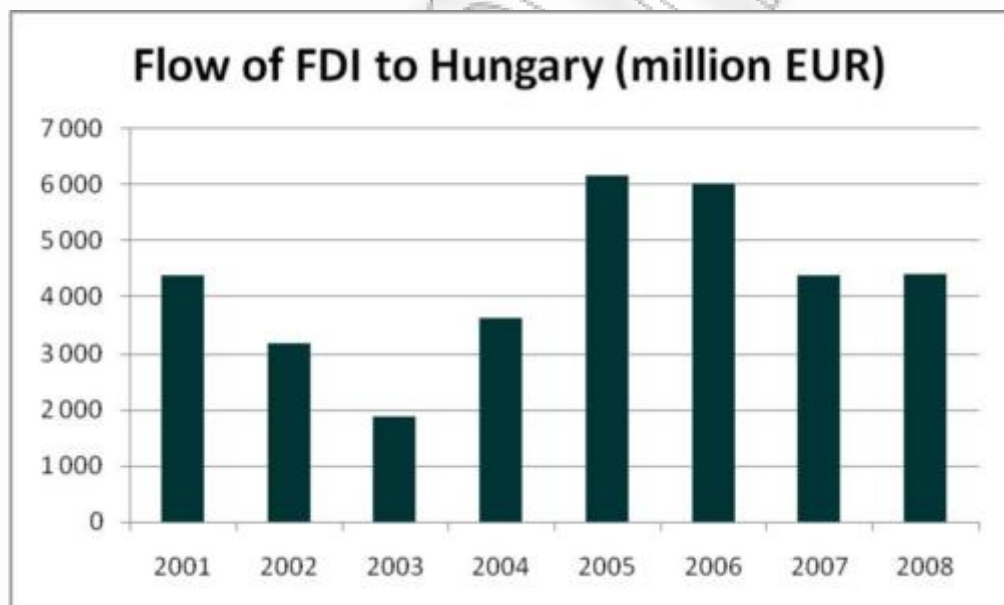
Μετά την ένταξη της Ουγγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η χρησιμοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας άρχισε να αναπτύσσεται έντονα στην χώρα. Ενώ πριν το 2004, η παραγωγή της πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας άγγιζε μόνο το 0,5% της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, από το πρώτο τρίμηνο του 2009 έφτασε το 4,3% και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας περίπου στο 5,1% επί του συνόλου της πρωτογενούς ενέργειας εφοδιασμού.

Το 2008 η κυβέρνηση ενέκρινε τη στρατηγική για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας από το 2007 - 2020. Η στρατηγική θα ευνοήσει τη συμπαραγωγή

ηλεκτρισμού και θερμότητας και τη δημιουργία μικρών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε τοπικό επίπεδο. Η στρατηγική προβλέπει ένα σημαντικό ποσό των επενδύσεων έως το 2020 στον τομέα της βιομάζας, της αιολικής, ηλιακής και γεωθερμικής ενέργειας.

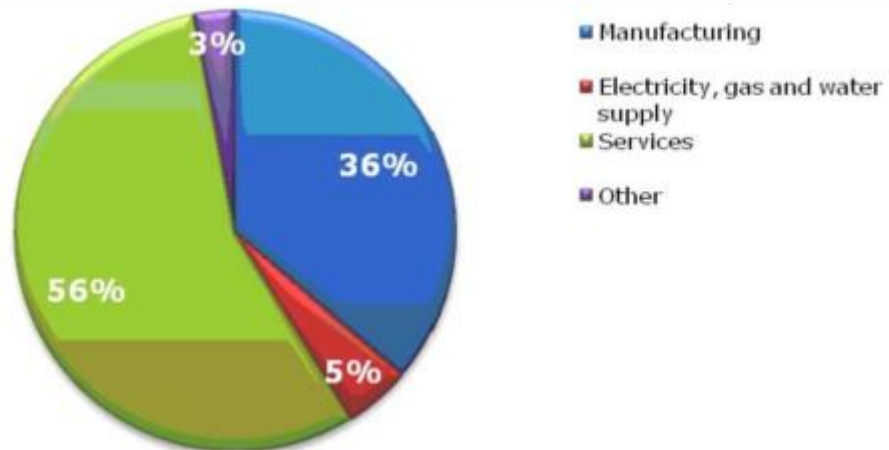
3.6.6. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Ο ρυθμός ανάπτυξης της Ουγγαρίας στις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις κρίνεται ιδιαίτερα ικανοποιητικός, λαμβάνοντας υπόψη το παρακάτω διάγραμμα.

Source: Hungarian Investment and Trade Development Agency

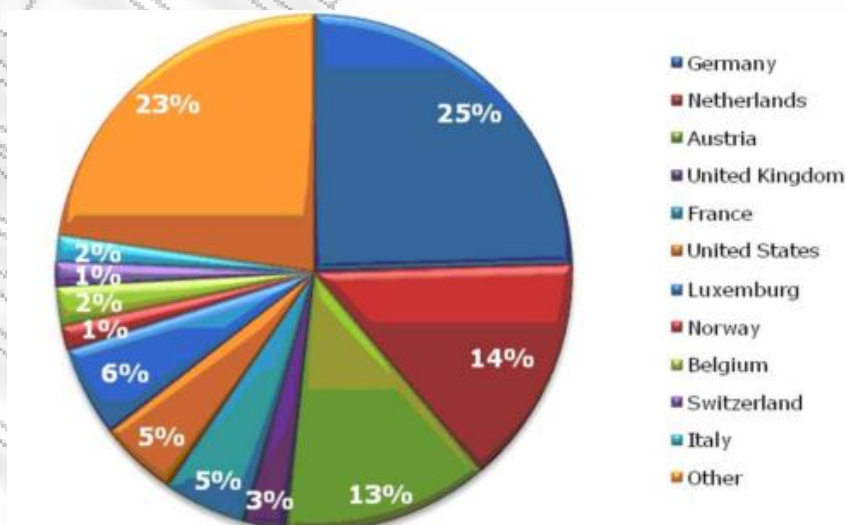
Σχεδόν το ήμισυ των ξένων επενδύσεων στην Ουγγαρία έχουν σωρευθεί στον τομέα της μεταποίησης. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990 η κατασκευή ήταν ο κύριος στόχος όλων των επενδύσεων. Από το 1995, ωστόσο, οι υπηρεσίες έχουν κερδίσει και αυτές έδαφος γιατί η ιδιωτικοποίηση στον τομέα αυτό ξεκίνησε πιο αργά από αυτόν της μεταποίησης.

Source: Hungarian National Bank 2009

Η Γερμανία είναι η πιο σημαντική χώρα προέλευσης με το 25% του συνόλου των άμεσων ξένων επενδύσεων, ακολουθούμενη από την Ολλανδία (14%) και την Αυστρία (13%). Οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι ο μεγαλύτερος μη ευρωπαϊκός επενδυτής (5%). Σε πολλές περιπτώσεις οι επενδύσεις που διέρχονται από την Ολλανδία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες προέρχονται από τις ΗΠΑ. Μεταξύ των χωρών της Ασίας, η Ιαπωνία και η Νότια Κορέα έχουν συμβάλει στην αύξηση του ρόλου των άμεσων ξένων επενδύσεων.

Source: Hungarian National Bank 2009

3.6.7. Η Εταιρεία Σαράντης στην Ουγγαρία

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2006. Η δραστηριότητά της περιλαμβάνει τη διάθεση των ιδιοπαραγόμενων καλλυντικών STR8, C- THRU, BU και CARROTEN και των ιδιοπαραγόμενων προϊόντων οικιακής χρήσης (FINO & TUB-O-FLO) καθώς επίσης και των αρωματικών Everlast.

Επιπρόσθετα, ο όμιλος ολοκλήρωσε τον Σεπτέμβριο του 2008 την εξαγορά της ουγγρικής εταιρείας προϊόντων οικιακής χρήσης TRADE 90. Η εταιρεία αυτή δραστηριοποιείται από το 1991 στο χώρο των προϊόντων οικιακής χρήσης και ειδικότερα στην παραγωγή και διανομή προϊόντων συσκευασίας τροφίμων. Αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους προμηθευτές της ουγγρικής αγοράς έχοντας μακροχρόνιες συμφωνίες με τους βασικούς μεγάλους λιανέμπορους, ενώ διατηρεί ισχυρό δίκτυο διανομής καλύπτοντας ολόκληρη την αγορά. Εξάλλου, σημαντικό είναι το γεγονός ότι τα προϊόντα συσκευασίας της TRADE 90 έχουν καλή τοποθέτηση στην αγορά και διαθέτουν την 2η θέση σε μερίδια αγοράς.

3.6.8. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑ⁵⁶

Η Ουγγαρία είναι από τις χώρες που παρουσιάζουν ζημιές όσον αφορά στην εταιρεία Σαράντης.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ	2008 ⁵⁷	2007 ⁵⁷
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΓΑΘΩΝ	656.802.000	574.631.000

⁵⁶ Ετήσια Οικονομική Κατάσταση Σαράντης – Ουγγαρία περιόδου από 01/01/2008 - 31/12/2008

⁵⁷ Τα ποσά παρουσιάζονται σε φιορίνι (HUF).

ΚΕΡΔΗ / ΖΗΜΙΑ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	- 221.981.000	- 123.277.000
ΦΟΡΟΙ	- 1.166.000	- 480.000
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ / ΖΗΜΙΑ	- 223.147.000	- 123.757.000

Όπως φαίνεται από τον πίνακα των οικονομικών στοιχείων της εταιρείας στην Ουγγαρία παρατηρείται μία πτώση στα καθαρά κέρδη. Παρόλο που οι πωλήσεις έχουν αυξηθεί το 2008 σε σχέση με το προηγούμενο έτος, τα καθαρά κέρδη μειώνονται με αύξοντα ρυθμό.

Αυτή η πτώση οφείλεται στο μεγάλο κόστος πρώτων υλών, μισθοδοσίας και σε άλλα λειτουργικά έξοδα σε συνδυασμό με τη παγκόσμια οικονομική κρίση κατά την οποία η Ουγγαρία είναι από τις χώρες που έχουν πληγεί περισσότερο.

3.7. Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

(ΠΓΔΜ)

Σημαία της Π.Γ.Δ.Μ

Εθνόσημο της Π.Γ.Δ.Μ

- **Πρωτεύουσα:** Σκόπια (και μεγαλύτερη πόλη)
- **Πληθυσμός :** 506.926
- **Επίσημες γλώσσες :** Σλαβομακεδονικά ⁵⁸
- **Πολίτευμα** Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
- **Πρόεδρος** Γκιόργκε Ίβανοφ
- **Πρωθυπουργός** Νίκολα Γκρούεβσκι
- **Ανεξαρτησία** 8 Σεπτεμβρίου 1991
- **Ισχύον Σύνταγμα** 17 Νοεμβρίου 1991, σε ισχύ στις 20 Νοεμβρίου 1991 ⁵⁹
- **Έκταση**

Σύνολο	25.713 km ²
% Νερό	1,9
Σύνορα	766 χμ.

⁵⁸ Σύμφωνα με το σύνταγμα, οι επίσημες γλώσσες του κράτους είναι η Σλαβομακεδονική, και όποιες άλλες γλώσσες ομιλούνται από πάνω από 20% του συνολικού πληθυσμού (μέχρι στιγμής, μόνο η Αλβανική γλώσσα, που μιλιέται από 25,17% του πληθυσμού, πληρεί αυτό το κριτήριο). Σε δήμους που πάνω από 20% του πληθυσμού μιλούν κάποια άλλη γλώσσα, αυτή η γλώσσα γίνεται μια επιπλέον επίσημη γλώσσα αυτού του δήμου. Τέτοιες γλώσσες είναι η Τουρκική, η Σερβική, η Βλαχική, η Αθιγγανική κ.λπ.

⁵⁹ Αναθεωρήθηκε το Νοέμβριο του 2001 και το 2005

- **Πληθυσμός**
 - Εκτίμηση 2009 2.066.718 ⁶⁰
 - Απογραφή 2002 2.022.547
 - Πυκνότητα 81 κατ./km²

- **Α.Ε.Π. (PPP) ⁶¹**
 - Ολικό (2009) 18,646 δις. \$ ⁶²
 - Κατά κεφαλή 9.047 \$ ⁶²

- **Α.Ε.Π. (Ονομαστικό)**
 - Ολικό (2009) 8,825 δις. \$ ⁶²
 - Κατά κεφαλή 4.281 \$ ⁶²

- **ΔΑΑ ⁶³ (2007)** 0,817 – υψηλός

- **Νόμισμα** Δηνάριο ΠΓΔΜ (MKD)

⁶⁰ CIA World Factbook

⁶¹ Αξία σε μονάδες αγοραστικής δύναμης

⁶² World Economic Outlook Database. ΔΝΤ (Οκτώβριος 2009) (ανακτήθηκε 18-10-2009)

⁶³ Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης

3.7.1. Γενικές Πληροφορίες για την πρώην Γιουγκοσλαβική

Δημοκρατία της Μακεδονίας (πΓΔΜ)

Η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (π.Γ.Δ.Μ.) έγινε ανεξάρτητο κράτος το 1991 κατόπιν του διαμελισμού της πρώην Σοσιαλιστικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας. Είναι ηπειρωτική χώρα των κεντρικών Βαλκανίων και βρίσκεται στην νοτιοανατολική Ευρώπη. Ευρισκόμενη μεταξύ Σερβίας, Αλβανίας, Ελλάδας και Βουλγαρίας, καταλαμβάνει συνολική έκταση 25.333 τετραγωνικών χιλιομέτρων (ξηρά: 24.856 τετραγωνικά χιλιόμετρα, ύδατα: 477 τετραγωνικά χιλιόμετρα), έχει συνολικό πληθυσμό 2.066.718 κατοίκους⁶⁴ και το γνωστότερο τουριστικό αξιοθέατο της χώρας είναι η Λίμνη Οχρίδα στα δυτικά σύνορα με την Αλβανία.

Η χώρα αναφέρεται συχνά ως «Μακεδονία» εκτός Ελλάδος, πράγμα που προκαλεί σύγχυση με το ελληνικό γεωγραφικό διαμέρισμα της Μακεδονίας ή την ευρύτερη περιοχή της λεγόμενης γεωγραφικής Μακεδονίας. Στην Ελλάδα αναφέρεται ανεπισημώς από συγκεκριμένους κύκλους ενίοτε ως **Δημοκρατία των Σκοπίων**, **Σκόπια**, **κράτος των Σκοπίων**, **πΓΔΜ** ή με την αγγλική συντομογραφία **FYROM**, η οποία χρησιμοποιείται και από πολλά κράτη και όλους τους διεθνείς οργανισμούς, όπως την Ευρωπαϊκή Ένωση, το NATO, το Συμβούλιο της Ευρώπης και τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών.⁶⁵ Ωστόσο πολλά κράτη την έχουν αναγνωρίσει και με το αμφισβητούμενο συνταγματικό της όνομα, όσον αφορά στις

⁶⁴ CIA World Factbook

⁶⁵ Η αναγνώριση της Δημοκρατίας των Σκοπίων από τον Ο.Η.Ε. ως FYROM United Nations A/RES/47/225

διμερείς τους σχέσεις επικοινωνίας, ενώ σε διεθνές επίπεδο συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τη διεθνή ονομασία FYROM.

Η ΠΓΔΜ είναι από τον Δεκέμβριο του 2005, η χώρα που της δόθηκε πιο πρόσφατα επίσημη υποψηφιότητα προς ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Διπλωματικά ζητήματα της χώρας είναι η διαμάχη με την Ελλάδα σχετικά με τη χρήση του ονόματος Μακεδονία και οι ψυχρές σχέσεις με τη Βουλγαρία. Αν και συμμετείχε στη σύνοδο κορυφής του NATO στο Βουκουρέστι στις 2 Απριλίου του 2008, η ΠΓΔΜ δεν έλαβε τελικά πρόσκληση για την ένταξή της στη συμμαχία λόγω της διαφωνίας με την Ελλάδα σχετικά με το όνομα.⁶⁶

Η πΓΔΜ έχει ορεινό έδαφος, με λεκανοπέδια και βαθιές κοιλάδες και αποτελεί ένα μέρος της λεγόμενης γεωγραφικής περιοχής της βόρειας Μακεδονίας. Τα σύνορά της έχουν συνολικό μήκος 748 χιλιομέτρων, τα οποία κατανέμονται ως εξής ως προς τις γειτονικές χώρες:

- 221 χλμ. στα βόρεια με την Σερβία,
- 148 χλμ. στα δυτικά με την Αλβανία ,
- 151 χλμ. στα ανατολικά με την Βουλγαρία,
- 228 χλμ. στα νότια με την Ελλάδα.

Εθνικότητες και πληθυσμός

Σύμφωνα με την τελευταία επίσημη απογραφή (2002)⁶⁷, ο συνολικός πληθυσμός της πΓΔΜ ήταν 2.022.547 άτομα, των οποίων η εθνικότητα κατανέμεται ως εξής:

- Σλαβομακεδόνες - 1.298.971

⁶⁶ Ανακοινωθέν της συνδιάσκεψης του NATO στο Βουκουρέστι www.nato.int, ανακτήθηκε 9/4/2008

⁶⁷ Census of Population, Households and Dwellings in the Republic of Macedonia, 2002 - Book XIII, Skopje, 2005, σελ. 34. State Statistical Office of the Republic of Macedonia -ανακτήθηκε 31/07/2009

- Αλβανοί - 509.083
- Τούρκοι - 77.959
- Ρομά - 53.879 Σύμφωνα με το Κέντρο Αθιγγανικών Ερευνών στο Πανεπιστήμιο *René Descartes*, η κοινότητα των Ρομά ανέρχεται σε 220.000 - 260.000 άτομα ⁶⁸.
- Σέρβοι - 35.939
- Βόσνιοι - 17.018
- Βλάχοι - 9.695 ⁶⁹
- Έλληνες - Δεν αναφέρονται στην επίσημη στατιστική. Κατά άλλη πηγή, ανέρχονται σε 600 ⁷⁰.
- Λοιποί - 20.993

Θρησκείες

Σύμφωνα με απογραφή του 2002, το 64,7% του πληθυσμού είναι Χριστιανοί ορθόδοξοι και το 33,3% Μουσουλμάνοι. Το 0,3% ανήκει σε άλλες χριστιανικές ομολογίες, ενώ το 1,63% τοποθετείται σε άλλα δόγματα ⁷¹.

⁶⁸ ean - Pierre Liegeois και Nicolae Gheorghe, *Ρομά/Τσιγγάνοι: Μια Ευρωπαϊκή Μειονότητα*, μεταφρασμένο στα ελληνικά, στην ιστοσελίδα του Ελληνικού Παρατηρητηρίου των Συμφωνιών του Ελσίνκι, σελ. 8. Ανακτήθηκε 31/07/2009.

⁶⁹ Σύμφωνα με τον Victor Roudometof στο *Nationalism and Identity Politics in the Balkans: Greece and the Macedonian Question*, ο Βακαλόπουλος (1994) αναφέρει ότι υπάρχει Βλάχικη μειονότητα 250.000 ατόμων. Ο Roudometof σημειώνει ότι οι Βλάχοι των νοτιών Βαλκανίων, ιστορικά, αυτοπροσδιορίζονται κυρίως ως Έλληνες.

⁷⁰ Σύμφωνα με το Joshua Project, η Ελληνική μειονότητα ανέρχεται σε 600 άτομα (καταχωρήθηκε στο Internet Archive, 22/12/2007).

⁷¹ The World Factbook 2009. Washington, DC: Central Intelligence Agency, 2009

3.7.2. Διακυβέρνηση

Σύνταγμα και οργάνωση της πΓΔΜ

Το Σύνταγμα του 1991 θεσπίζει ως πολίτευμα της ΠΓΔΜ την Προεδρική Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Ο Πρόεδρος εκλέγεται με άμεση ψηφοφορία για μία περίοδο πέντε ετών και δυνατότητα επανεκλογής για μία άλλη φορά. Διορίζει τον Πρωθυπουργό, ο οποίος έχει με την σειρά του την ευθύνη για τον σχηματισμό της κυβέρνησης. Ο ίδιος διορίζει επίσης τους Πρέσβεις στο εξωτερικό και τους δύο δικαστικούς που εδρεύουν στο Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο.

Το Σύνταγμα της χώρας θεσπίζει την διάκριση των εξουσιών σε νομοθετική, δικαστική και εκτελεστική και είναι ο ύψιστος νόμος της χώρας. Το Κοινοβούλιο αποτελείται από 120 έδρες.

Η διοικητική οργάνωση και αυτοδιοίκηση της πΓΔΜ διαθέτει μόνο ένα βαθμό αποκέντρωσης, αυτή της κοινότητας. Η χώρα διαθέτει 123 κοινότητες, οι οποίες αύξησαν την εξουσία τους τελευταία με την θέσπιση του νόμου περί τοπικής αυτοδιαχείρισης, που θεσπίσθηκε το 2002.

3.7.3. πΓΔΜ & Ελλάδα – Το ζήτημα του Ονόματος

Από το 1991, έτος ανεξαρτησίας της πΓΔΜ, μέχρι και σήμερα συνεχίζεται η πολιτική και διπλωματική διαμάχη για τη χρήση του ονόματος «Μακεδονία» στο συνταγματικό όνομα της γείτονος χώρας. Η Ελλάδα υποστηρίζει ότι η ονομασία Μακεδονία είναι αναμφίβολα ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά της. Η ιστορία της Μακεδονίας και ειδικά η ονομασία της δεν είναι διαπραγματεύσιμη και ως πατρική ταυτότητα και κληρονομιά δε δύναται να παραχωρηθεί σε τρίτους.

Τον Απρίλιο του 1991 εκλέγεται η πρώτη μετακομμουνιστική πολυκομματική βουλή και ψηφίζεται το νέο Σύνταγμα της νέας αυτής Δημοκρατίας,

με την ψήφιση τροπολογιών ισχυουσών Συνταγματικών Διατάξεων, προς τη μετάβαση από καθεστώς σοσιαλιστικής δημοκρατίας, σε καθεστώς δυτικού τύπου δημοκρατίας, χωρίς η μετάβαση αυτή να στερείται διαφόρων ιδιαιτεροτήτων, όπως είναι οι διατάξεις περί μεταβολής συνόρων ⁷², αλλά και περί προστασίας μειονοτήτων σε γειτονικές χώρες άρθρο 49 παρ. 1 στο οποίο αναφέρεται: «*Η Δημοκρατία, μεριμνά για την κατάσταση και τα δικαιώματα του "σλαβομακεδονικού" λαού στις γειτονικές χώρες*». Εδώ αναφέρεται καθαρά σε πολίτες της Αλβανίας, της Ελλάδας, της Βουλγαρίας και της Σερβίας, τους οποίους τα Σκόπια θεωρούν ως «*σλαβομακεδονική μειονότητα*». Επίσης, σχεδίασαν μια νέα σημαία με τον Ήλιο της Βεργίνας στο μέσον και τύπωσαν νέα χαρτονομίσματα με το Λευκό Πύργο της Θεσσαλονίκης, σύμβολα δανεισμένα από τη βόρεια επαρχία της Ελλάδος.

Το αποτέλεσμα είναι η Ελλάδα να πιέζει μέσω της τότε ΕΟΚ τη νέα αυτή Δημοκρατία να συμμορφωθεί. Στις 13 Απριλίου 1992 η Ελλάδα λαμβάνει θέση για το θέμα της ονομασίας του κράτους της γείτονος με την απόφαση του Συμβουλίου των πολιτικών αρχηγών υπό τον τότε Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας Κωνσταντίνο Καραμανλή, όταν το πρόβλημα του ονόματος πήρε την πλήρη σαφή και ουσιαστική μορφή του και αποφασίστηκε να μην γίνει αποδεκτό κανένα όνομα που θα αναφέρεται στον όρο «Μακεδονία» ή παράγωγά του.

Στις 27 Ιουνίου στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Κορυφής της Λισαβόνας έχουμε την υποστήριξη της Ευρώπης στις Ελληνικές θέσεις. Η αναγνώριση της νέας αυτής Δημοκρατίας από την Ελλάδα και την τότε ΕΟΚ συνδέεται με τις εξής προϋποθέσεις:

⁷² οι διατάξεις αυτές βρίσκονται στο προοίμιο των άρθρων 3, 68 και 74

- Αλλαγή της αμφισβητούμενης Συνταγματικής της ονομασίας "*Δημοκρατία της Μακεδονίας*", ενώ το όνομα της γείτονος δεν θα περιέχει τον όρο «Μακεδονία» ή παράγωγά του .
- Παύση της αλυτρωτικής και εχθρικής της προπαγάνδας και επίσης προσφορά συνταγματικών και πολιτικών εγγυήσεων σχετικά με τις δήθεν εδαφικές διεκδικήσεις της Νέας αυτής Δημοκρατίας από τις γειτονικές της χώρες και για τροποποιήσεις των επίμαχων άρθρων του Συντάγματος της στις διατάξεις περί μεταβολής συνόρων και περί δήθεν προστασίας μειονοτήτων σε γειτονικές χώρες και την άμεση αλλαγή του συμβόλου που υπάρχει στη σημαία της και του νέου χαρτονομίσματος.

Την 8 Απριλίου 1993, αναγνωρίστηκε στα Ηνωμένα Έθνη ⁷³ με την προσωρινή ονομασία της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, χωρίς το δικαίωμα ανάρτησης σημαίας. Η πΓΔΜ έχει επισήμως αποδεχθεί ότι το όνομα του κράτους αποτελεί αντικείμενο διαπραγματεύσεων.

Οι δύο χώρες (πΓΔΜ και Ελλάδα) ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις υπό την αιγίδα του ΟΗΕ για την τελική ονομασία του κρατιδίου. Την 16 Φεβρουαρίου 1994 η Ελλάδα αποφάσισε τον οικονομικό αποκλεισμό (εμπάργκο) της πΓΔΜ και τη διακοπή λειτουργίας του Γενικού Προξενείου της Ελλάδας στα Σκόπια, ως μέσο πίεσης για την αποδοχή των ελληνικών όρων.

Αρχίζουν οι πιέσεις από τους μεσολαβητές για άρση του εμπάργκο. Η Ελλάδα παραπέμπεται στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Το Δικαστήριο όμως δεν κάνει δεκτό το αίτημα για λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά της Ελλάδας.

⁷³ Με την Απόφαση 817/1993 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ

Ενδιάμεση Συμφωνία

Η Αμερική εντείνει τις πιέσεις της για άρση του ελληνικού εμπάργκο και στις 4 Σεπτεμβρίου 1995 από τα Σκόπια ο τότε υφυπουργός Εξωτερικών των Η.Π.Α. Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ, από την Αθήνα, ο τότε πρέσβης Τόμας Μίλερ και από την Ουάσινγκτον ο τότε εκπρόσωπος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ Νίκολας Μπέρνς, ανακοινώνουν ταυτόχρονα την επίτευξη συμφωνίας Ελλάδας – πΓΔΜ για απευθείας διάλογο υπό την αιγίδα του Σάιρους Βανς, με σκοπό την υπογραφή μιας «ενδιάμεσης» συμφωνίας.

Στις 13 Σεπτεμβρίου στη Νέα Υόρκη των Η.Π.Α., υπογράφεται η **Ενδιάμεση Συμφωνία** από τον τότε υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδας κ. Παπούλια και τον τότε υπουργό Εξωτερικών της πΓΔΜ κ. Τσερβενκόφσκι και προβλέπει:

- Το σεβασμό των υπαρχόντων συνόρων.
- Την υποχρέωση από την Ελλάδα να αναγνωρίσει τα Σκόπια με την προσωρινή ονομασία της «πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (πΓΔΜ)».
- Η πΓΔΜ θα πρέπει να προχωρήσει σε άμεση αλλαγή του συμβόλου (με τον Ήλιο της Βεργίνας) που υπάρχει στη σημαία της και να σχεδιάσει μια νέα σημαία.
- Η πΓΔΜ θα πρέπει να σταματήσει την έκδοση και να διακηρύξει την άμεση αλλαγή του νέου χαρτονομίσματος με την απεικόνιση του Λευκού Πύργου της Θεσσαλονίκης.
- Η πΓΔΜ θα πρέπει να διακηρύξει ότι η ερμηνεία των επίμαχων άρθρων στο Σύνταγμά της δεν ερμηνεύονται ως διεκδίκηση ελληνικού εδάφους αλλά ούτε και ως ανάμιξη στις εσωτερικές υποθέσεις της Ελλάδας.

- Η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα ⁷⁴, να αντιταχθεί στην ένταξη της γείτονος χώρας σε διεθνείς οργανισμούς με ονομασία διαφορετική από της πΓΔΜ (FYROM).
- Άρση του ελληνικού εμπάργκο ⁷⁵

Μέχρι να βρεθεί μία μόνιμη και τελική λύση στο ζήτημα, συμφωνήθηκε να χρησιμοποιείται ως προσωρινό όνομα το «πΓΔΜ», με το οποίο έγινε δεκτή και στον ΟΗΕ ⁷⁶.

Στις 12 Οκτωβρίου, το Μόνιμο Συμβούλιο του Ο.Α.Σ.Ε. αποφασίζει, με τη σύμφωνη γνώμη της Ελλάδας, την ένταξη των Σκοπίων με την αγγλική ονομασία Former Yugoslav Republic of Macedonia ή με την συντομογραφία FYROM. Οι δύο χώρες (πΓΔΜ και Ελλάδα) άρχισαν ξανά διαπραγματεύσεις υπό την αιγίδα του ΟΗΕ για την τελική ονομασία του κρατιδίου. Τον Απρίλιο του 2008 η Ελλάδα άσκησε βέτο στην ένταξη της όμορης χώρας στο ΝΑΤΟ, κατά τη σύνοδο κορυφής στο Βουκουρέστι.

ΠΓΔΜ και Βουλγαρία

Η Βουλγαρία ήταν η πρώτη χώρα που αναγνώρισε την ανεξαρτησία της πΓΔΜ, αλλά όχι και την ύπαρξη ξεχωριστού έθνους Μακεδόνων και ξεχωριστής μακεδονικής γλώσσας, αφού θεωρεί τους πολίτες της ΠΓΔΜ ως ομόεθνους και ομόγλωσσους της. Στο πλαίσιο αυτό η Βουλγαρία χορηγεί βουλγαρικό διαβατήριο σε όποιον πολίτη της πΓΔΜ το αιτηθεί αποδεικνύοντας εθνική Βουλγαρική

⁷⁴ βάση του άρθρου 11

⁷⁵ Το ελληνικό εμπάργκο επέφερε ζημιά 1,5 δις. δολαρίων στην οικονομία της πΓΔΜ. Τα διυλιστήρια και τα χαλυβουργεία διέκοψαν τη λειτουργία τους, επειδή δεν μπορούσαν να ανεφοδιαστούν από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Από τότε μέχρι σήμερα όλοι, ακόμη και οι ίδιοι οι σλάβοι κάτοικοι της πΓΔΜ - (σλαβομακεδόνες), συμφωνούν ότι η πΓΔΜ δεν μπορεί να αναπνεύσει οικονομικά χωρίς την Ελλάδα

⁷⁶ 8/4/1993 με την Απόφαση 817/1993 του Συμβουλίου Ασφαλείας

καταγωγή, ενώ ανάμεσα στους κατόχους βουλγαρικού διαβατηρίου είναι και ο πρώην πρωθυπουργός της χώρας κ. Λιούμπκο Γκεοργκέφσκι⁷⁷. Πρόσφατα έχει επανειλημμένα προειδοποιήσει ότι η βουλγαρική υποστήριξη για την προσχώρηση της πΓΔΜ στο NATO και την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι υπό όρους, και θα εξαρτηθεί από την πραγματική δυνατότητά της να εφαρμόσει τις πολιτικές ενός καλού γείτονα.⁷⁸ Η Βουλγαρία έχει προτείνει να υπογράψει μία συνθήκη (με βάση την Κοινή δήλωση του 1999⁷⁹ για τη διασφάλιση της καλής γειτονίας μεταξύ των δύο χωρών, προκειμένου να καταστεί δυνατή η βουλγαρική υποστήριξη για την προσχώρηση της πΓΔΜ στην Ευρωπαϊκή Ένωση.⁸⁰

3.7.4. Ανεργία

Η ανεργία αποτελεί το μεγαλύτερο διαρθρωτικό πρόβλημα της οικονομίας στην πΓΔΜ, καθώς, σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία, ανέρχεται σε πολύ υψηλά επίπεδα (34,9% το 2007), παρά τη, με αργούς ρυθμούς, μείωσή της κατά την τελευταία τριετία. Χαρακτηριστικό του δομικού χαρακτήρα του προβλήματος είναι το γεγονός ότι η αύξηση της απασχόλησης – η οποία ανήρθε σε 4,3% το 2005, 4,6% το 2006 και 3,5% το 2007 και η αύξηση του ΑΕΠ, δεν προκάλεσαν αντίστοιχη μείωση της ανεργίας. Ήτοι, το 2006 η ανεργία μειώθηκε κατά 1,3% μόνο (από 37,3 σε 36%) και το 2007 κατά μόλις 1,1% (από 36 σε 34,9%), ποσοστά που σε καμία

⁷⁷ - εφημερίδα Καθημερινή: Τεταμένες σχέσεις ανάμεσα σε ΠΓΔΜ και Βουλγαρία «Οι κάτοικοι των Σκοπίων ... βουλγαρικό διαβατήριο.», ανακτήθηκε στις 4 Ιανουαρίου 2009

- εφημερίδα Καθημερινή: Η Ε.Ε. αποκτά νοτιοανατολικό πυλώνα «Η Βουλγαρία άνοιξε ... σε πολίτες της», ανακτήθηκε στις 4 Ιανουαρίου 2009

- Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας - Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης «ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΜΕ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ ... την εθνική σου ταυτότητα», ανακτήθηκε στις 4 Ιανουαρίου 2009

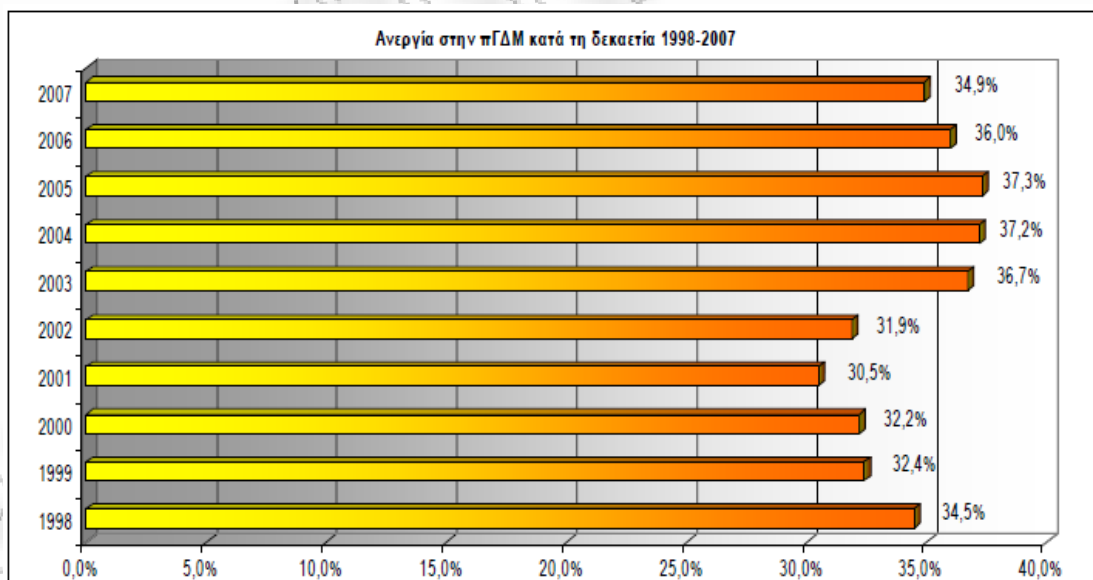
⁷⁸ Ivanov, Lyubomir et al. *Bulgarian Policies on the Republic of Macedonia*. Sofia: Manfred Wörner Foundation, 2008. 80 pp. (Τρίγλωσση δημοσίευση στα αγγλικά, βουλγαρικά και σλαβομακεδονικά. ISBN 978-954-92032-2-6

⁷⁹ Wikisource:Joint Declaration of 22 February 1999

⁸⁰ - Bulgaria's Position Concerning Macedonia Unchanged – Kalfin. The Sofia Echo, 31 July 2006
- Bulgaria Treaty Proposal Called 'Indecent'. BalkanInsight, 17 March 2010.

περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν επαρκή για την οικονομική πορεία της χώρας.

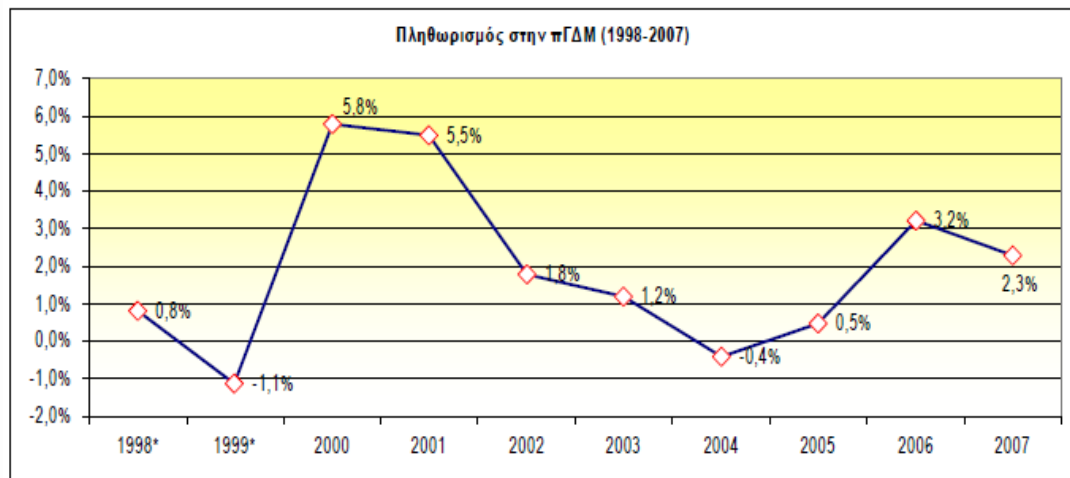
Η υψηλή ανεργία στην πΓΔΜ οφείλεται, κυρίως, στο προηγούμενο ιδιαίτερα αυστηρό νομικό πλαίσιο, κατάλοιπο της πρώην ενωμένης Γιουγκοσλαβίας, και στις γενναιόδωρες κοινωνικές προβλέψεις για τους επίσημα καταγεγραμμένους ανέργους, όπως η παροχή υγειονομικής περίθαλψης. Δεδομένης, βέβαια, και της εκτεταμένης παραοικονομίας στη χώρα, η οποία έχει τις ρίζες της στην εποχή της σχεδιαζόμενης οικονομίας αλλά και στην περίοδο της μετάβασης της χώρας σε οικονομία αγοράς, το ποσοστό ανεργίας καταγράφεται υψηλότερα από την πραγματική του εικόνα. Η εικόνα αυτή παραμένει, ωστόσο, δυσμενής παρά το γεγονός ότι, κατά υπολογισμούς παραγόντων της αγοράς, το 1/4 της καταγεγραμμένης ανεργίας δεν είναι πραγματική.

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία πΓΔΜ / Κεντρική Τράπεζα πΓΔΜ - Main Economic Indicators (26/3/2008)

3.7.5. Πληθωρισμός

Μετά την περίοδο υπερπληθωρισμού στις αρχές του 1990, ο πληθωρισμός, κατά την τελευταία δεκαετία, κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι βασικός και κύριος στόχος της νομισματικής πολιτικής της Κεντρικής Τράπεζας της πΓΔΜ είναι η επίτευξη σταθερότητας τιμών μέσω της δημοσιονομικής πειθαρχίας και, κυρίως, της *de facto* πρόσδεσης (*peg*) της συναλλαγματικής ισοτιμίας του Διναρίου στο Ευρώ. Με την πρόσδεση του Διναρίου στο Ευρώ, η Κεντρική Τράπεζα έχει επιτύχει να περιορίσει τις πληθωριστικές πιέσεις και έχει διατηρήσει έναν μέσο όρο 2,0% για τη δεκαετία 1998 – 2007.

* Έως και το 1999 τα στοιχεία είναι σύμφωνα με το Δείκτη Τιμών Λιανικού Εμπορίου, από το 2000 είναι σύμφωνα με το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία πΓΔΜ / Κεντρική Τράπεζα πΓΔΜ - Main Economic Indicators ((26/3/2008))

Το 2007 η αύξηση του πληθωρισμού περιορίστηκε σε 2,3% παρά τις αυξημένες τιμές στα τρόφιμα και την ενέργεια, ξεπερνώντας ακόμη και τις προβλέψεις ⁸¹ της Κυβέρνησης της πΓΔΜ, η οποία ανέμενε ο πληθωρισμός για το 2007 να κυμανθεί περί το 3% και τα επόμενα έτη 2% - 2,5%. Από το τέλος του 2007,

⁸¹ Letter of Intent and Technical Memorandum of Understanding από 10 Απριλίου 2007 της Κυβέρνησης της πΓΔΜ προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

ωστόσο, διεφάνη αυξητική τάση στον τιμάριθμο, με αποτέλεσμα τον Ιούνιο του 2008, ο πληθωρισμός να έχει διαμορφωθεί στο επίπεδο του 8,2% σε σχέση με το 2007.

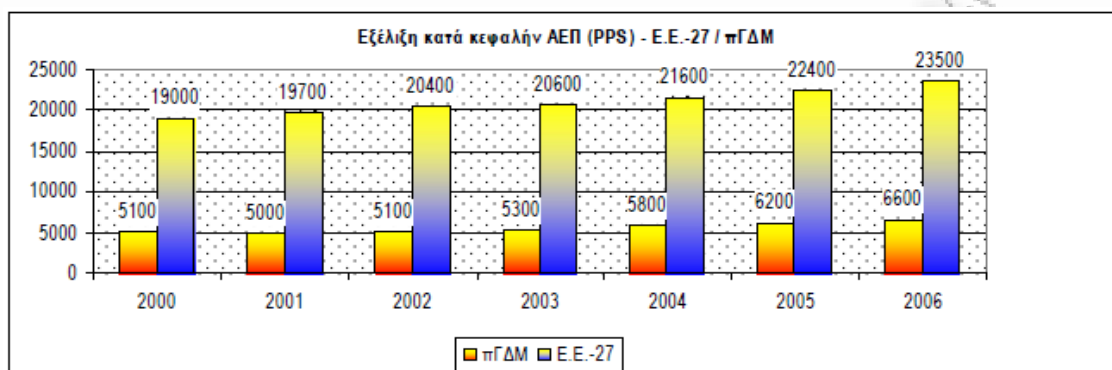
3.7.6. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)

Η οικονομική ύφεση κατά την περίοδο 1991 - 1995, μετά την ανεξαρτητοποίηση της χώρας, υπήρξε προϊόν πολιτικής αστάθειας. Από το 1996 έως το 2000, η οικονομία της πΓΔΜ έδειξε ότι θα μπορούσε να παρουσιάσει μια σταθερή ανάπτυξη, όμως η εθνοτική κρίση του 2001, η οποία είχε σοβαρές συνέπειες και στην οικονομία, οδήγησε το ΑΕΠ της χώρας σε μείωση. Η οικονομία της πΓΔΜ έδειξε πάλι τάσεις ανάκαμψης κατά την τριετία 2002 - 2004. Έτσι, το 2004 κατάφερε να φτάσει σχεδόν στα προ του 2001 επίπεδα.

Διεθνείς αναλυτές είχαν προβλέψει την ανοδική πορεία της οικονομίας της χώρας αλλά οι προβλέψεις τους για το μέλλον είναι πιο συγκρατημένες.

Μεσοπρόθεσμα και εφ' όσον οι κυβερνητικές προσδοκίες για αύξηση στην εισροή άμεσων ξένων επενδύσεων ευοδωθούν, η ανάπτυξη αναμένεται να κυμανθεί στα ίδια επίπεδα.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζεται συγκριτική διαχρονική παράθεση της εξέλιξης του ΑΕΠ της πΓΔΜ έναντι του ευρωπαϊκού (Ε.Ε.-27) μέσου όρου, αντίστοιχα:

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία πΓΔΜ / Eurostat-OECD Purchasing Power Parity (PPP) Program

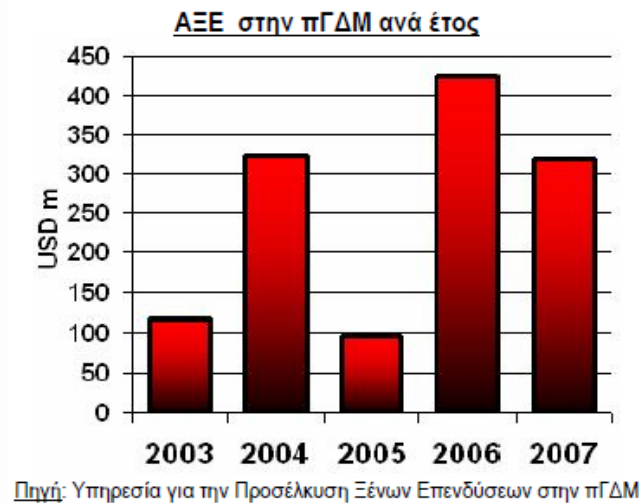
3.7.7. Ξένες Επενδύσεις στην πΓΔΜ

Στην πΓΔΜ λειτουργεί Υπηρεσία Προσέλκυσης Ξένων Επενδύσεων (Agency for Foreign Investments) με συμμετοχή στελεχών από τα Υπουργεία Οικονομίας, Οικονομικών, Μεταφορών και Δικαιοσύνης, ενώ, έχει ιδρυθεί, με τη συμμετοχή των μεγαλύτερων ξένων επενδυτών στην πΓΔΜ, και το Διεθνές Συμβούλιο Επενδυτών (I.C.I.), ανεξάρτητος μη κερδοσκοπικός οργανισμός, ο οποίος έχει ως στόχο την υποστήριξη των ξένων επενδύσεων, μέσω συνεργασίας με την κυβέρνηση και φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα της πΓΔΜ.

Σύμφωνα με τη μελέτη «Risk Map 2008» του συμβουλευτικού οίκου Control Risks, η πΓΔΜ παρουσιάζει ένα μέσο βαθμό ασφάλειας και πολιτικού κινδύνου για τις ξένες επενδύσεις. Ο “πολιτικός κίνδυνος” εμπεριέχει την επιρροή που ασκούν διάφορα ‘lobby’ και την όχι ιδιαίτερα αποτελεσματική λειτουργία των πολιτικών θεσμών.

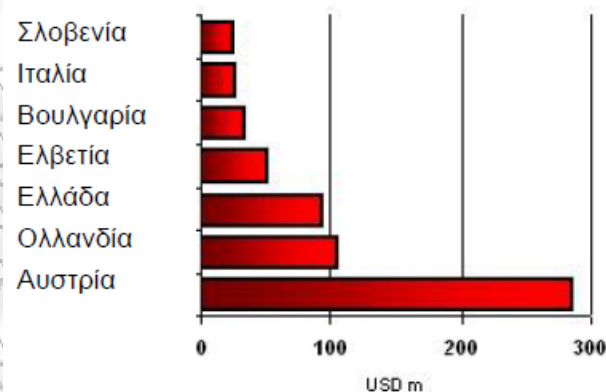
Για το 2007, οι μεγαλύτερες επενδύτριες χώρες στην πΓΔΜ είναι οι εξής: Αυστρία (19% του συνόλου), Σλοβενία (18,9%), Σερβία (13,7%) και Γαλλία (11,7%).

Στο παρακάτω διάγραμμα βλέπουμε πως κυμαίνονται οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην πΓΔΜ ανά έτος. Μεγάλη εντύπωση μας προκαλεί η έντονη ανάπτυξη των Α.Ξ.Ε. το 2004 και η απότομη πτώση το επόμενο έτος.

Η Ελλάδα βρίσκεται στην τρίτη θέση των χωρών που πραγματοποιούν Α.Ξ.Ε. στην πΓΔΜ για την περίοδο 2002 – 2006, όπως παρουσιάζει το παρακάτω διάγραμμα.

Πρόελευση ΑΞΕ στην πΓΔΜ ανά χώρα για την περίοδο 2002 – 2006

Δεδομένου όμως ότι τα επίσημα στοιχεία λαμβάνουν υπόψη μόνο το κατά την ίδρυση της εταιρείας επενδεδυμένο κεφάλαιο, παραβλέποντας το συνολικά επενδυμένο κεφάλαιο, που αφορά σε επανεπενδύσεις, μεταβιβάσεις κεφαλαίων μέσω άλλων χωρών (όπως Ολλανδία, Λουξεμβούργο, Κύπρος κ.ά.), ιδιωτικοποιήσεις και εξαγορές, η Ελλάδα, κατά την τελευταία δεκαετία, κατέχει στην πραγματικότητα την πρώτη θέση στη χώρα, με συνολικό ύψος επενδύσεων περί τα €985 εκατ.

Συγκεκριμένα, στην πΓΔΜ δραστηριοποιούνται περί τις 280 επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων οι δέκα μεγαλύτερες εκ των οποίων έχουν επενδύσει περί τα €800 εκατ. Οι εν λόγω επιχειρήσεις, σε μια χώρα με υψηλότατα επίπεδα ανεργίας, παρέχουν απασχόληση σε περίπου 20.000 εργαζόμενους.

Συμπεράσματα

Η αγορά της πΓΔΜ παρουσιάζει πλεονεκτήματα για τις ελληνικές επιχειρήσεις που μπορούμε να πούμε ότι είναι τα παρακάτω:

- Η πΓΔΜ είναι μια από πλησιέστερες για τη χώρα μας αγορές
- Διαθέτει φθηνό και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό
- Η παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι ήδη σημαντική, αφού εκτός από τους δύο τραπεζικούς ομίλους, που δραστηριοποιούνται ήδη και σε άλλες βαλκανικές χώρες, περισσότερες από 280 ελληνικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται ήδη μόνιμα στην πΓΔΜ, με τάση ενίσχυσής τους.
- Η αναμενόμενη ανάπτυξη της οικονομίας της πΓΔΜ και η μελλοντική ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για περαιτέρω αύξηση των επενδύσεων και της κατανάλωσης, η οποία θα καλυφθεί κυρίως από προϊόντα ξένης προέλευσης.

- Αναμένεται η σταθεροποίηση του νομοθετικού πλαισίου των επενδύσεων στην πΓΔΜ.
- Η πλήρης εξομάλυνση των διμερών διακρατικών σχέσεων (διευθέτηση εκκρεμότητας της ονομασίας της χώρας με αμοιβαία ικανοποιητικό τρόπο) θα συνεισφέρει αφ' εαυτής στην ενίσχυση της βούλησης για δραστηριοποίηση και στη βελτίωση του κλίματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας που κρίνεται απαραίτητο από τους Έλληνες επιχειρηματίες.

3.7.8. Η Εταιρεία Σαράντης στην πΓΔΜ – Sarantis - Skopje L.T.D.

Όπως και η θυγατρική της Σερβίας, έτσι και αυτή των Σκοπίων Sarantis Skopje, ιδρύθηκε το 1997, έχοντας ως έδρα τα Σκόπια. Η βασική δραστηριότητα συνίσταται στην εμπορία και διανομή ιδιοπαραγόμενων καλλυντικών ευρείας διανομής και καλλυντικών ευρείας διανομής τρίτων, καθώς επίσης και ιδιοπαραγόμενα προϊόντα οικιακής χρήσης. Μεταξύ των προϊόντων που διατίθενται περιλαμβάνονται η ανδρική αρωματική σειρά STR8, οι γυναικείες σειρές αρωμάτων C-THRU και BU, τα είδη περιποίησης υποδημάτων CAMEL, τα προϊόντα οικιακής χρήσης FINO, GROSIK, AFROSO και TUB-O-FLO, καθώς επίσης και τα αρώματα ANTONIO BANDERAS, MANGO, EVERLAST, κ.α.

Παρακάτω παρατίθεται ένας πίνακας με τα έσοδα και τα κέρδη της επιχείρησης. Όπως φαίνεται τα καθαρά έσοδα από πωλήσεις αγαθών παρουσιάζουν αύξηση κατά 13,85% μετά από σύγκριση των ετών 2007 και 2008. Τα καθαρά κέρδη ομοίως αυξάνονται από 8.000.402 σε 19.128.043 Δηνάρια.

3.7.9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΣΑΡΑΝΤΗΣ πΓΔΜ⁸²

ΣΤΟΙΧΕΙΑ	2008 ⁸³	2007 ⁸³
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΓΑΘΩΝ	121.819.521	104.951.462
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	21.364.959	9.829.402
ΦΟΡΟΙ	- 2.236.514	- 1.829.000
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	19.128.445	8.000.402

Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι η εταιρεία παρουσιάζει σημαντική αύξηση των εσόδων, αλλά και των κερδών της, πράγμα το οποίο υποδηλώνει ότι η πΓΔΜ αποτελεί μία πολύ καλή επιλογή της εταιρείας Σαράντης για την πραγματοποίηση των επενδύσεών της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Χώρες - Διανομείς της εταιρείας Σαράντης

Στόχοι για επέκταση στο μέλλον

Η εταιρεία Σαράντης είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι διαθέτει διανομείς τόσο στην Ευρώπη, όσο και στην Ασία και την Αφρική.

Οι χώρες – διανομείς είναι οι παρακάτω :

Αλβανία, Εσθονία, Κροατία, Κύπρος, Λευκορωσία, Λιθουανία, Μάλτα, Μολδαβία, Πορτογαλία, Λετονία, Ρωσικό Καλίνιγκραντ, Σλοβακία, Σλοβενία, Αιθιοπία, Αρμενία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Καζακστάν, Λίβανος.

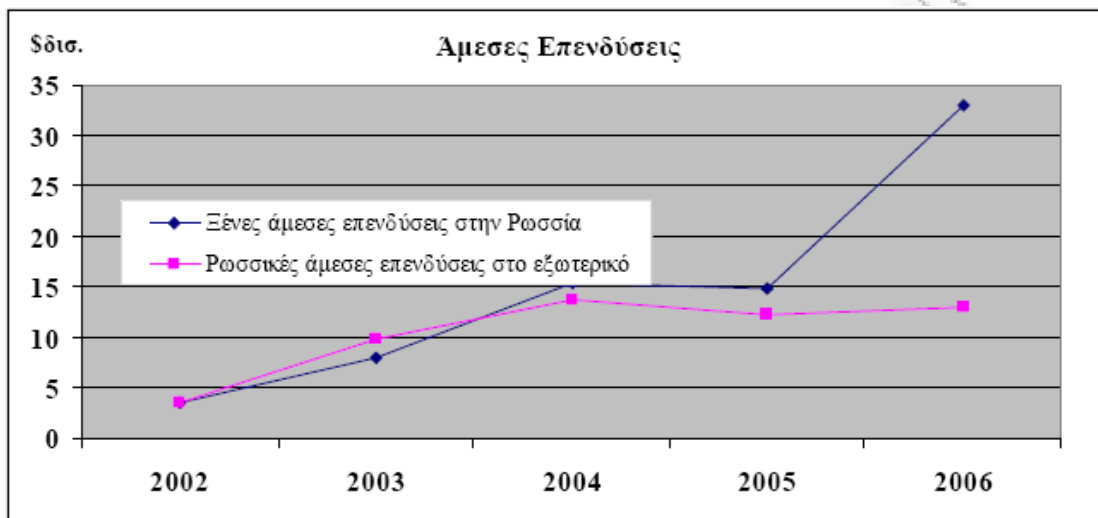
⁸² Ετήσια Οικονομική Κατάσταση Σαράντης – πΓΔΜ περιόδου από 01/01/2008 - 31/12/2008

⁸³ Τα ποσά παρουσιάζονται σε Δηνάρια (MKD)

Η εταιρεία Σαράντης, όπως και όλες οι πολυεθνικές επιχειρήσεις στοχεύουν τόσο στη βελτίωση της εικόνας τους στο μέλλον, όσο και των κερδών τους. Έτσι η εταιρεία Σαράντης στοχεύει στην επέκταση των δραστηριοτήτων της στη Ρωσία, την Ουκρανία και την Τουρκία.

Εξετάζοντας τα στοιχεία επενδύσεων της Ελλάδας στη *Ρωσία* και τις αντίστοιχες Ρωσικές στην Ελλάδα παρατηρούμε ότι είναι μικρές σε σχέση με άλλες. Οι Ελληνικές επενδύσεις ανέρχονται περίπου σε 2,5 δις ευρώ εκ των οποίων τα 1,5 εκ. ευρώ αφορούν επενδύσεις της 3Ε, μια επιχείρηση η οποία όπως φαίνεται έχει ηγετικό ρόλο στο χώρο. Λόγω κοινών πολιτικών, πολιτιστικών, θρησκευτικών και στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Ρωσίας, διανοίγονται νέες δυνατότητες επέκτασης επενδύσεων από τις δύο πλευρές.⁸⁴ Επιπρόσθετα θα μπορούσαμε να πούμε ότι η Ρωσία είναι αγορά με μεγάλο ενδιαφέρον για τις ελληνικές επιχειρήσεις, καθώς εμφανίζει σημαντικά πλεονεκτήματα, που την καθιστούν ελκυστική, όπως το μέγεθός της, η γεωγραφική γειτνίαση με την Ευρώπη, η επάρκεια σε πρώτες ύλες, η υψηλού βαθμού εκπαίδευση και το χαμηλό εργατικό κόστος. Παράλληλα, η σταθερή οικονομική ανάπτυξη των τελευταίων ετών και η αύξηση της κατανάλωσης των νοικοκυριών δημιουργούν κίνητρα για τους επενδυτές, που ενδιαφέρονται να εισέλθουν ενεργά στην εν λόγω αγορά.

⁸⁴ Θεσμικό Επενδυτικό πλαίσιο Ρωσίας 2007 (παράγραφος 2.1 Β. Ελληνικές επενδύσεις στη Ρωσία – σελ. 50)

Πηγή : Θεσμικό Επενδυτικό πλαίσιο Ρωσίας 2007

Περνώντας τώρα στην **Ουκρανία** πρέπει να αναφέρουμε ότι η ευρύτερη περιοχή της Οδησσού (που αποτελεί την τέταρτη μεγαλύτερη πόλη της Ουκρανίας), λόγω της μείζονος στρατηγικής και γεωπολιτικής της σημασίας, μετεξελίσσεται τελευταίως σε πόλο διεθνούς επενδυτικού ενδιαφέροντος και, λαμβανομένου υπόψη του κορεσμού των βαλκανικών αγορών, θα αποτελέσει σε βάθος χρόνου, για τις εξωστρεφείς επιχειρήσεις της χώρας μας, τη «νότια πύλη» για πρόσβασή τους σε μία ραγδαίως αναπτυσσόμενη περιφερειακή αγορά. Μία τέτοια αγορά προσφέρει, υπό προϋποθέσεις βέβαια, στον εξωστρεφή επιχειρηματικό κόσμο της χώρας μας σημαντικές ευκαιρίες συνεργασίας σε πολλούς και διάφορους τομείς.⁸⁵ Έτσι η εταιρεία Σαράντης θέτει την Ουκρανία ως έναν πολύ σημαντικό στόχο – χώρα για την επέκταση των επενδυτικών δραστηριοτήτων της. Αξιοσημείωτο είναι να τονίσουμε πως σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, κατά το 2007 η Ουκρανία προσέλκυσε ξένα επενδυτικά κεφάλαια συνολικού ύψους 8,37 δις. δολ., ανεβάζοντας το συνολικό ποσό που επενδύθηκε στη χώρα, από το 1991 έως

⁸⁵ Ετήσια Οικονομική Έκθεση για την Ουκρανία, έτους 2007

την 1-1-2008, στα 29,49 δισ. δολ. Οι ροές ξένων κεφαλαίων κατά το 2007 εμφανίζονται σημαντικά αυξημένες σε σύγκριση με το 2006, έτος κατά το οποίο οι συνολικές εισροές έφθασαν τα 4,3 δισ. δολ.⁸⁶

Η εταιρεία Σαράντης επιλέγει και την *Τουρκία* σαν μία χώρα που προκαλεί το ενδιαφέρον για να επενδύσει κάποιος εκεί, στοχεύοντας τόσο σε μια σημαντική παρουσία της εταιρείας στο χώρο, όσο και στην επίτευξη κερδοφορίας. Από το 2008 και έπειτα, η Τουρκία έχει αναδειχθεί σε έναν ιδιαίτερα ελκυστικό χώρο προορισμού άμεσων ξένων επενδύσεων. Οι εισροές ξένων επενδυτικών κεφαλαίων, που την πενταετία 1995-2000 κυμαίνονταν κατά μέσο όρο ετησίως σε 853 εκατ. \$ ΗΠΑ, ανήλθαν στα επίπεδα ρεκόρ 9,8 δις \$ το 2005 και 20,2 δις \$ το 2006. Τούτο αποδίδεται στην ενίσχυση της μακροοικονομικής σταθερότητας στη χώρα, στη θετική επιρροή εκ των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Ε.Ε. και στα αποφασιστικά βήματα για την βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος. Σύμφωνα με την Παγκόσμια Έκθεση Επενδύσεων 2007 της UNCTAD, η Τουρκία με άμεσες ξένες επενδύσεις ύψους 20,2 δις \$ το 2006 (επί συνόλου επενδύσεων στον διεθνή χώρο 1,31 τρις \$ ΗΠΑ) καταλαμβάνει την έκτη θέση στη διεθνή κλίμακα προτίμησης επενδυτικών δραστηριοτήτων.⁸⁷ Πρέπει τέλος να σημειώσουμε ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση των ελληνικών επενδύσεων στην Τουρκία. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ελληνοτουρκικού Συμβουλίου, το 2002 ο αριθμός των ελληνικών εταιρειών που επένδυσαν στην Τουρκία έφθασαν τις 44, το 2005 ο αριθμός αυξήθηκε στις 80, ενώ το Σεπτέμβρη του 2006 ανήλθε στις 130.

Συμπερασματικά, η εταιρεία Σαράντης δείχνει να είναι διατεθειμένη να αντιμετωπίσει και να ξεπεράσει όποιο πρόβλημα συναντήσει και να διακριθεί και

⁸⁶ Οικονομία της Ουκρανίας και διμερείς σχέσεις για το 2007/ Α' Τρίμηνο 2008

⁸⁷ Ενημερωτικό σημείωμα για την οικονομία της Τουρκίας και τις διμερείς οικονομικές / εμπορικές σχέσεις Ελλάδας – Τουρκίας – Ιανουάριος 2008

στις τρεις παραπάνω χώρες, παρουσιάζοντας ανάλογη δυναμική συμπεριφορά όπως και στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται στην παρούσα φάση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η παγκόσμια Οικονομική Κρίση & οι επιπτώσεις της

Η παγκόσμια οικονομική κρίση που πλήττει πολλές χώρες του πλανήτη είναι πλέον γνωστή. Όλες οι χώρες καταβάλλουν σημαντικές προσπάθειες εφαρμόζοντας κατάλληλα μέτρα, ώστε να βγουν αλώβητες τελικά από αυτό το φαινόμενο. Από το 2011 ωστόσο, αναμένεται να επανέλθουν σε ανοδική τροχιά οι διεθνείς ροές ξένων επενδύσεων, που το 2008 «γύρισαν» σε αρνητικό πρόσημο (-14,5 %), λόγω του σοκ της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Τη διετία 2009 - 2010, η ροή των επενδυτικών κρουσμών αναμένεται να παραμείνει συνολικά περιορισμένη.⁸⁸

Ξεκινώντας από τη **Βουλγαρία** πρέπει να πούμε ότι οι ξένες επενδύσεις σ' αυτή τη χώρα σημείωσαν κάμψη 50% και ανήλθαν σε 955,4 εκατ. ευρώ το διάστημα Ιανουαρίου - Απριλίου 2009 έναντι 1,924 εκατ. ευρώ την ίδια περίοδο του 2008. Οι επενδύσεις στην αγορά ακινήτων μειώθηκαν κατά 58% (187,3 εκατ. ευρώ) το 2009 σε σύγκριση με το διάστημα Ιανουαρίου - Απριλίου του 2008 (446,9 εκατ. ευρώ). Τον Απρίλιο 2009 οι άμεσες ξένες επενδύσεις ανήλθαν σε 5 εκατ. λέβα, δηλ. μειώθηκαν κατά 71% σε σχέση με τον Απρίλιο 2008. Λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, οι ξένες επιχειρήσεις που έχουν επενδύσει στη χώρα παρέχουν πλέον μειωμένη οικονομική στήριξη στις βουλγαρικές θυγατρικές τους. Κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2009, η καθαρή αξία των επενδύσεων σε αυτές τις εταιρείες ήταν 178,5 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 1 δισ. ευρώ την ίδια περίοδο του

⁸⁸ Επικρατέστερο σενάριο πρόσφατης μελέτης με τίτλο «World Investment Report 2009»

προηγούμενου έτους. Επιπρόσθετα το 2009, παρουσιάζεται μείωση του πραγματικού ΑΕΠ που διαμορφώθηκε, κατά μέσο όρο, στο 5%, όπως επίσης και μειωμένη εγχώρια ζήτηση. Ωστόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένει «ανάρρωση» της βουλγαρικής οικονομίας το 2011 σύμφωνα με τις εαρινές της προβλέψεις.

Είναι σημαντικό ωστόσο, να αναφέρουμε ότι η εταιρεία Σαράντης στη Βουλγαρία παρουσιάζει μία ανοδική πορεία σε αντίθεση με το αρνητικό κλίμα που επικρατεί στη χώρα λόγω της οικονομικής κρίσης.

Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι η οικονομία της *Πολωνίας* έχει επηρεαστεί λιγότερο από τα εξωτερικά οικονομικά πλήγματα λόγω (α) του μεγέθους της εσωτερικής της αγοράς, (β) του ότι μόνο το 40 % του ΑΕΠ προέρχεται από εξαγωγές και (γ) του ότι οι πολωνικές εμπορικές τράπεζες δεν μπήκαν σε καθεστώς υπερβολικής πιστωτικής επέκτασης και κυρίως σε δανεισμό σε ξένο νόμισμα⁸⁹. Η Πολωνία εφήρμοσε σημαντικά και απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση της οικονομικής ύφεσης που βέβαια προκάλεσαν και κάποιες αντιδράσεις από το λαό που ένιωθε ότι καταπιεζόταν.

Εξετάζοντας τα οικονομικά στοιχεία της εταιρείας Σαράντης στην Πολωνία συμπεραίνουμε ότι η εταιρεία παρουσιάζει κέρδη. Τα κέρδη της εταιρείας μειώθηκαν αν συγκρίνουμε τα έτη 2007 και 2008, αλλά δεν παύουν ωστόσο να είναι κέρδη, αποδεικνύοντας ότι η χώρα παρά την αρνητική οικονομική κατάσταση που επικρατεί κατορθώνει με τα απαραίτητα μέτρα που λαμβάνει να έχει μια σταθερότητα.

Η οικονομική κρίση βρήκε την *Τσεχία* σε περίοδο ανόδου και άνθισης του οικονομικού της κύκλου πράγμα το οποίο σημαίνει ότι δεν υπήρξαν σημάδια μείωσης της παραγωγής της χώρας και μαζικών απολύσεων, παρά μόνο μία μικρή

⁸⁹ Jan Krzysztof Bielecki , πρώην Πρωθυπουργός της Πολωνίας

μείωση του βαθμού ανάπτυξης και του ΑΕΠ. Θα ήταν λάθος να θεωρήσουμε ότι η Τσεχία δεν έχει πληγεί σημαντικά από την παγκόσμια οικονομική κρίση εξαιτίας του ότι δεν έχει ακόμα εισαχθεί στη ζώνη του €. Υπάρχουν πολλές χώρες που έχουν ακόμα το δικό τους νόμισμα και ωστόσο έχουν «χτυπηθεί» σκληρά από την οικονομική κρίση, όπως είναι η Ουγγαρία, η Ουκρανία και η Ισλανδία. Όπως δείχνουν τα πράγματα επομένως, η Τσεχία μπορεί να ανταπεξέλθει σ' αυτή τη δύσκολη οικονομική περίοδο, χωρίς τη λήψη ιδιαίτερα σκληρών μέτρων.

Η **Ρουμανία** βίωσε εύρωστη οικονομική ανάπτυξη για οκτώ διαδοχικά έτη, αλλά δεδομένου ότι η οικονομική κρίση άρχισε να εξαπλώνεται παγκοσμίως, τα πράγματα εξελίχθηκαν προς το χειρότερο. Το Μάρτιο του 2009, η Ρουμανία προσέγγισε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕC) και το ΔΝΤ (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) με αίτημα για πολύπλευρη οικονομική ενίσχυση για να βοηθηθεί η χώρα να αποτρέψει την οικονομική κρίση. Οι στόχοι της χώρας είναι η ενίσχυση της διαχείρισης των δημόσιων δαπανών, για να μειωθεί ο αντίκτυπος της κρίσης στους φτωχούς και στους ευπαθείς, και για να ελαχιστοποιήσει τους κινδύνους της κρίσης στον εγχώριο οικονομικό τομέα με την αντιμετώπιση των τρεχουσών και ενδεχόμενων τρωτών καταστάσεων⁹⁰. Επιπρόσθετα λαμβάνουν χώρα ενέργειες για να βελτιωθεί η φορολογική διαχείριση στους τομείς της εκπαίδευσης και της υγείας, καθώς επίσης και μεταρρυθμίσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της προσαρμοστικότητας, της λειτουργίας και της σταθερότητας του οικονομικού τομέα.

Οι ελληνικές επενδύσεις στη **Σερβία** εκτιμάται⁹¹ ότι έχουν παρουσιάσει μία αύξηση της τάξης του 30 - 40% το 2009 κόντρα στην οικονομική κρίση, ενώ για το 2010 αναμένεται περαιτέρω αύξηση του ελληνικού επενδυτικού ενδιαφέροντος λόγω

⁹⁰ Ανακοίνωση Διευθυντή της Παγκόσμιας Τράπεζας της Χώρας για τη Ρουμανία, Μπενόιτ Μπλάρελ

⁹¹ Εκτιμήσεις στελεχών του γραφείου Εμπορικών και Οικονομικών Υποθέσεων (ΟΕΥ) της Ελληνικής Πρεσβείας στο Βελιγράδι (Voria.gr)

της αναθέρμανσης της σερβικής οικονομίας. Το 2006 οι ελληνικές Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ) στη Σερβία ανήλθαν σε 1 δισ. ευρώ, το 2007 υποχώρησαν στα 350 εκατ. ευρώ, το 2008 έφτασαν στο ναδίρ των 48,5 εκατ. ευρώ και για το 2009 οι εκτιμήσεις κάνουν λόγο για αύξηση της τάξης του 30 - 40%. Είναι βέβαιο ότι και η Σερβία ένωσε απειλή λόγω της οικονομικής κρίσης, ωστόσο θεωρείται πως δεν είναι τόσο σημαντική αν συγκριθεί με την κατάσταση που επικρατεί σε άλλες χώρες. Όπως πολλές άλλες χώρες, έτσι και η Σερβία επομένως ψήφισε την εφαρμογή ενός αριθμού μέτρων με στόχο την αντιμετώπιση της κρίσης σε συνδυασμό πάντα με συνοχή, ενότητα και αλληλεγγύη. Παρά την πτώση των τελευταίων ετών, η Ελλάδα κατατάσσεται δεύτερη μεταξύ των ξένων επενδυτών στη χώρα ⁹². Κάτι τέτοιο συμπεραίνουμε εξάλλου και εξετάζοντας την εταιρεία Σαράντης στη Σερβία που οι δραστηριότητές της παρουσιάζουν άνοδο κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης.

Τέλος, πρέπει να σημειώσουμε ότι σύμφωνα με το γραφείο ΟΕΥ (γραφείο Εμπορικών και Οικονομικών Υποθέσεων), η Σερβία έχει περάσει τη δυσκολότερη περίοδο και οι προοπτικές για το 2010 εμφανίζονται ευοίωνες. Οι πρώτες εκτιμήσεις, μάλιστα, αναφέρουν αναμενόμενη ανάπτυξη της σερβικής οικονομίας κατά 1,5 %, περίπου, στο τέλος του έτους.

Η **Ουγγαρία** είναι μία από τις χώρες που έχει πληγεί περισσότερο από τη διεθνή οικονομική κρίση, καθώς η κρίση αφορούσε τόσο τους οικονομικούς τομείς, όσο τους τομείς των κατασκευών και υπηρεσιών. Η οικονομική κρίση έπληξε την Ουγγαρία από το τέταρτο τρίμηνο του 2008, και τον Νοέμβριο της ίδιας χρονιάς δεν υπήρχε καμία άλλη καλύτερη λύση από την οικονομική βοήθεια που δέχτηκε η χώρα από το ΔΝΤ, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Παγκόσμια Τράπεζα.. Πρέπει να

⁹² Στοιχεία της καθ' ύλην αρμόδιας Σερβικής Υπηρεσίας Προώθησης Επενδύσεων και Εξαγωγών (SIEPA)

σημειώσουμε ότι τα αρκετά αυστηρά μέτρα που λήφθηκαν βοήθησαν τη χώρα να μη χρεοκοπήσει. Από την άλλη βέβαια, όπως είναι φυσικό αυτά τα μέτρα που τέθηκαν σε εφαρμογή δημιούργησαν πολλές αντιδράσεις από τον ουγγρικό λαό.

Αυτή η ένταση της οικονομικής κρίσης φαίνεται εξάλλου και μέσα από τα οικονομικά στοιχεία της εταιρείας Σαράντης στην Ουγγαρία. Όλοι οι αριθμοί τόσο όσον αφορά στα έσοδα, όσο και στα κέρδη έχουν πάρει την κατιούσα, καταλήγοντας η εταιρεία να παρουσιάζει μεγάλη ζημία.

Αρχικά η *Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (πΓΔΜ)* δεν είχε επηρεαστεί από την οικονομική κρίση που ξεκίνησε στις αναπτυγμένες χώρες, όταν όμως το φαινόμενο αυτό έγινε παγκόσμιο, τότε και αυτή η χώρα ένωσε ένα πλήγμα. Έτσι το 2008 η χώρα παρουσίασε μείωση της οικονομικής της ανάπτυξης και του εμπορίου της, ενώ παράλληλα υπήρξε αύξηση στα επίπεδα της ανεργίας. Οι περισσότερες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην πΓΔΜ μπορούμε να πούμε ότι προέρχονται από τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), γι' αυτό το λόγο επομένως η οικονομική κρίση που έπληξε τις χώρες της Ε.Ε. αναπόφευκτα επηρέασε και την πΓΔΜ. Όπως πολλές άλλες χώρες έτσι και η συγκεκριμένη έλαβε οικονομική βοήθεια από την Ε.Ε. και εφήρμοσε βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα για να μπορέσει να ανταπεξέλθει σ' αυτή τη δύσκολη οικονομική κατάσταση που επικρατεί και να μη χρεοκοπήσει.

Από τα οικονομικά στοιχεία της εταιρείας Σαράντης στην πΓΔΜ είναι φανερό πως η εταιρεία παρουσιάζει επιτυχία σ' αυτή τη χώρα και τόσο τα έσοδα, όσο και τα κέρδη της έχουν ανοδική πορεία. Άρα η οικονομική κρίση σ' αυτή τη χώρα δεν επηρέασε την εταιρεία, η οποία συνεχίζει ανενόχλητη τις δραστηριότητές της χωρίς να παρουσιάζει ζημίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Συμπεράσματα – Επιχείρηση Σαράντης

Ο Όμιλος Σαράντη διαγράφει τα τελευταία χρόνια μια δυναμική και επιτυχημένη πορεία ανάπτυξης. Στο πέρας του χρόνου έχει καταφέρει να:

- Αποτελεί ηγετική δύναμη στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης στην παραγωγή και διανομή καταναλωτικών προϊόντων.
- Κατέχει ηγετικά μερίδια αγοράς στους κλάδους δραστηριοποίησής του.
- Έχει παρουσία στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη μέσω 7 θυγατρικών εταιρειών, ενώ παράλληλα διατηρεί ισχυρό δίκτυο εξαγωγών σε περισσότερες από 20 χώρες σε Ευρώπη, Ασία, Αφρική και Αμερική.
- Δημιουργία ισχυρών ταμειακών ροών και χαμηλό δανεισμό.
- Έχει υψηλή συμμετοχή των ιδιοπαραγόμενων προϊόντων στις ενοποιημένες πωλήσεις του Ομίλου.
- Έχει υψηλή συμμετοχή των ξένων χωρών του Ομίλου στις συνολικές πωλήσεις.

Το 2009 ήταν μια ιδιαίτερα δύσκολη χρονιά για το επιχειρηματικό περιβάλλον και τα οικονομικά αποτελέσματα του 2009 του Ομίλου αντανακλούν το δυσχερές οικονομικό κλίμα. Παρόλα αυτά, η πτωτική πορεία περιορίστηκε κατά το Δ' τρίμηνο του 2009 καθώς ο Όμιλος επωφελήθηκε από την σταθεροποίηση των ισοτιμιών κατά το τέλος του 2009, τον τερματισμό της πρακτικής μείωσης αποθεμάτων στο λιανεμπόριο καθώς επίσης και τις έγκαιρες πρωτοβουλίες της διοίκησης για

περιορισμό λειτουργικών εξόδων και έμφαση στην αποτελεσματική διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης.

Παράλληλα, οι ισχυρές ταμειακές ροές και ο χαμηλός δανεισμός του Ομίλου συμπληρώνουν την ισχυρή οικονομική θέση του Ομίλου. Καθώς η αβεβαιότητα στις αγορές παραμένει, η διοίκηση του Ομίλου αναμένει ότι οι δυσχερείς συνθήκες στο οικονομικό περιβάλλον θα συνεχιστούν το 2010 και δίνει έμφαση στο να εναρμονίσει την κοστολογική δομή της με τα αναμενόμενα έσοδα.

Επιπρόσθετα, όπως συνήθως γίνεται, ο Όμιλος παραμένει επικεντρωμένος στους στρατηγικούς άξονες που υποστηρίζουν και εξασφαλίζουν την κερδοφόρα πορεία του Ομίλου Σαράντη και συνίστανται σε:

1. Οργανική Ανάπτυξη στις βασικές δραστηριότητες και έμφαση στα ιδιοπαραγόμενα προϊόντα.
2. Ανάπτυξη των υπαρχόντων μεριδίων αγοράς των ιδιοπαραγόμενων προϊόντων στην περιοχή.
3. Συνεχής παρακολούθηση των εξελίξεων στην οικονομία των χωρών δραστηριοποίησης του Ομίλου και προσαρμογή του στις εκάστοτε νέες συνθήκες.
4. Διερεύνηση πιθανών στόχων για εξαγορά στις παλαιές αγορές, που να διαθέτουν ικανά μερίδια αγοράς, κερδοφορία και δομή δαπανών που επιτρέπει την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη άσκηση συνεργιών μετά την εξαγορά.

Πιθανοί κίνδυνοι

Πιθανοί κίνδυνοι για την εταιρεία με ορίζοντα τριετίας:

Οι παράγοντες ρίσκου (πιθανοί κίνδυνοι) για τον Όμιλο Σαράντη, με ορίζοντα τριετίας, σύμφωνα με τη διοίκηση, εστιάζονται στα εξής:

A. Ενίσχυση (πέραν των προβλέψεων) του ανταγωνισμού στις στρατηγικές κατηγορίες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Στα καλλυντικά επιλεκτικής διανομής, στα αρώματα ευρείας διανομής, στα προϊόντα συσκευασίας και στα προϊόντα περιποίησης υποδημάτων.

B. Ανατροπή του αναπτυξιακού ρυθμού των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης που δραστηριοποιείται η Σαράντης.

Γ. Δυσχερείς διακυμάνσεις των νομισμάτων στις ξένες χώρες δραστηριοποίησης του Ομίλου.

Προβλέψεις Αποτελεσμάτων ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ για τη χρήση 2010⁹³

Όσον αφορά τις προβλέψεις και κινήσεις του Ομίλου για το 2010, εν μέσω του ανταγωνιστικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ο Όμιλος παραμένει επικεντρωμένος στους κύριους στρατηγικούς άξονες που ακολουθεί και που συνίστανται σε οργανική ανάπτυξη στις βασικές δραστηριότητες και έμφαση στα ιδιοπαραγόμενα προϊόντα, ανάπτυξη των υπαρχόντων μεριδίων αγοράς των ιδιοπαραγόμενων προϊόντων στην Ανατολική Ευρώπη, συνεχή παρακολούθηση των εξελίξεων στις οικονομίες των χωρών δραστηριοποίησης του Ομίλου και προσαρμογή του στις εκάστοτε νέες συνθήκες καθώς και έμφαση στην διερεύνηση πιθανών στόχων για εξαγορά στις παλαιές αγορές, που να διαθέτουν ικανά μερίδια

⁹³ Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης

αγοράς, κερδοφορία και δομή δαπανών που επιτρέπει την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη άσκηση συνεργιών μετά την εξαγορά.

Σε ό,τι αφορά τις εκτιμήσεις της Διοίκησης για το 2010, σχετικά με τα οικονομικά αποτελέσματα, ακολουθεί αναλυτικός πίνακας ⁹⁴:

ΟΜΙΛΟΣ ΣΑΡΑΝΤΙΣ IFRS	2006 (A)	2007 (A) *	2008 (A)	2009 (A)	2010 (E)
ΠΩΛΗΣΕΙΣ	215.34	241.59	259.37	220.65	230.00
%		12.2%	7.4%	-14.9%	-4.2%
EBITDA	32.84	37.46	37.51	27.08	28.75
<i>Γκρθώριο</i>	15.2%	15.5%	14.5%	12.3%	12.5%
%		14.1%	8.1%	-27.8%	6.2%
EBIT	29.29	33.94	33.78	23.44	25.05
<i>Γκρθώριο</i>	13.6%	14.0%	13.0%	10.6%	10.9%
%		15.9%	-0.5%	-30.6%	6.8%
ΚΠΦ	29.29	31.56	32.74	21.47	22.00
<i>Γκρθώριο</i>	13.6%	13.1%	12.6%	9.7%	9.6%
%		7.8%	3.7%	-34.4%	2.5%
ΦΟΡΟΙ **	7.28	7.06	7.36	4.59	4.18
<i>% στα ΚΠΦ</i>	24.9%	22.4%	22.5%	21.4%	19.0%
%		-3.0%	-4.2%	-37.7%	-8.8%
ΚΜΦ **	22.01	24.50	25.38	16.89	17.82
<i>Γκρθώριο</i>	10.2%	10.1%	9.8%	7.7%	7.7%
%		11.3%	3.6%	-33.5%	5.5%
<i>Εκτακτη Εισφορά</i>	0.00	0.00	0.00	0.49	0.00
ΚΜΦ (συμπ. Εκτακτης Εισφοράς)	22.01	24.50	25.38	16.40	17.82
<i>Γκρθώριο</i>	10.2%	10.1%	9.8%	7.4%	7.7%
%		11.3%	3.6%	-35.4%	8.7%
ΔΙΚ. ΜΕΙΩΣΗΦΙΑΣ	-0.66	-1.05	0.00	0.00	0.00
<i>Γκρθώριο</i>	-0.3%	-0.4%			
%		58.5%			
ΚΜΦΜΔΜ (συμπ. Εκτακτης	22.67	25.54	25.39	16.40	17.82
<i>Γκρθώριο</i>	10.5%	10.6%	9.8%	7.4%	7.7%
%		12.7%	-0.6%	-35.4%	8.6%

* Τα οικονομικά αποτελέσματα του 2007 στον πίνακα δεν περιλαμβάνουν τα έκτακτα και μη επαναλαμβανόμενα κέρδη από την πώληση της Κ.Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε

** εξαιρ. της Έκτακτης Εισφοράς ύψους €0,49 mil.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης ο κύκλος εργασιών στο τέλος του 2010 αναμένεται να διαμορφωθεί στα €230 εκ., έναντι €220,65 εκ. που ήταν στο τέλος του 2009. Σε ότι αφορά τα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων (EBITDA), προβλέπεται αύξηση το 2010 στα €28,75 εκ. από €27,08 εκ. που ήταν το 2009.

⁹⁴ Sarantis Group : Home Page

Τα Κέρδη προ Φόρων και Τόκων (EBIT) αναμένεται να διαμορφωθούν στα €25,05 εκ. από €23,44 εκ. που ήταν το 2009, ενώ τα Κέρδη προ Φόρων προβλέπεται να ανέλθουν στα €22 εκ. το 2010. Τέλος, τα Κέρδη Μετά Φόρων καθώς και τα Καθαρά Κέρδη του Ομίλου το 2010 αναμένεται να διαμορφωθούν στα €17,82 εκ.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

ΑΕΠ : Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Α.Ξ.Ε : Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

ΔΑΑ : Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης

ΔΝΤ : Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

ΔΟΕ : Διεθνής Οργανισμός Εμπορίου

Ε.Ε. : Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕC: European Committee, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

€ : Ευρώ

ΝΑΤΟ: North Atlantic Treaty Organization (ελληνικά: Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου, κατά λέξη *Οργανισμός Συνθήκης Βορείου Ατλαντικού*)

ΟΕΥ : Γραφείο Εμπορικών και Οικονομικών Υποθέσεων (οικονομική κρίση για Σερβία)

ΟΗΕ : Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

ΟΟΣΑ : Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

πΓΔΜ : Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

PPP : Αξία σε μονάδες αγοραστικής δύναμης

R&D : Research & Development – Έρευνα & Ανάπτυξη

FDI : Foreign Direct Investment (Άμεση Ξένη Επένδυση)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία:

- ❖ Άμεσες Ξένες Επενδύσεις, Δημήτρης Κυρκιλής, εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2002
- ❖ Foreign Direct Investment in a changing political economy, edited by Steve Chan, International Political Series – General Editor: Timothy M. Shaw (first edition 1995, reprinted with alterations 1996)
- ❖ Διεθνής Επιχειρηματική Δραστηριότητα και Οργανισμοί, Πέτρος Παπαγεωργίου Ph. D., Καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιώς, Διονύσιος Π. Χιόνης, Αναπληρωτής Καθηγητής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα 2003
- ❖ Εγχειρίδιο Ξένων Επενδύσεων στις Βαλκανικές Χώρες – Οι περιπτώσεις της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, Κωνσταντίνος Ι. Χαζάκης, εκδόσεις ΖΗΤΗ, Θεσσαλονίκη 2000
- ❖ Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και υπερκοστολογήσεις – υποκοστολογήσεις στην Ελλάδα, Παναγιώτη Β. Ρουμελιώτη, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1978

- ❖ Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και Αναπτυσσόμενες χώρες – Η περίπτωση της Ελλάδας, Βάσω Παπανδρέου, Gutenberg, Αθήνα 1981
- ❖ Το Επιχειρείν στο Παγκόσμιο Χωριό Μας, Εκδόσεις Interbooks, Θανόπουλος, Γιάννης, Ν., Αθήνα 2002
- ❖ International Business, Griffin, Ricky W., Michael W. Pustay, Prentice Hall, U.S.A. 2005
- ❖ Η Δυναμική των Βαλκανικών Αγορών & Η Μετάβαση των Χωρών της Ανατολικής Ευρώπης στην Οικονομία της Αγοράς, Μπιτζένης, Αριστείδης, Π., Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Τόμος Α΄ Αθήνα 2003
- ❖ Εφημερίδα Ναυτεμπορική
- ❖ Εφημερίδα Επενδυτής
- ❖ Εφημερίδα «Τα Νέα»
- ❖ Εφημερίδα «Καθημερινή»

Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις :

- ❖ <http://www.sarantis.gr/>
- ❖ www.oecd.org
- ❖ <http://europa.eu>
- ❖ www.unctad.org

- ❖ Ετήσιες Οικονομικές Εκθέσεις Χωρών :
<http://old.acci.gr/reports/index.htm>
- ❖ <http://wikipedia.org>
- ❖ <http://el.wikipedia.org>
- ❖ <http://arisinvest.ro>
- ❖ <http://www.itdh.com>
- ❖ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>
- ❖ <http://www.paiz.gov>
- ❖ <http://www.government.bg>
- ❖ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ez.html>
- ❖ <http://www.capital.gr/>
- ❖ <http://www.naftemporiki.gr/>
- ❖ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ri.html>
- ❖ <http://www.acci.gr/reports/serbia2007.htm>
- ❖ <http://www.tanea.gr/>
- ❖ <http://portal.kathimerini.gr/>
- ❖ <http://www.hrima.gr/>
- ❖ http://www.oe-e.gr/oe_e_gr.htm
- ❖ <http://www.morax.gr/>

- ❖ <http://www.xrima-online.gr/>
- ❖ http://europa.eu/index_el.htm
- ❖ <http://www.mfa.gr/www.mfa.gr/el-GR/>
- ❖ <http://www.voria.gr/index.html>
- ❖ <http://www.greekinsight.com/>
- ❖ <http://www.bankofgreece.gr/Pages/default.aspx>
- ❖ <http://www.eliamep.gr/>
- ❖ <http://infognomonpolitics.blogspot.com/>
- ❖ <http://www.express.gr/>
- ❖ <http://www.avgi.gr/StartPageAction.action>
- ❖ <http://praguemonitor.com/>
- ❖ <http://www.setimes.com/>
- ❖ <http://www.wieninternational.at/en>
- ❖ <http://www.expatica.com/ch/main.html>
- ❖ <http://www.delmkd.ec.europa.eu/en/>